

WERSJA SKONSOLIDOWANA

REGULAMIN POSTĘPOWANIA PRZED SĄDEM

z dnia 4 marca 2015 r. (Dz.U. 2015, L 105, s. 1)

zmieniony w dniu:

- (1) 13 lipca 2016 r. (Dz.U. 2016, L 217, s. 71)
- (2) 13 lipca 2016 r. (Dz.U. 2016, L 217, s. 72)
- (3) 13 lipca 2016 r. (Dz.U. 2016, L 217, s. 73)
- (4) 31 lipca 2018 r. (Dz.U. 2018, L 240, s. 67)

SPIS TREŚCI

PRZEPISY WSTĘPNE	10
Artykuł 1 Definicje.....	10
Artykuł 2 Przedmiot niniejszego regulaminu.....	11
TYTUŁ I – ORGANIZACJA SĄDU.....	12
Rozdział 1 – CZŁONKOWIE SĄDU.....	12
Artykuł 3 Funkcje sędziego i rzecznika generalnego.....	12
Artykuł 4 Rozpoczęcie kadencji sędziów	12
Artykuł 5 Złożenie ślubowania	12
Artykuł 6 Uroczyste zobowiązanie	13
Artykuł 7 Zwolnienie z funkcji sędziego	13
Artykuł 8 Porządek pierwszeństwa wynikający ze starszeństwa sędziów.....	13
Rozdział 2 – PREZES SĄDU	14
Artykuł 9 Wybór prezesa i wiceprezesa Sądu.....	14
Artykuł 10 Zakres uprawnień i obowiązków prezesa Sądu	14
Artykuł 11 Zakres uprawnień i obowiązków wiceprezesa Sądu.....	15
Artykuł 12 Przeszkoda w wykonywaniu obowiązków odnosząca się do prezesa i wiceprezesa Sądu.....	15
Rozdział 3 – IZBY I SKŁADY ORZEKAJĄCE.....	16
Sekcja 1. Tworzenie izb i ustalanie składów orzekających.....	16
Artykuł 13 Tworzenie izb	16
Artykuł 14 Właściwy skład orzekający.....	16
Artykuł 15 Skład wielkiej izby.....	16
Artykuł 16 Wyłączenie sędziego z udziału w rozpoznawaniu sprawy na jego żądanie i z inicjatywy prezesa Sądu	17
Artykuł 17 Przeszkoda w wykonywaniu obowiązków odnosząca się do członka składu orzekającego.....	17
Sekcja 2. Prezesi izb	18
Artykuł 18 Wybór prezesów izb	18
Artykuł 19 Kompetencje prezesa izby	18
Artykuł 20 Przeszkoda w wykonywaniu obowiązków odnosząca się do prezesa izby	19
Sekcja 3. Narady	19
Artykuł 21 Zasady dotyczące narad	19
Artykuł 22 Liczba sędziów uczestniczących w naradzie	19
Artykuł 23 Kworum w odniesieniu do wielkiej izby	19
Artykuł 24 Kworum w odniesieniu do izb rozpoznających sprawy w składzie trzech sędziów lub w składzie pięciu sędziów	20
Rozdział 4 – PRZYDZIELANIE I PONOWNE PRZYDZIELANIE SPRAW, WYZNACZANIE SĘDZIÓW SPRAWOZDAWCÓW, PRZEKAZYWANIE SPRAW SKŁADOM ORZEKAJĄCYM I PRZEKAZYWANIE SPRAW SĄDOWI W SKŁADZIE JEDNEGO SĘDZIEGO.....	21

Artykuł 25	Kryteria przydzielania spraw	21
Artykuł 26	Pierwsze przydzielenie sprawy i wyznaczenie sędziego sprawozdawcy	21
Artykuł 27	Wyznaczenie nowego sędziego sprawozdawcy i ponowne przydzielenie sprawy	21
Artykuł 28	Przekazanie sprawy izbie rozpoznającej sprawę w składzie złożonym z innej liczby sędziów.....	22
Artykuł 29	Przekazanie sprawy Sądowi w składzie jednego sędziego	23
Rozdział 5 –	WYZNACZANIE RZECZNIKÓW GENERALNYCH	25
Artykuł 30	Wyznaczenie rzecznika generalnego	25
Artykuł 31	Zasady dotyczące wyznaczania rzecznika generalnego	25
Rozdział 6 –	SEKRETARIAT	26
Sekcja 1.	Sekretarz	26
Artykuł 32	Mianowanie sekretarza	26
Artykuł 33	Zastępca sekretarza	27
Artykuł 34	Przeszkoda w wykonywaniu obowiązków odnosząca się do sekretarza i zastępcy sekretarza	27
Artykuł 35	Zakres uprawnień i obowiązków sekretarza	27
Artykuł 36	Prowadzenie rejestru	28
Artykuł 37	Dostęp do rejestru	28
Artykuł 38	Dostęp do akt sprawy.....	28
Sekcja 2.	Pozostałe służby.....	28
Artykuł 39	Urzędnicy i inni pracownicy	28
Rozdział 7 –	FUNKCJONOWANIE SĄDU	30
Artykuł 40	Miejsce posiedzeń Sądu.....	30
Artykuł 41	Kalendarz prac Sądu	30
Artykuł 42	Zgromadzenie plenarne.....	30
Artykuł 43	Sporządzanie protokołów	31
TYTUŁ II –	SYSTEM JĘZYKOWY	32
Artykuł 44	Języki postępowania	32
Artykuł 45	Ustalenie języka postępowania	32
Artykuł 46	Stosowanie języka postępowania.....	33
Artykuł 47	Zadania sekretarza w dziedzinie tłumaczeń.....	34
Artykuł 48	System językowy odnoszący się do publikacji Sądu.....	34
Artykuł 49	Teksty autentyczne	34
TYTUŁ III –	SKARGI BEZPOŚREDNIE	35
Artykuł 50	Zakres stosowania.....	35
Rozdział 1 –	PRZEPISY OGÓLNE	35
Sekcja 1.	Reprezentacja stron.....	35
Artykuł 51	Obowiązkowe zastępstwo procesowe.....	35
Sekcja 2.	Prawa i obowiązki przedstawicieli stron.....	36
Artykuł 52	Przywileje, immunitety i ułatwienia	36
Artykuł 53	Status przedstawicieli stron	36
Artykuł 54	Uchylenie immunitetu.....	37
Artykuł 55	Wykluczenie z postępowania.....	37
Artykuł 56	Nauczyciele akademicki.....	37

Sekcja 3. Doręczenia	38
Artykuł 57 Sposoby doręczeń	38
Sekcja 4. Terminy	38
Artykuł 58 Obliczanie terminów	38
Artykuł 59 Skarga, której przedmiotem jest akt wydany przez instytucję, opublikowany w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej	39
Artykuł 60 Termin uwzględniający odległość	39
Artykuł 61 Wyznaczanie i przedłużanie terminów	39
Artykuł 62 Pisma procesowe złożone po terminie	40
Sekcja 5. Przebieg postępowania i rozpoznawanie spraw	40
Artykuł 63 Przebieg postępowania	40
Artykuł 64 Kontradiktoryjność postępowania	40
Artykuł 65 Doręczanie pism procesowych i decyzji podjętych w toku postępowania	40
Artykuł 66 Utażnienie tożsamości i pominięcie pewnych danych wobec opinii publicznej	41
Artykuł 67 Kolejność rozpoznawania spraw	41
Artykuł 68 Połączenie spraw	41
Artykuł 69 Przypadki zawieszenia postępowania	42
Artykuł 70 Decyzja o zawieszeniu postępowania i decyzja o podjęciu postępowania	42
Artykuł 71 Czas trwania i skutki zawieszenia postępowania	42
Rozdział 2 – PISMA PROCESOWE	44
Artykuł 72 Przepisy wspólne w zakresie składania pism procesowych	44
Artykuł 73 Składanie w sekretariacie pisma procesowego w wersji papierowej	44
Artykuł 74 Składanie drogą elektroniczną	45
Artykuł 75 Objętość pism procesowych	45
Rozdział 3 – PISEMNY ETAP POSTĘPOWANIA	46
Artykuł 76 Zawartość skargi	46
Artykuł 77 Informacje do celów doręczeń	46
Artykuł 78 Załączniki do skargi	46
Artykuł 79 Komunikat w <i>Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej</i>	47
Artykuł 80 Doręczenie skargi	47
Artykuł 81 Odpowiedź na skargę	48
Artykuł 82 Przekazanie dokumentów	48
Artykuł 83 Replika i duplika	48
Rozdział 4 – ZARZUTY, DOWODY I DOSTOSOWANIE SKARGI	50
Artykuł 84 Nowe zarzuty	50
Artykuł 85 Dowody i wnioski dowodowe	50
Artykuł 86 Dostosowanie skargi	51
Rozdział 5 – SPRAWOZDANIE WSTĘPNE	52
Artykuł 87 Sprawozdanie wstępne	52
Rozdział 6 – ŚRODKI ORGANIZACJI POSTĘPOWANIA I ŚRODKI DOWODOWE	53
Artykuł 88 Przepis ogólny	53
Sekcja 1. Środki organizacji postępowania	53

Artykuł 89	Przedmiot	53
Artykuł 90	Procedura	54
Sekcja 2.	Środki dowodowe	54
Artykuł 91	Przedmiot	54
Artykuł 92	Procedura	55
Artykuł 93	Wzywianie świadków	55
Artykuł 94	Przesłuchiwanie świadków	56
Artykuł 95	Obowiązki świadków	56
Artykuł 96	Opinia biegłego	57
Artykuł 97	Przysięga składana przez świadków i biegłych	57
Artykuł 98	Złamanie przysięgi przez świadków i biegłych	58
Artykuł 99	Sprzeciw wobec wezwania świadka lub wyznaczenia biegłego	58
Artykuł 100	Koszty wezwania świadków i wyznaczenia biegłych	58
Artykuł 101	Pomoc sądowa	59
Artykuł 102	Protokół posiedzeń wyznaczanych w celu przeprowadzenia dowodu	59
Sekcja 3.	Przetwarzanie poufnych informacji, materiałów i dokumentów przedstawionych w ramach postępowania dowodowego	60
Artykuł 103	Przetwarzanie poufnych informacji i materiałów	60
Artykuł 104	Dokumenty, których udostępnienia odmówiła instytucja	61
Rozdział 7 –	INFORMACJE LUB MATERIAŁY MAJĄCE WPŁYW NA BEZPIECZEŃSTWO UNII, JEJ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO LUB PAŃSTW CZŁONKOWSKICH LUB TEŻ NA UTRZYMYWANIE PRZEZ NIE STOSUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH	62
Artykuł 105	Przetwarzanie informacji lub materiałów mających wpływ na bezpieczeństwo Unii, jej państwa członkowskiego lub państw członkowskich lub też na utrzymywanie przez nie stosunków międzynarodowych	62
Rozdział 8 –	USTNY ETAP POSTĘPOWANIA	65
Artykuł 106	Ustny etap postępowania	65
Artykuł 107	Data rozprawy	65
Artykuł 108	Nieobecność stron na rozprawie	65
Artykuł 109	Rozprawa przy drzwiach zamkniętych	66
Artykuł 110	Przebieg rozprawy	66
Artykuł 111	Zamknięcie ustnego etapu postępowania	66
Artykuł 112	Przedstawienie opinii przez rzecznika generalnego	66
Artykuł 113	Otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo	67
Artykuł 114	Protokół rozprawy	67
Artykuł 115	Zapis dźwiękowy rozprawy	67
Rozdział 9 –	WYROKI I POSTANOWIENIA	68
Artykuł 116	Data ogłoszenia wyroku	68
Artykuł 117	Zawartość wyroku	68
Artykuł 118	Ogłoszenie i doręczenie wyroku	69
Artykuł 119	Zawartość postanowienia	69
Artykuł 120	Podpisanie i doręczenie postanowienia	70
Artykuł 121	Moc wiążąca wyroków i postanowień	70

Artykuł 122 Publikacja w <i>Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej</i>	70
Rozdział 10 – WYROKI ZAOCZNE	71
Artykuł 123 Wyroki zaoczne	71
Rozdział 11 – UGODA I COFNIĘCIE SKARGI.....	72
Artykuł 124 Ugoda.....	72
Artykuł 125 Cofnięcie skargi	72
Rozdział 11a POSTĘPOWANIE UGODOWE Z INICJATYWY SĄDU W SPRAWACH WNIESIONYCH NA PODSTAWIE ART. 270 TFUE	73
Artykuł 125a Zasady	73
Artykuł 125b Znaczenie ugody stron głównych	73
Artykuł 125c Specjalny rejestr i odrębne akta	74
Artykuł 125d Postępowanie ugodowe i postępowanie sądowe	74
Rozdział 12 – SKARGI I KWESTIE INCYDENTALNE ROZSTRZYGANE W DRODZE POSTANOWIENIA	75
Artykuł 126 Skarga, która oczywiście nie może zostać uwzględniona	75
Artykuł 127 Przekazanie sprawy do Trybunału Sprawiedliwości	75
Artykuł 128 Wylączenie przez Sąd jego właściwości	75
Artykuł 129 Bezwzględne przeszkody procesowe.....	75
Artykuł 130 Kwestie formalne i incydentalne	76
Artykuł 131 Umorzenie postępowania z urzędu	76
Artykuł 132 Skarga oczywiście zasadna	77
Rozdział 13 – KOSZTY POSTĘPOWANIA I KOSZTY SĄDOWE	78
Artykuł 133 Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów.....	78
Artykuł 134 Ogólne zasady podziału kosztów.....	78
Artykuł 135 Względy słuszności oraz koszty nieuzasadnione lub wynikające ze złej wiary	78
Artykuł 136 Koszty w przypadku cofnięcia skargi	79
Artykuł 137 Koszty w przypadku umorzenia postępowania	79
Artykuł 138 Koszty interwenientów	79
Artykuł 139 Koszty sądowe	79
Artykuł 140 Koszty podlegające zwrotowi.....	80
Artykuł 141 Zasady płatności	80
Rozdział 14 – INTERWENCJA	81
Artykuł 142 Cel i skutki interwencji.....	81
Artykuł 143 Wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta	81
Artykuł 144 Rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta	82
Artykuł 145 Przedstawienie uwag interwenienta.....	83
Rozdział 15 – POMOC PRAWNA.....	84
Artykuł 146 Przepisy ogólne.....	84
Artykuł 147 Wniosek o przyznanie pomocy prawnej.....	84
Artykuł 148 Rozstrzygnięcie w przedmiocie przyznania pomocy prawnej.....	85
Artykuł 149 Zaliczki i pokrycie kosztów	86
Artykuł 150 Cofnięcie pomocy prawnej	87
Rozdział 16 – TRYBY PILNE	88

Sekcja 1. Tryb przyspieszony	88
Artykuł 151 Decyzja w przedmiocie trybu przyspieszonego.....	88
Artykuł 152 Wniosek o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym	88
Artykuł 153 Rozpoznanie w pierwszej kolejności	89
Artykuł 154 Pisemny etap postępowania	89
Artykuł 155 Ustny etap postępowania	89
Sekcja 2. Zawieszenie wykonania aktu i inne środki tymczasowe	90
Artykuł 156 Wniosek o zawieszenie wykonania aktu lub o zastosowanie innych środków tymczasowych.....	90
Artykuł 157 Procedura	90
Artykuł 158 Rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosku	91
Artykuł 159 Zmiana okoliczności	91
Artykuł 160 Ponowny wniosek	91
Artykuł 161 Wniosek na podstawie art. 280 TFUE, art. 299 TFUE lub art. 164 TEWEA	92
Rozdział 17 – WNIOSKI DOTYCZĄCE WYROKÓW I POSTANOWIEŃ.....	93
Artykuł 162 Przydzielenie wniosku	93
Artykuł 163 Zawieszenie postępowania	93
Artykuł 164 Sprostowanie wyroków i postanowień	93
Artykuł 165 Brak rozstrzygnięcia	94
Artykuł 166 Sprzeciw od wyroku zaocznego	94
Artykuł 167 Powództwo osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu	95
Artykuł 168 Wykładnia wyroków i postanowień	95
Artykuł 169 Wznowienie postępowania	96
Artykuł 170 Spory w zakresie kosztów podlegających zwrotowi	97
TYTUŁ IV – POSTĘPOWANIE W SPRAWACH Z ZAKRESU WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ	98
Artykuł 171 Zakres stosowania.....	98
Rozdział 1 – STRONY POSTĘPOWANIA	98
Artykuł 172 Pozwany.....	98
Artykuł 173 Status przed Sądem pozostałych stron postępowania przed izbą odwoławczą	98
Artykuł 174 Wstąpienie w miejsce strony	99
Artykuł 175 Wniosek o wstąpienie w miejsce strony	99
Artykuł 176 Rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosku o wstąpienie w miejsce strony	100
Rozdział 2 – SKARGA I ODPOWIEDZI NA SKARGĘ	101
Artykuł 177 Skarga	101
Artykuł 178 Doręczenie skargi	102
Artykuł 179 Strony uprawnione do złożenia odpowiedzi na skargę.....	102
Artykuł 180 Odpowiedź na skargę.....	102
Artykuł 181 Zamknięcie pisemnego etapu postępowania.....	103
Rozdział 3 – SKARGA WZAJEMNA	104
Artykuł 182 Skarga wzajemna	104
Artykuł 183 Zawartość skargi wzajemnej.....	104
Artykuł 184 Żądania, zarzuty i argumenty skargi wzajemnej	104

Artykuł 185 Odpowiedź na skargę wzajemną.....	104
Artykuł 186 Zamknięcie pisemnego etapu postępowania.....	105
Artykuł 187 Związek między skargą główną a skargą wzajemną	105
Rozdział 4 – INNE ASPEKTY POSTĘPOWANIA.....	106
Artykuł 188 Przedmiot sporu przed Sądem	106
Artykuł 189 Objętość pism procesowych	106
Artykuł 190 Rozstrzygnięcie o kosztach.....	106
Artykuł 191 Inne przepisy mające zastosowanie	106
TYTUŁ V – ODWOŁANIA OD ORZECZEŃ SĄDU DO SPRAW SŁUŻBY	
PUBLICZNEJ.....	107
Artykuł 192 Zakres stosowania.....	107
Rozdział 1 – ODWOŁANIE.....	107
Artykuł 193 Wniesienie odwołania.....	107
Artykuł 194 Zawartość odwołania	107
Artykuł 195 Żądania, zarzuty i argumenty odwołania.....	108
Artykuł 196 Żądania na wypadek uwzględnienia odwołania	108
Rozdział 2 – ODPOWIEDŹ NA ODWOŁANIE, REPLIKA I DUPLIKA	109
Artykuł 197 Doręczenie odwołania.....	109
Artykuł 198 Strony uprawnione do złożenia odpowiedzi na odwołanie	109
Artykuł 199 Zawartość odpowiedzi na odwołanie.....	109
Artykuł 200 Żądania odpowiedzi na odwołanie	110
Artykuł 201 Replika i duplika.....	110
Rozdział 3 – ODWOŁANIE WZAJEMNE.....	111
Artykuł 202 Odwołanie wzajemne.....	111
Artykuł 203 Zawartość odwołania wzajemnego	111
Artykuł 204 Żądania, zarzuty i argumenty odwołania wzajemnego	111
Rozdział 4 – WYMIANA PISM PO WNIESIENIU ODWOŁANIA	
WZAJEMNEGO	112
Artykuł 205 Odpowiedź na odwołanie wzajemne	112
Artykuł 206 Replika i duplika po wniesieniu odwołania wzajemnego.....	112
Rozdział 5 – USTNY ETAP POSTĘPOWANIA.....	113
Artykuł 207 Ustny etap postępowania	113
Rozdział 6 – ODWOŁANIA, W PRZEDMIOCIE KTÓRYCH ORZEKA SIĘ	
W DRODZE POSTANOWIENIA	114
Artykuł 208 Odwołanie oczywiście niedopuszczalne lub oczywiście bezzasadne.....	114
Artykuł 209 Odwołanie oczywiście zasadne	114
Rozdział 7 – SKUTKI WYKREŚLENIA ODWOŁANIA GŁÓWNEGO DLA	
ODWOŁANIA WZAJEMNEGO	115
Artykuł 210 Skutki cofnięcia lub oczywistej niedopuszczalności odwołania głównego dla odwołania wzajemnego.....	115
Rozdział 8 – KOSZTY POSTĘPOWANIA I KOSZTY SĄDOWE	
W POSTĘPOWANIU ODWOŁAWCZYM	116
Artykuł 211 Koszty w postępowaniu odwoławczym.....	116
Rozdział 9 – INNE PRZEPISY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO POSTĘPOWAŃ	
ODWOŁAWCZYCH	117
Artykuł 212 Objętość pism procesowych	117

Artykuł 213 Inne przepisy mające zastosowanie do postępowań odwoławczych	117
Rozdział 10 – ODWOŁANIA OD ORZECZEŃ O ODMOWIE DOPUSZCZENIA DO UDZIAŁU W SPRAWIE W CHARAKTERZE INTERWENIENTA ORAZ OD ORZECZEŃ W PRZEDMIOCIE ŚRODKÓW TYMCZASOWYCH.....	118
Artykuł 214 Odwołania od orzeczeń o odmowie dopuszczenia do udziału w sprawie w charakterze interwenienta oraz od orzeczeń w przedmiocie środków tymczasowych	118
TYTUŁ VI – POSTĘPOWANIE PO PRZEKAZANIU SPRAWY DO PONOWNEGO ROZPOZNANIA.....	119
Rozdział 1 – ORZECZENIA SĄDU WYDANE PO UCHYLENIU JEGO ORZECZENIA I PRZEKAZANIU SPRAWY DO PONOWNEGO ROZPOZNANIA.....	119
Artykuł 215 Uchylenie orzeczenia przez Trybunał Sprawiedliwości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania	119
Artykuł 216 Przydzielenie sprawy	119
Artykuł 217 Przebieg postępowania	119
Artykuł 218 Przepisy mające zastosowanie w postępowaniu	120
Artykuł 219 Koszty	120
Rozdział 2 – ORZECZENIA SĄDU WYDANE PO PODDANIU JEGO ORZECZENIA SZCZEGÓLNEJ PROCEDURZE KONTROLI I PO PRZEKAZANIU SPRAWY DO PONOWNEGO ROZPOZNANIA.....	121
Artykuł 220 Szczególna procedura kontroli i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.....	121
Artykuł 221 Przydzielenie sprawy	121
Artykuł 222 Przebieg postępowania	121
Artykuł 223 Koszty	121
PRZEPISY KOŃCOWE	122
Artykuł 224 Przepisy wykonawcze	122
Artykuł 225 Postępowanie egzekucyjne	122
Artykuł 226 Uchylenie	122
Artykuł 227 Publikacja i wejście w życie niniejszego regulaminu.....	122

REGULAMIN POSTĘPOWANIA PRZED SĄDEM

PRZEPISY WSTĘPNE

Artykuł 1 (1) (3)

Definicje

§ 1. W niniejszym regulaminie:

- a) postanowienia Traktatu o Unii Europejskiej wskazuje się przez podanie numeru danego artykułu tego traktatu i następującego po nim oznaczenia „TUE”;
- b) postanowienia Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wskazuje się przez podanie numeru danego artykułu tego traktatu i następującego po nim oznaczenia „TFUE”;
- c) postanowienia Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej wskazuje się przez podanie numeru danego artykułu tego traktatu i następującego po nim oznaczenia „TEWEA”;
- d) przez „statut” rozumie się Protokół w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej;
- e) przez „porozumienie EOG” rozumie się Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym¹;
- f) przez „rozporządzenie Rady nr 1” rozumie się rozporządzenie Rady nr 1 z dnia 15 kwietnia 1958 r. w sprawie określenia systemu językowego Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej².

§ 2. Do celów niniejszego regulaminu:

- a) przez „Sąd” rozumie się, w odniesieniu do spraw przydzielonych lub przekazanych izbie, tę izbę, a w odniesieniu do spraw przekazanych lub przydzielonych Sądowi w składzie jednego sędziego – tego sędziego;
- b) przez „prezesa”, wyrażenie używane bez innego oznaczenia, rozumie się:

¹ Dz.U. L 1 z 3.1.1994, s. 3.

² Dz.U. 17 z 6.10.1958, s. 385.

- w odniesieniu do spraw, które nie zostały jeszcze przydzielone składowi orzekającemu – prezesa Sądu;
 - w odniesieniu do spraw przydzielonych izbom – prezesa izby, której przydzielono sprawę;
 - w odniesieniu do spraw przekazanych lub przydzielonych Sądowi w składzie jednego sędziego – tego sędziego;
- c) przez „stronę” i „strony”, używane bez innego oznaczenia, rozumie się każdą stronę postępowania, w tym interwenientów;
- d) przez „stronę główną” i „strony główne” rozumie się, stosownie do przypadku, skarżącego lub pozwanego albo obu;
- e) przez „przedstawicieli stron” rozumie się adwokatów lub radców prawnych i pełnomocników, którzy reprezentują strony przed Sądem zgodnie z postanowieniami art. 19 statutu; pełnomocnicy ci mogą być wspierani w stosownym przypadku przez doradcę albo adwokata lub radcę prawnego;
- f) przez „instytucję” i „instytucje” rozumie się instytucje Unii Europejskiej, o których mowa w art. 13 ust. 1 TUE, oraz organy lub jednostki organizacyjne ustanowione na mocy traktatów lub na mocy aktu przyjętego w celu ich wykonania, które mogą występować jako strony postępowania przed Sądem;
- g) przez „Urząd” rozumie się, stosownie do przypadku, Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej lub Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin;
- h) przez „Urząd Nadzoru EFTA” rozumie się Urząd Nadzoru Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu, o którym mowa w porozumieniu EOG;
- i) przez „skargi bezpośrednie” rozumie się skargi wniesione na podstawie art. 263 TFUE, 265 TFUE, 268 TFUE, 270 TFUE i 272 TFUE.
- j) przez „regulamin pracowniczy” rozumie się rozporządzenie ustanawiające regulamin pracowniczy urzędników Unii Europejskiej i warunki zatrudnienia innych pracowników Unii.

Artykuł 2

Przedmiot niniejszego regulaminu

Przepisy niniejszego regulaminu wykonują i uzupełniają, w niezbędnym zakresie, odpowiednie postanowienia TUE, TFUE i TEWEA oraz statutu.

TYTUŁ I ORGANIZACJA SĄDU

Rozdział 1 CZŁONKOWIE SĄDU

Artykuł 3 (4) **Funkcje sędziego i rzecznika generalnego**

- § 1. Każdy członek Sądu wykonuje głównie funkcję sędziego.
- § 2. Członkowie Sądu są dalej zwani „sędziami”.
- § 3. Każdy sędzia, z wyjątkiem prezesa i prezesów izb Sądu, może w okolicznościach określonych w art. 30 i 31 pełnić w danej sprawie funkcję rzecznika generalnego.
- § 4. Przepisy niniejszego regulaminu dotyczące rzecznika generalnego mają zastosowanie tylko wówczas, gdy sędzia został wyznaczony do pełnienia funkcji rzecznika generalnego.

Artykuł 4 **Rozpoczęcie kadencji sędziów**

Kadencja sędziego rozpoczyna się w dniu wskazanym w akcie mianowania. Jeżeli akt mianowania nie zawiera postanowień dotyczących daty rozpoczęcia kadencji, kadencja rozpoczyna się w dniu opublikowania tego aktu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 5 **Złożenie ślubowania**

Przed objęciem obowiązków sędziowie składają przed Trybunałem Sprawiedliwości ślubowanie, przewidziane w art. 2 statutu, w następującym brzmieniu:

„Ślubuję swe obowiązki wykonywać bezstronnie i sumiennie; ślubuję utrzymać w tajemnicy treść narad Sądu”.

Artykuł 6
Uroczyste zobowiązanie

Niezwłocznie po złożeniu ślubowania sędziowie podpisują oświadczenie, w którym podejmują uroczyste zobowiązanie przewidziane w art. 4 akapit trzeci statutu.

Artykuł 7
Zwolnienie z funkcji sędziego

- § 1. Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości ma rozstrzygnąć, na mocy art. 6 statutu, po zasięgnięciu opinii Sądu, czy dany sędzia nie spełnia już wymaganych warunków lub nie czyni zadość obowiązkom wynikającym z jego urzędu, prezes Sądu wzywa zainteresowanego sędziego do przedstawienia wyjaśnień pod nieobecność sekretarza.
- § 2. Sąd uzasadnia swoją opinię.
- § 3. Opinia stwierdzająca, że dany sędzia nie spełnia już wymaganych warunków lub nie czyni zadość obowiązkom wynikającym z jego urzędu, przyjmowana jest głosami większości sędziów wchodzących w skład Sądu zgodnie z postanowieniami art. 48 statutu. W takim przypadku informacje na temat rozkładu głosów w czasie głosowania są podawane do wiadomości Trybunału Sprawiedliwości.
- § 4. Głosowanie jest tajne z wyłączeniem obecności sekretarza; zainteresowany sędzia nie uczestniczy w naradzie.

Artykuł 8
Porządek pierwszeństwa wynikający ze starszeństwa sędziów

- § 1. Starszeństwo wśród sędziów oblicza się od chwili objęcia przez nich obowiązków.
- § 2. W przypadku jednakowego starszeństwa służbowego o pierwszeństwie decyduje wiek.
- § 3. Sędziowie, których mandat został odnowiony, zachowują dotychczasowe miejsce w porządku pierwszeństwa.

Rozdział 2 PREZES SĄDU

Artykuł 9

Wybór prezesa i wiceprezesa Sądu

- § 1. Natychmiast po częściowym odnowieniu składu sędziowskiego, o którym mowa w art. 254 akapit drugi TFUE, sędziowie wybierają spośród siebie, na okres trzech lat, prezesa Sądu.
- § 2. Jeżeli stanowisko prezesa Sądu zostanie zwolnione przed upływem kadencji, wybiera się jego następcę na okres pozostający do zakończenia kadencji.
- § 3. Wyboru, o którym mowa w niniejszym artykule, dokonuje się w głosowaniu tajnym. Wybrany zostaje sędzia, który uzyska ponad połowę głosów sędziów wchodzących w skład Sądu zgodnie z postanowieniami art. 48 statutu. Jeżeli żaden sędzia nie uzyska takiej większości, przeprowadza się dalsze tury głosowania aż do uzyskania takiej większości.
- § 4. Następnie sędziowie wybierają spośród siebie, zgodnie z zasadami przewidzianymi w § 3, wiceprezesa Sądu na okres trzech lat. Jeżeli stanowisko wiceprezesa Sądu zostanie zwolnione przed upływem kadencji, stosuje się § 2.
- § 5. Nazwiska prezesa i wiceprezesa Sądu wybranych zgodnie z przepisami niniejszego artykułu podlegają opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 10

Zakres uprawnień i obowiązków prezesa Sądu

- § 1. Prezes Sądu reprezentuje Sąd.
- § 2. Prezes Sądu kieruje pracami i służbami Sądu.
- § 3. Prezes Sądu przewodniczy zgromadzeniu plenarnemu, o którym mowa w art. 42.
- § 4. Prezes Sądu przewodniczy wielkiej izbie. W takim przypadku stosuje się przepisy art. 19.
- § 5. Jeżeli prezes Sądu zostanie przydzielony do izby, przewodniczy on tej izbie. W takim przypadku stosuje się przepisy art. 19.

- § 6. W odniesieniu do spraw nieprzydzielonych jeszcze składowi orzekającemu prezes Sądu może podjąć środki organizacji postępowania określone w art. 89.

Artykuł 11

Zakres uprawnień i obowiązków wiceprezesa Sądu

- § 1. Wiceprezes Sądu wspiera prezesa Sądu w wykonywaniu obowiązków i zastępuje go, jeżeli w odniesieniu do prezesa wystąpi przeszkoda w wykonywaniu obowiązków.
- § 2. Wiceprezes zastępuje prezesa, na jego wniosek, w wykonywaniu obowiązków, o których mowa w art. 10 §§ 1 i 2.
- § 3. Sąd określa, w drodze decyzji, zasady, na jakich wiceprezes Sądu zastępuje prezesa Sądu w wykonywaniu obowiązków w zakresie orzekania. Decyzja ta podlega opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
- § 4. Z zastrzeżeniem art. 10 § 5, jeżeli wiceprezes Sądu zostanie przydzielony do izby, przewodniczy on tej izbie. W takim przypadku stosuje się przepisy art. 19.

Artykuł 12

Przeszkoda w wykonywaniu obowiązków odnosząca się do prezesa i wiceprezesa Sądu

Jeżeli w odniesieniu do prezesa i wiceprezesa Sądu istnieją jednocześnie przeszkody w wykonywaniu obowiązków, obowiązki prezesa wykonuje jeden z prezesów izb, a w przypadku gdy jest to niemożliwe – jeden z pozostałych sędziów, zgodnie z porządkiem pierwszeństwa ustanowionym w art. 8.

Rozdział 3 IZBY I SKŁADY ORZEKAJĄCE

Sekcja 1. Tworzenie izb i ustalanie składów orzekających

Artykuł 13 **Tworzenie izb**

- § 1. Sąd powołuje izby rozpoznające sprawy w składzie trzech sędziów i w składzie pięciu sędziów.
- § 2. Sąd decyduje, na wniosek prezesa Sądu, o przydzieleniu sędziów do poszczególnych izb.
- § 3. Decyzje podjęte zgodnie z niniejszym artykułem podlegają opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 14 **Właściwy skład orzekający**

- § 1. Sprawy wniesione do Sądu są rozpoznawane przez izby w składzie trzech sędziów lub w składzie pięciu sędziów zgodnie z przepisami art. 13.
- § 2. Sprawy mogą być rozpoznawane przez wielką izbę w przypadkach określonych w art. 28.
- § 3. Sprawy mogą być rozpoznawane przez Sąd w składzie jednego sędziego, jeżeli są mu przekazywane w przypadkach określonych w art. 29.

Artykuł 15 **Skład wielkiej izby**

- § 1. W skład wielkiej izby wchodzi piętnastu sędziów.
- § 2. Sąd decyduje o sposobie wyznaczania sędziów wchodzących w skład wielkiej izby. Decyzja ta podlega opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 16

Wyłączenie sędziego z udziału w rozpoznawaniu sprawy na jego żądanie i z inicjatywy prezesa Sądu

- § 1. Jeżeli sędzia uzna, zgodnie z postanowieniami art. 18 akapity pierwszy i drugi statutu, że nie może uczestniczyć w rozpoznawaniu sprawy, informuje o tym prezesa Sądu, który wyłącza go z udziału w rozpoznawaniu sprawy.
- § 2. Jeżeli prezes Sądu uzna, że sędzia nie może, zgodnie z postanowieniami art. 18 akapity pierwszy i drugi statutu, uczestniczyć w rozpoznawaniu sprawy, zawiadamia o tym zainteresowanego sędziego i zapoznaje się z jego wyjaśnieniami przed podjęciem decyzji.
- § 3. W razie trudności w stosowaniu niniejszego artykułu prezes Sądu przedkłada, zgodnie z postanowieniami art. 18 akapit trzeci statutu, kwestie, o których mowa w §§ 1 i 2, zgromadzeniu plenarnemu. W takim przypadku, po przedstawieniu przez zainteresowanego sędziego wyjaśnień, odbywa się tajne głosowanie z wyłączeniem obecności sekretarza; zainteresowany sędzia nie uczestniczy w naradzie.

Artykuł 17

Przeszkoda w wykonywaniu obowiązków odnosząca się do członka składu orzekającego

- § 1. Jeżeli w wyniku przeszkody w wykonywaniu obowiązków odnoszącej się do sędziego, która wystąpiła przed rozpoczęciem narady lub przed przedstawieniem przez strony ich stanowisk na rozprawie, w wielkiej izbie brak jest liczby sędziów określonej w art. 15, izbę tę uzupełnia sędzia wyznaczony przez prezesa Sądu w celu przywrócenia przewidzianej liczby sędziów.
- § 2. Jeżeli w wyniku przeszkody w wykonywaniu obowiązków odnoszącej się do sędziego, która wystąpiła przed rozpoczęciem narady lub przed przedstawieniem przez strony ich stanowisk na rozprawie, w izbie rozpoznającej sprawę w składzie trzech sędziów lub w składzie pięciu sędziów brak jest przewidzianej liczby sędziów, prezes tej izby wyznacza innego sędziego wchodzącego w skład tej samej izby w celu zastąpienia sędziego, do którego odnosi się przeszkoda w wykonywaniu obowiązków. Jeżeli nie ma możliwości zastąpienia sędziego, do którego odnosi się przeszkoda w wykonywaniu obowiązków, przez sędziego wchodzącego w skład tej samej izby, prezes tej izby zawiadamia o tym prezesa Sądu, który wyznacza, zgodnie z ustalonymi przez Sąd kryteriami, innego sędziego w celu przywrócenia przewidzianej liczby sędziów. Decyzja ustalająca te kryteria podlega opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

- § 3. Jeżeli w odniesieniu do sędziego, któremu sprawa została przekazana lub przydzielona do rozpoznania w składzie jednego sędziego, istnieje przeszkoda w wykonywaniu obowiązków, prezes Sądu wyznacza na jego miejsce innego sędziego.

Sekcja 2. Prezesi izb

Artykuł 18

Wybór prezesów izb

- § 1. Sędziowie wybierają spośród siebie, na podstawie art. 9 § 3 prezesów izb, które rozpoznają sprawy w składzie trzech sędziów i w składzie pięciu sędziów.
- § 2. Prezesi izb rozpoznających sprawy w składzie pięciu sędziów wybierani są na okres trzech lat. Ich kadencja może być jednokrotnie odnowiona.
- § 3. Prezesi izb rozpoznających sprawy w składzie trzech sędziów wybierani są na czas określony.
- § 4. Wybór prezesów izb rozpoznających sprawy w składzie pięciu sędziów następuje natychmiast po dokonaniu wyboru prezesa i wiceprezesa Sądu, przewidzianego w art. 9.
- § 5. Jeżeli stanowisko prezesa izby zostanie zwolnione przed upływem kadencji, wybiera się jego następcę na okres pozostający do zakończenia kadencji.
- § 6. Nazwiska prezesów izb wybranych zgodnie z przepisami niniejszego artykułu podlegają opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 19

Kompetencje prezesa izby

- § 1. Prezes izby wykonuje kompetencje powierzone mu w niniejszym regulaminie po zapoznaniu się ze stanowiskiem sędziego sprawozdawcy.
- § 2. Prezes izby może przekazać izbie podjęcie każdej decyzji należącej do jego kompetencji.

Artykuł 20

Przeszkoda w wykonywaniu obowiązków odnosząca się do prezesa izby

Bez uszczerbku dla przepisów art. 10 § 5 i art. 11 § 4, jeżeli w odniesieniu do prezesa izby istnieje przeszkoda w wykonywaniu obowiązków, obowiązki prezesa izby wykonuje sędzia składu orzekającego, zgodnie z porządkiem pierwszeństwa ustanowionym w art. 8.

Sekcja 3. Narady

Artykuł 21

Zasady dotyczące narad

- § 1. Narady Sądu są i pozostają niejawne.
- § 2. Jeżeli w sprawie została przeprowadzona rozprawa, w naradzie uczestniczą jedynie sędziowie, którzy brali udział w rozprawie.
- § 3. Każdy z sędziów uczestniczących w naradzie przedstawia swoje stanowisko i uzasadnia je.
- § 4. Ustalenia przyjęte przez większość sędziów w wyniku ostatecznej dyskusji stanowią podstawę rozstrzygnięcia Sądu. Głosy oddaje się w porządku odwrotnym do porządku określonego w art. 8, z wyjątkiem sędziego sprawozdawcy, który głosuje pierwszy, i prezesa, który głosuje ostatni.

Artykuł 22

Liczba sędziów uczestniczących w naradzie

Jeżeli w wyniku przeszkody w wykonywaniu obowiązków sędziowie są obecni w liczbie parzystej, najmłodszy sędzia w rozumieniu zasad starszeństwa określonych w art. 8 nie uczestniczy w naradzie, chyba że jest on prezesem lub sędzią sprawozdawcą. W tym ostatnim przypadku w naradzie nie uczestniczy sędzia kolejno najmłodszy w rozumieniu zasad starszeństwa.

Artykuł 23

Kworum w odniesieniu do wielkiej izby

- § 1. Narady wielkiej izby są ważne jedynie wtedy, gdy obecnych jest jedenastu sędziów.

- § 2. Jeżeli w wyniku wystąpienia przeszkody w wykonywaniu obowiązków nie osiągnięto powyższego kworum, prezes Sądu wyznacza innego sędziego w celu osiągnięcia kworum wielkiej izby.
- § 3. Jeżeli brak kworum wystąpi po przeprowadzeniu rozprawy, wyznacza się zastępstwo na zasadach określonych w § 2 i na wniosek strony głównej wyznacza się nową rozprawę. Sąd może także wyznaczyć rozprawę z urzędu. Przeprowadzenie nowej rozprawy jest obowiązkowe, jeżeli zastosowano środki dowodowe zgodnie z art. 91 lit. a) i d) i art. 96 § 2. Jeżeli nie wyznacza się nowej rozprawy, nie stosuje się przepisów art. 21 § 2.

Artykuł 24

Kworum w odniesieniu do izb rozpoznających sprawę w składzie trzech sędziów lub w składzie pięciu sędziów

- § 1. Narady izb rozpoznających sprawę w składzie trzech sędziów lub w składzie pięciu sędziów są ważne jedynie wtedy, gdy obecnych jest trzech sędziów.
- § 2. Jeżeli w wyniku wystąpienia przeszkody w wykonywaniu obowiązków w jednej z izb rozpoznających sprawę w składzie trzech sędziów lub w składzie pięciu sędziów nie osiągnięto kworum, prezes tej izby wyznacza innego sędziego wchodzącego w skład tej samej izby w celu zastąpienia sędziego, do którego odnosi się przeszkoda w wykonywaniu obowiązków. Jeżeli nie ma możliwości zastąpienia sędziego, do którego odnosi się przeszkoda w wykonywaniu obowiązków, przez sędziego wchodzącego w skład tej samej izby, prezes tej izby zawiadamia o tym prezesa Sądu, który wyznacza, zgodnie z ustalonymi przez Sąd kryteriami, innego sędziego w celu osiągnięcia kworum izby. Decyzja ustalająca te kryteria podlega opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
- § 3. Jeżeli brak kworum wystąpi po przeprowadzeniu rozprawy, wyznacza się zastępstwo na zasadach określonych w § 2 i na wniosek strony głównej wyznacza się nową rozprawę. Sąd może także wyznaczyć rozprawę z urzędu. Przeprowadzenie nowej rozprawy jest obowiązkowe, jeżeli zastosowano środki dowodowe zgodnie z art. 91 lit. a) i d) i art. 96 § 2. Przeprowadzenie nowej rozprawy jest obowiązkowe, jeżeli zastąpieniu podlega co najmniej dwóch sędziów, którzy uczestniczyli w pierwotnej rozprawie. Jeżeli nie wyznacza się nowej rozprawy, nie stosuje się przepisy art. 21 § 2.

Rozdział 4
PRZYDZIELANIE I PONOWNE PRZYDZIELANIE SPRAW, WYZNACZANIE
SĘDZIÓW SPRAWOZDAWCÓW, PRZEKAZYWANIE SPRAW SKŁADOM
ORZEKAJĄCYM I PRZEKAZYWANIE SPRAW SĄDOWI W SKŁADZIE JEDNEGO
SĘDZIEGO

Artykuł 25

Kryteria przydzielania spraw

- § 1. Sąd ustala kryteria, według których sprawy są rozdzielane między izby. Sąd może powierzyć jednej lub kilku izbom rozpoznawanie spraw w określonych dziedzinach.
- § 2. Decyzja ta podlega opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 26

Pierwsze przydzielenie sprawy i wyznaczenie sędziego sprawozdawcy

- § 1. W możliwie najkrótszym czasie po złożeniu pisma wszczynającego postępowanie w sprawie prezes Sądu przydziela sprawę jednej z izb według kryteriów ustalonych przez Sąd zgodnie z przepisami art. 25.
- § 2. Prezes izby proponuje prezesowi Sądu, w odniesieniu do każdej sprawy przydzielonej izbie, wyznaczenie sędziego sprawozdawcy. Decyzja należy do prezesa Sądu.
- § 3. Jeżeli w jednej z izb rozpoznających sprawy w składzie trzech sędziów lub w składzie pięciu sędziów liczba sędziów przydzielonych do danej izby jest wyższa niż odpowiednio trzech lub pięciu sędziów, prezes izby wyznacza sędziów, którzy biorą udział w rozstrzyganiu sprawy.

Artykuł 27

Wyznaczenie nowego sędziego sprawozdawcy i ponowne przydzielenie sprawy

- § 1. Jeżeli w odniesieniu do sędziego sprawozdawcy istnieje przeszkoda w wykonywaniu obowiązków, prezes właściwego składu orzekającego zawiadamia o tym prezesa Sądu, który wyznacza nowego sędziego sprawozdawcę. Jeżeli sędzia ten nie jest przydzielony do izby, której pierwotnie

przydzielono sprawę, sprawę rozpoznaje izba, w której skład wchodzi nowy sędzia sprawozdawca.

- § 2. W celu uwzględnienia powiązania pewnych spraw ze względu na ich przedmiot i aby umożliwić przeprowadzenie czynności przygotowawczych przez tego samego sędziego sprawozdawcę we wszystkich odnośnych sprawach, prezes Sądu może, w drodze decyzji z uzasadnieniem i po zapoznaniu się ze stanowiskiem zainteresowanych sędziów sprawozdawców, ponownie przydzielić sprawy. Jeżeli sędzia sprawozdawca, któremu przydzielono sprawy w ramach ich ponownego przydziału, nie należy do izby, której pierwotnie przydzielono sprawy, sprawy te rozpoznaje izba, w której skład wchodzi nowy sędzia sprawozdawca.
- § 3. W trosce o zapewnienie prawidłowego przebiegu postępowania prezes Sądu może wyjątkowo, przed przedstawieniem sprawozdania wstępnego, o którym mowa w art. 87, w drodze decyzji z uzasadnieniem i po zapoznaniu się ze stanowiskiem zainteresowanych sędziów, wyznaczyć innego sędziego sprawozdawcę. Jeżeli sędzia ten nie jest przydzielony do izby, której pierwotnie przydzielono sprawę, sprawę rozpoznaje izba, w której skład wchodzi nowy sędzia sprawozdawca.
- § 4. Przed dokonaniem wyznaczenia, o którym mowa w §§ 1–3, prezes Sądu zwraca się do prezesów danych izb o przedstawienie uwag.
- § 5. W przypadku zmiany składu izb w związku z decyzją Sądu dotyczącą przydzielenia sędziów do izb, sprawę rozpoznaje izba, w której skład wchodzi sędzia sprawozdawca po przyjęciu tej decyzji, jeżeli w sprawie nie rozpoczęto jeszcze narady lub jeżeli nie otwarto jeszcze ustnego etapu postępowania.

Artykuł 28 (4)

Przekazanie sprawy izbie rozpoznającej sprawy w składzie złożonym z innej liczby sędziów

- § 1. Jeżeli jest to uzasadnione zawartością prawną, znaczeniem sprawy lub szczególnymi okolicznościami, sprawa może zostać przekazana wielkiej izbie lub izbie rozpoznającej sprawy w składzie złożonym z innej liczby sędziów.
- § 2. Izba rozpatrująca daną sprawę, wiceprezes Sądu lub prezes Sądu może, w każdym stadium postępowania, z urzędu lub na wniosek strony głównej, zaproponować zgromadzeniu plenarnemu przekazanie sprawy, o którym mowa w § 1.
- § 3. Decyzję o przekazaniu sprawy izbie rozpoznającej sprawy w składzie złożonym z większej liczby sędziów podejmuje zgromadzenie plenarne.

- § 4. Decyzję o przekazaniu sprawy izbie rozpoznającej sprawy w składzie złożonym z mniejszej liczby sędziów podejmuje zgromadzenie plenarne po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron głównych.
- § 5. Sprawa rozstrzygana jest przez izbę rozpoznającą sprawy w składzie co najmniej pięciu sędziów, jeżeli zażąda tego państwo członkowskie lub instytucja Unii będące stroną postępowania.

Artykuł 29 (3)

Przekazanie sprawy Sądowi w składzie jednego sędziego

- § 1. Sprawy wymienione poniżej, przydzielone izbie rozpoznającej sprawy w składzie trzech sędziów, mogą być rozpoznane przez sędziego sprawozdawcę orzekającego w składzie jednego sędziego w braku zawilości powołanych kwestii prawnych lub okoliczności faktycznych, w razie niewielkiego znaczenia sprawy i w braku innych szczególnych okoliczności oraz jeżeli sprawy te zostały przekazane na zasadach określonych w niniejszym artykule:
- a) sprawy, o których mowa w art. 171 poniżej;
 - b) sprawy wniesione na podstawie art. 263 akapit czwarty TFUE, art. 265 akapit trzeci TFUE, art. 268 TFUE i art. 270 TFUE, w których podnoszone są jedynie kwestie już wyjaśnione w utrwalonym orzecznictwie lub które należą do serii spraw mających ten sam przedmiot, z których jedna została wcześniej prawomocnie rozstrzygnięta;
 - c) sprawy wniesione na podstawie art. 272 TFUE.
- § 2. Niedopuszczalne jest przekazanie Sądowi w składzie jednego sędziego:
- a) skarg o stwierdzenie nieważności aktu o charakterze generalnym lub spraw, w których wyraźnie podniesiono zarzut nielegalności aktu o charakterze generalnym;
 - b) skarg wniesionych na podstawie art. 270 TFUE, w których wyraźnie podniesiono zarzut nielegalności aktu o charakterze generalnym, chyba że kwestie podniesione w tym zarzucie zostały już rozstrzygnięte przez Trybunał Sprawiedliwości lub Sąd;
 - c) spraw dotyczących zastosowania przepisów:
 - z zakresu reguł konkurencji i kontroli koncentracji,
 - odnoszących się do pomocy udzielanej przez państwa,

- odnoszących się do środków ochrony handlowej,
- odnoszących się do wspólnej organizacji rynków rolnych, z wyjątkiem spraw należących do serii spraw mających ten sam przedmiot, z których jedna została wcześniej prawomocnie rozstrzygnięta.

- § 3. Decyzję o przekazaniu sprawy Sądowi w składzie jednego sędziego podejmuje, po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron głównych, izba rozpoznająca sprawy w składzie trzech sędziów, przed którą sprawa zawisła. Jeżeli państwo członkowskie lub instytucja Unii, będące stroną postępowania, sprzeciwiają się rozpoznaniu sprawy przez Sąd w składzie jednego sędziego, sprawa pozostaje w izbie, w skład której wchodzi sędzia sprawozdawca.
- § 4. Sąd w składzie jednego sędziego zwraca sprawę izbie, jeżeli stwierdzi, że przesłanki uzasadniające przekazanie sprawy ustały.

Rozdział 5
WYZNACZANIE RZECZNIKÓW GENERALNYCH

Artykuł 30

Wyznaczenie rzecznika generalnego

Sąd może być wspierany przez rzecznika generalnego, jeżeli uzna, że wymaga tego zawartość prawna lub skomplikowany stan faktyczny sprawy.

Artykuł 31

Zasady dotyczące wyznaczania rzecznika generalnego

- § 1. Decyzję o wyznaczeniu rzecznika generalnego w określonej sprawie podejmuje zgromadzenie plenarne, na wniosek izby, której ta sprawa została przydzielona lub przekazana.
- § 2. Prezes Sądu wyznacza sędziego, który będzie pełnił funkcję rzecznika generalnego w tej sprawie.
- § 3. Po wyznaczeniu, o którym mowa powyżej, rzecznik generalny przedstawia swoje stanowisko, zanim zostaną podjęte decyzje przewidziane w art. 16, 28, 45, 68, 70, 83, 87, 90, 92, 98, 103, 105, 106, 113, 126–132, 144, 151, 165, 168, 169 i 207–209.

Rozdział 6 SEKRETARIAT

Sekcja 1. Sekretarz

Artykuł 32 **Mianowanie sekretarza**

- § 1. Sąd mianuje sekretarza.
- § 2. Jeżeli stanowisko sekretarza pozostaje nieobsadzone, w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* publikuje się ogłoszenie o wakacie. Kandydatury zainteresowanych osób powinny zostać złożone w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż trzy tygodnie, i zawierać pełne dane o obywatelstwie tych osób, ich tytułach i stopniach zawodowych i naukowych, znajomości języków, bieżącej i przeszłej działalności zawodowej oraz ewentualnym posiadanym doświadczeniu sądowym i międzynarodowym.
- § 3. Głosowanie przeprowadza się zgodnie z procedurą określoną w art. 9 § 3.
- § 4. Sekretarz zostaje mianowany na okres sześciu lat. Jego mandat jest odnawialny. Sąd może zdecydować o odnowieniu mandatu urzędującego sekretarza z pominięciem procedury przewidzianej w § 2. W takim przypadku stosuje się § 3.
- § 5. Sekretarz składa ślubowanie zgodnie z przepisami art. 5 i podpisuje oświadczenie, o którym mowa w art. 6.
- § 6. Sekretarz może być zwolniony z funkcji tylko wówczas, gdy nie spełnia już wymaganych warunków lub nie czyni zadość obowiązkom wynikającym z jego urzędu. Sąd podejmuje decyzję pod nieobecność sekretarza po uprzednim umożliwieniu mu złożenia wyjaśnień.
- § 7. Jeżeli stanowisko sekretarza zostanie zwolnione przed upływem kadencji, Sąd mianuje nowego sekretarza na okres sześciu lat.
- § 8. Nazwisko sekretarza wybranego zgodnie z przepisami niniejszego artykułu podlega opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 33
Zastępca sekretarza

Sąd może, zgodnie z procedurą przewidzianą w odniesieniu do sekretarza, mianować jednego lub więcej zastępców sekretarza, których zadaniem jest wspieranie sekretarza oraz zastępowanie go w razie wystąpienia przeszkody w wykonywaniu jego obowiązków.

Artykuł 34
Przeszkoda w wykonywaniu obowiązków odnosząca się do sekretarza i zastępcy sekretarza

Prezes Sądu wyznacza urzędników lub innych pracowników do wykonywania zadań sekretarza, jeżeli w odniesieniu do sekretarza i, w stosownym przypadku, zastępcy sekretarza istnieje przeszkoda w wykonywaniu obowiązków.

Artykuł 35
Zakres uprawnień i obowiązków sekretarza

- § 1. Z upoważnienia prezesa Sądu sekretarz przyjmuje i przekazuje wszelkie dokumenty, sprawuje nad nimi pieczęć oraz dokonuje doręczeń przewidzianych w niniejszym regulaminie.
- § 2. Sekretarz wspiera członków Sądu we wszystkich czynnościach urzędowych.
- § 3. Sekretarz strzeże pieczęci i odpowiada za archiwum Sądu. Zapewnia przygotowanie publikacji Sądu, w szczególności Zbioru Orzeczeń, i rozpowszechnianie w Internecie dokumentów dotyczących Sądu.
- § 4. Z upoważnienia prezesa Sądu sekretarz odpowiada za administrację Sądu, prowadzenie jego spraw finansowych oraz księgowość, działając z pomocą służb Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
- § 5. Z zastrzeżeniem odmiennych przepisów niniejszego regulaminu sekretarz uczestniczy w posiedzeniach Sądu.

Artykuł 36
Prowadzenie rejestru

- § 1. Sekretariat, pod nadzorem sekretarza, prowadzi rejestr, do którego wpisuje się, w kolejności wpływu, wszystkie pisma procesowe.
- § 2. Wzmiankę o wpisie do rejestru sekretarz umieszcza na oryginale pism procesowych lub na wersjach uznanych za oryginał tych pism w rozumieniu decyzji wydanej na podstawie art. 74, a na wniosek stron, także na przedstawionych w tym celu odpisach.
- § 3. Wpisy do rejestru i wzmianki przewidziane w § 2 stanowią dokumenty urzędowe.

Artykuł 37
Dostęp do rejestru

Każdy może przeglądać rejestr w sekretariacie i otrzymywać odpisy lub wyciągi z rejestru, za opłatą w wysokości ustalonej przez Sąd na wniosek sekretarza.

Artykuł 38
Dostęp do akt sprawy

- § 1. Z zastrzeżeniem przepisów art. 68 § 4, art. 103–105 oraz art. 144 § 7 każda strona postępowania może mieć dostęp do akt sprawy i otrzymać, za ustaloną opłatą, o której mowa w art. 37, odpisy pism procesowych oraz uwierzytelnione odpisy postanowień i wyroków.
- § 2. Akta sprawy nie mogą być udostępnione osobom trzecim, prawa prywatnego ani publicznego, bez wyraźnej zgody prezesa Sądu udzielonej po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron. Całkowita lub częściowa zgoda może być udzielona wyłącznie na podstawie złożonego na piśmie wniosku szczegółowo uzasadniającego istnienie interesu prawnego w dostępie do akt.

Sekcja 2. Pozostałe służby

Artykuł 39 (3)
Urzędnicy i inni pracownicy

- § 1. Urzędnicy i inni pracownicy, których zadaniem jest bezpośrednie wspieranie prezesa, sędziów i sekretarza, są powoływani zgodnie z regulaminem

pracowniczym. Odpowiadają oni przed sekretarzem, działającym z upoważnienia prezesa Sądu.

- § 2. Składają oni przed prezesem Sądu i w obecności sekretarza jedno z poniższych ślubowań:

„Ślubuję powierzone mi przez Sąd obowiązki wykonywać lojalnie, dyskretnie i sumiennie”.

albo

„Uroczyście przyrzekam powierzone mi przez Sąd obowiązki wykonywać lojalnie, dyskretnie i sumiennie”.

Rozdział 7 FUNKCJONOWANIE SĄDU

Artykuł 40 **Miejsce posiedzeń Sądu**

Sąd może zdecydować o odbyciu określonego posiedzenia lub określonych posiedzeń w miejscu innym niż to, w którym znajduje się jego siedziba.

Artykuł 41 **Kalendarz prac Sądu**

- § 1. Rok sądowy rozpoczyna się w dniu 1 września roku kalendarzowego i kończy się w dniu 31 sierpnia roku następnego.
- § 2. Sąd ustanawia wakacje sądowe.
- § 3. W nagłych wypadkach prezes Sądu i prezesi izb mogą zwołać sędziów i, w stosownym przypadku, rzecznika generalnego w czasie wakacji sądowych.
- § 4. Sąd przestrzega świąt urzędowych obowiązujących w miejscu, w którym ma on siedzibę.
- § 5. W uzasadnionych przypadkach Sąd może przyznać sędziom urlopy.
- § 6. Daty wakacji sądowych podlegają corocznie opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 42 **Zgromadzenie plenarne**

- § 1. Sąd podejmuje decyzje dotyczące kwestii administracyjnych i decyzje, o których mowa w art. 7, 9, 11, 13, 15, 16, 18, 25, 28, 31–33, 41, 74 i 224, na zgromadzeniu plenarnym, w którym biorą udział, z prawem głosu, wszyscy sędziowie, z zastrzeżeniem odmiennych przepisów niniejszego regulaminu. Przy podejmowaniu decyzji jest obecny sekretarz, o ile Sąd nie zdecyduje inaczej.
- § 2. Jeżeli po zwołaniu zgromadzenia plenarnego stwierdza się brak kworum, o którym mowa w art. 17 akapit czwarty statutu, prezes Sądu odracza posiedzenie do czasu osiągnięcia kworum.

Artykuł 43
Sporządzanie protokołów

- § 1. Jeżeli posiedzenie Sądu odbywa się z udziałem sekretarza, w razie potrzeby sekretarz sporządza protokół, który jest podpisywany, stosownie do przypadku, przez prezesa Sądu lub przez prezesa izby i sekretarza.
- § 2. Jeżeli posiedzenie Sądu odbywa się pod nieobecność sekretarza, Sąd poleca, w razie konieczności, sporządzenie protokołu najmłodszemu sędziemu w rozumieniu zasad starszeństwa określonych w art. 8; protokół podpisywany jest, stosownie do przypadku, przez prezesa Sądu lub przez prezesa izby i tego sędziego.

TYTUŁ II SYSTEM JĘZYKOWY

Artykuł 44

Języki postępowania

Językami postępowania są angielski, bułgarski, chorwacki, czeski, duński, estoński, fiński, francuski, grecki, hiszpański, irlandzki, litewski, łotewski, maltański, niderlandzki, niemiecki, polski, portugalski, rumuński, słowacki, słoweński, szwedzki, węgierski oraz włoski.

Artykuł 45

Ustalenie języka postępowania

- § 1. W sprawach wszczętych na podstawie skarg bezpośrednich w rozumieniu art. 1 język postępowania wybiera skarżący, z zastrzeżeniem następujących przepisów:
- a) jeżeli pozwany jest państwo członkowskie albo osoba fizyczna lub prawna mająca przynależność państwa członkowskiego, językiem postępowania jest język urzędowy tego państwa; jeżeli dane państwo ma więcej niż jeden język urzędowy, skarżący może wybrać jeden z nich;
 - b) na wspólny wniosek stron głównych może być dopuszczony, w całym postępowaniu lub w jego części, jeden z innych języków wymienionych w art. 44;
 - c) na wniosek jednej ze stron i po zapoznaniu się ze stanowiskiem pozostałych stron może być dopuszczony, w drodze odstępstwa od przepisów lit. b), jako język postępowania, w całym postępowaniu lub w jego części, jeden z innych języków wymienionych w art. 44; wniosek taki nie może zostać złożony przez instytucję.
- § 2. Decyzję w przedmiocie wniosków, o których mowa powyżej, podejmuje prezes; jeżeli ma on zamiar przychylić się do wniosku bez zgody wszystkich stron, jest on zobowiązany przekazać wniosek do rozstrzygnięcia Sądowi.
- § 3. Bez uszczerbku dla przepisów § 1 lit. b) i c):
- a) w przypadku odwołania od orzeczeń Sądu do spraw Służby Publicznej, o którym mowa w art. 9 i 10 załącznika I do statutu, językiem postępowania jest język, w którym zostało wydane orzeczenie Sądu do spraw Służby Publicznej, od którego wniesiono odwołanie;

- b) w przypadku wniosków o sprostowanie, wniosków o uzupełnienie orzeczeń, sprzeciwów wobec wyroku zaocznego, powództwa osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu, wniosków o wykładnię, skarg o wznowienie postępowania lub w przypadku sporów w przedmiocie kosztów podlegających zwrotowi językiem postępowania jest język, w którym zostało wydane orzeczenie, do którego odnoszą się te pisma.
- § 4. Bez uszczerbku dla przepisów § 1 lit. b) i c), w sprawach wszczętych na podstawie skarg na decyzje izb odwoławczych Urzędu, o którym mowa w art. 1, i dotyczących stosowania przepisów odnoszących się do reżimu własności intelektualnej:
- a) język postępowania wybiera skarżący, jeżeli był jedyną stroną postępowania przed izbą odwoławczą Urzędu;
- b) język, w którym została sporządzona skarga, wybrany przez skarżącego spośród języków wymienionych w art. 44, staje się językiem postępowania, jeżeli pozostałe strony postępowania przed izbą odwoławczą Urzędu nie sprzeciwia się temu w terminie wyznaczonym w tym celu przez sekretarza po złożeniu skargi;
- c) w przypadku sprzeciwu wobec języka, w którym została sporządzona skarga, zgłoszonego przez stronę postępowania przed izbą odwoławczą Urzędu inną niż skarżący, język decyzji zaskarżonej do Sądu staje się językiem postępowania; w takim przypadku sekretarz zapewnia przekład skargi na język postępowania.

Artykuł 46

Stosowanie języka postępowania

- § 1. Języka postępowania używa się w szczególności w pismach procesowych i wystąpieniach stron, włączając w to załączone materiały, w protokołach oraz w orzeczeniach Sądu.
- § 2. Do każdego przedstawionego lub załączonego materiału, sporządzonego w innym języku niż język postępowania, załącza się jego przekład na język postępowania.
- § 3. W przypadku obszernych materiałów wymagane przekłady mogą być ograniczone do wyciągów. Prezes może jednakże, z urzędu lub na wniosek strony, w każdej chwili zażądać pełniejszego lub całościowego przekładu.
- § 4. W drodze odstępstwa od powyższych przepisów państwo członkowskie może używać swojego języka urzędowego w razie wstąpienia w charakterze interwenienta do sprawy zawisłej przed Sądem. Przepis niniejszy stosuje się

zarówno do dokumentów pisemnych, jak i oświadczeń ustnych. Sekretarz zapewnia dokonanie ich przekładu na język postępowania.

- § 5. Państwom będącym stronami porozumienia EOG, innym niż państwa członkowskie, jak również Urzędowi Nadzoru EFTA, może zostać przyznane prawo do używania jednego z języków wymienionych w art. 44, innego niż język postępowania, w razie wstąpienia w charakterze interwenienta do sprawy zawisłej przed Sądem. Niniejszy przepis stosuje się zarówno do dokumentów pisemnych, jak i oświadczeń ustnych. Sekretarz zapewnia dokonanie ich przekładu na język postępowania.
- § 6. Jeżeli świadek lub biegły oświadczy, iż nie jest w stanie właściwie wyrazić się w jednym z języków wymienionych w art. 44, prezes zezwala mu na wypowiedź w innym języku. Sekretarz zapewnia dokonanie jej przekładu na język postępowania.
- § 7. Prezes przy prowadzeniu posiedzeń, sędziowie i, w stosownym przypadku, rzecznik generalny przy zadawaniu pytań oraz rzecznik generalny przy przedstawianiu opinii, mogą używać języków wymienionych w art. 44, innych niż język postępowania. Sekretarz zapewnia dokonanie przekładu tych wypowiedzi na język postępowania.

Artykuł 47

Zadania sekretarza w dziedzinie tłumaczeń

Sekretarz zapewnia, na wniosek sędziego, rzecznika generalnego lub strony, przekład stanowisk przedstawionych na piśmie lub ustnie w toku postępowania przed Sądem na język wybrany przez tego sędziego, rzecznika generalnego lub stronę spośród języków wymienionych w art. 44.

Artykuł 48

System językowy odnoszący się do publikacji Sądu

Publikacje Sądu są wydawane w językach określonych w art. 1 rozporządzenia Rady nr 1.

Artykuł 49

Teksty autentyczne

Teksty sporządzone w języku postępowania lub, w stosownym przypadku, w innym języku dopuszczonym na podstawie art. 45 i 46 stanowią teksty autentyczne.

TYTUŁ III SKARGI BEZPOŚREDNIE

Artykuł 50 **Zakres stosowania**

Przepisy niniejszego tytułu stosuje się do skarg bezpośrednich w rozumieniu art. 1.

Rozdział 1 **PRZEPISY OGÓLNE**

Sekcja 1. Reprezentacja stron

Artykuł 51 **Obowiązkowe zastępstwo procesowe**

- § 1. Strony są reprezentowane przez pełnomocników, o których mowa w art. 19 akapity pierwszy i drugi statutu (pełnomocników), adwokatów lub radców prawnych zgodnie z postanowieniami art. 19 statutu.
- § 2. Adwokat lub radca prawny reprezentujący lub wspierający stronę jest zobowiązany złożyć w sekretariacie dokument poświadczający, że jest uprawniony do występowania przed sądami jednego z państw członkowskich lub innego państwa będącego stroną porozumienia EOG.
- § 3. Adwokaci lub radcowie prawni są zobowiązani złożyć w sekretariacie pełnomocnictwo udzielone przez stronę, którą reprezentują, jeżeli jest ona osobą prawną prawa prywatnego.
- § 4. Jeżeli dokumenty, o których mowa w §§ 2 i 3, nie zostały złożone, sekretarz wyznacza danej stronie rozsądny termin na ich złożenie. Jeżeli strona nie złoży dokumentów w wyznaczonym terminie, Sąd rozstrzyga, czy niedopełnienie tej formalności powoduje niedopuszczalność skargi lub innego pisma procesowego ze względów formalnych.

Sekcja 2. Prawa i obowiązki przedstawicieli stron

Artykuł 52

Przywileje, immunitety i ułatwienia

- § 1. Pełnomocnicy, doradcy i adwokaci lub radcowie prawni, występujący przed Sądem lub przed innym organem sądowym, do którego Sąd zwrócił się o pomoc sądową, korzystają z immunitetu obejmującego wypowiedzi ustne i pisemne odnoszące się do sprawy lub do stron.
- § 2. Pełnomocnicy, doradcy i adwokaci lub radcowie prawni korzystają ponadto z następujących przywilejów i ułatwień:
- a) pisma i dokumenty dotyczące postępowania nie podlegają przeszukaniu ani zajęciu; w razie sporu funkcjonariusze służb celnych lub policji mogą takie pisma lub dokumenty zapieczętować; podlegają one natychmiastowemu przekazaniu do Sądu i zbadaniu w obecności sekretarza i osoby zainteresowanej;
 - b) pełnomocnicy, doradcy i adwokaci lub radcowie prawni korzystają ze swobody przemieszczania się przy wykonywaniu swoich obowiązków.

Artykuł 53

Status przedstawicieli stron

- § 1. Korzystanie z przywilejów, immunitetów i ułatwień określonych w art. 52 wymaga przedstawienia następujących dowodów umocowania:
- a) w odniesieniu do pełnomocników – dokumentu urzędowego wystawionego przez ich mocodawcę, którego odpis niezwłocznie doręczany jest sekretarzowi;
 - b) w odniesieniu do adwokatów lub radców prawnych – dokumentu poświadczającego, iż są oni uprawnieni do występowania przed sądami jednego z państw członkowskich lub innego państwa będącego stroną porozumienia EOG, oraz pełnomocnictwa udzielonego przez stronę, którą reprezentują, jeżeli jest ona osobą prawną prawa prywatnego;
 - c) w odniesieniu do doradców – pełnomocnictwa udzielonego przez stronę, którą wspierają.
- § 2. W razie potrzeby sekretarz wystawia na ich rzecz odpowiednie zaświadczenie. Ważność tego zaświadczenia jest ograniczona do oznaczonego okresu. Może on być przedłużony lub skrócony w zależności od czasu trwania postępowania.

Artykuł 54
Uchylenie immunitetu

- § 1. Przywileje, immunitety i ułatwienia określone w art. 52 przyznaje się wyłącznie w celu zapewnienia właściwego przebiegu postępowania.
- § 2. Sąd może uchylić immunitet, jeżeli uzna, że nie przeszkodzi to we właściwym przeprowadzeniu postępowania.

Artykuł 55
Wykluczenie z postępowania

- § 1. Jeżeli Sąd uzna, że zachowanie pełnomocnika, doradcy, adwokata lub radcy prawnego przed Sądem lub w stosunku do prezesa, sędziego lub sekretarza godzi w powagę Sądu lub jest niezgodne z wymogami zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowania, lub że pełnomocnik, doradca, adwokat lub radca prawny wykorzystuje swoje uprawnienia niezgodnie z ich celem, informuje o tym zainteresowanego. Sąd może poinformować o tym właściwe organy, którym podlega zainteresowany. Kopia pisma skierowanego do tych organów przekazywana jest zainteresowanemu.
- § 2. Z tych samych powodów Sąd może w każdej chwili, po zapoznaniu się ze stanowiskiem zainteresowanego, wydać postanowienie z uzasadnieniem o wykluczeniu z postępowania pełnomocnika, doradcy, adwokata lub radcy prawnego. Postanowienie to podlega natychmiastowemu wykonaniu.
- § 3. Jeżeli pełnomocnik, doradca, adwokat lub radca prawny zostaje wykluczony z postępowania, podlega ono zawieszeniu aż do upływu terminu wyznaczonego przez prezesa w celu umożliwienia stronie wyznaczenia innego pełnomocnika, doradcy, adwokata lub radcy prawnego.
- § 4. Decyzje podjęte na podstawie przepisów niniejszego artykułu mogą podlegać uchyleniu.

Artykuł 56
Nauczyciele akademicki

Przepisy niniejszej sekcji stosuje się do nauczycieli akademickich, o których mowa w art. 19 akapit siódmy statutu.

Sekcja 3. Doręczenia

Artykuł 57

Sposoby doręczeń

- § 1. Bez uszczerbku dla art. 77 § 2 i art. 80 § 1 dokonywanie doręczeń przewidzianych w statucie i w niniejszym regulaminie zapewnia sekretarz w sposób, o którym mowa w § 4, lub za pośrednictwem faksu.
- § 2. Jeżeli z powodów technicznych lub z uwagi na charakter lub obszerność dokumentu doręczenie w sposób przewidziany w § 1 nie jest możliwe, dokonuje się go na adres przedstawiciela danej strony poprzez wysłanie odpisu dokumentu przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru albo przekazanie go za potwierdzeniem odbioru bezpośrednio adresatowi. Adresata powiadamia się o tym w sposób, o którym mowa w § 4, lub za pośrednictwem faksu. Doręczenie przesyłką poleconą uznaje się za skuteczne dziesiątego dnia następującego po dniu złożenia przesyłki poleconej na poczcie w miejscu, w którym znajduje się siedziba Sądu, chyba że potwierdzenie odbioru wykaże, że przesyłkę doręczono innego dnia albo adresat, w terminie trzech tygodni od zawiadomienia go w sposób, o którym mowa w § 4, lub za pośrednictwem faksu, poinformuje sekretarza, że nie otrzymał dokumentu, który miał mu zostać doręczony.
- § 3. Sekretarz przygotowuje i uwierzytelnia odpisy dokumentów podlegających doręczeniu na podstawie § 2, z wyjątkiem przypadków, gdy odpisy składane są przez strony zgodnie z przepisami art. 73 § 2.
- § 4. Sąd może, w drodze decyzji, określić zasady, na jakich dokument procesowy może zostać doręczony drogą elektroniczną. Decyzja ta podlega opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sekcja 4. Terminy

Artykuł 58

Obliczanie terminów

- § 1. Terminy procesowe przewidziane w traktatach, statucie oraz niniejszym regulaminie oblicza się w sposób następujący:
- a) jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach, tygodniach, miesiącach lub latach jest pewne zdarzenie lub czynność, przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zdarzenie to nastąpiło lub czynność została podjęta;

- b) termin oznaczony w tygodniach, miesiącach lub latach upływa z końcem tego dnia w ostatnim tygodniu, miesiącu lub roku, który nazwą lub datą odpowiada dniowi, w którym stanowiące początek terminu zdarzenie nastąpiło lub czynność została podjęta; jeżeli w okresie oznaczonym w miesiącach lub latach dzień, w którym powinien upłynąć termin, w ostatnim miesiącu nie występuje, termin upływa z końcem ostatniego dnia tego miesiąca;
 - c) jeżeli termin oznaczony jest w miesiącach i dniach, oblicza się najpierw pełne miesiące, a następnie dni;
 - d) do biegu terminów wlicza się soboty, niedziele i święta urzędowe;
 - e) wakacje sądowe nie wstrzymują biegu terminów.
- § 2. Jeżeli koniec terminu przypada w sobotę, niedzielę albo w dniu święta urzędowego, termin upływa pierwszego dnia roboczego następującego po tych dniach.
- § 3. Wykaz świąt urzędowych sporządzony przez Trybunał Sprawiedliwości i opublikowany w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ma zastosowanie również do Sądu.

Artykuł 59

Skarga, której przedmiotem jest akt wydany przez instytucję, opublikowany w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*

Jeżeli termin na zaskarżenie aktu wydanego przez instytucję biegnie od dnia opublikowania tego aktu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, termin ten oblicza się, w sposób określony w art. 58 § 1 lit. a), począwszy od upływu czternastego dnia następującego po dniu opublikowania tego aktu.

Artykuł 60

Termin uwzględniający odległość

Terminy procesowe przedłuża się o dziesięciodniowy termin uwzględniający odległość.

Artykuł 61

Wyznaczanie i przedłużanie terminów

- § 1. Terminy wyznaczone na podstawie niniejszego regulaminu mogą być przedłużane przez tego, kto je wyznaczył.

- § 2. Prezes może upoważnić sekretarza do wyznaczania lub przedłużania określonych terminów, których wyznaczanie lub przedłużanie należy do prezesa zgodnie z niniejszym regulaminem.

Artykuł 62

Pisma procesowe złożone po terminie

Pismo procesowe złożone w sekretariacie po upływie terminu wyznaczonego przez prezesa lub przez sekretarza na podstawie niniejszego regulaminu może zostać dopuszczone tylko na podstawie odpowiedniej decyzji prezesa.

Sekcja 5. Przebieg postępowania i rozpoznawanie spraw

Artykuł 63

Przebieg postępowania

Bez uszczerbku dla przepisów szczególnych statutu lub niniejszego regulaminu postępowanie przed Sądem obejmuje etap pisemny i ustny.

Artykuł 64

Kontradyktoryjność postępowania

Z zastrzeżeniem przepisów art. 68 § 4, art. 104, art. 105 § 8 oraz art. 144 § 7 Sąd bierze pod uwagę tylko te pisma procesowe i materiały, z którymi przedstawiciele stron mogli się zapoznać i co do których mogli się wypowiedzieć.

Artykuł 65

Doręczanie pism procesowych i decyzji podjętych w toku postępowania

- § 1. Z zastrzeżeniem przepisów art. 68 § 4, art. 103–105 oraz art. 144 § 7 pisma procesowe i materiały włączone do akt sprawy doręcza się stronom.
- § 2. Sekretarz zapewnia podanie do wiadomości stron decyzji podjętych w toku postępowania i włączonych do akt sprawy.

Artykuł 66

Utajnienie tożsamości i pominięcie pewnych danych wobec opinii publicznej

Na uzasadniony wniosek strony złożony w odrębnym piśmie lub z urzędu Sąd może pominąć nazwisko lub nazwę strony sporu bądź nazwisko lub nazwę innych osób wymienionych w ramach postępowania, bądź też pewne dane w publicznie dostępnych dokumentach związanych ze sprawą, jeżeli uzasadnione powody przemawiają za zachowaniem poufności tożsamości osoby lub treści tych danych.

Artykuł 67

Kolejność rozpoznawania spraw

- § 1. Sąd rozstrzyga zawisłe przed nim sprawy w kolejności, w jakiej zostały przygotowane do rozpoznania.
- § 2. Ze względu na szczególne okoliczności prezes może zdecydować o rozpoznaniu sprawy w pierwszej kolejności.

Artykuł 68

Połączenie spraw

- § 1. Sprawy mające ten sam przedmiot mogą w każdej chwili, z urzędu lub na wniosek strony głównej, zostać ze względu na ich powiązanie połączone, alternatywnie lub kumulatywnie, do celów łącznego rozpoznania w ramach pisemnego lub ustnego etapu postępowania lub do wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.
- § 2. O połączeniu spraw decyduje prezes. Przed podjęciem tej decyzji prezes wyznacza stronom głównym termin na przedstawienie uwag w przedmiocie ewentualnego połączenia spraw, jeżeli nie wypowiedziały się jeszcze w tej kwestii.
- § 3. Sprawy połączone mogą zostać rozłączone na zasadach ustanowionych w § 2.
- § 4. Wszystkie strony spraw połączonych mogą przeglądać w sekretariacie akta spraw, których dotyczy połączenie. Na wniosek strony prezes może jednak, w drodze postanowienia, wyłączyć prawo wglądu do niektórych poufnych danych zawartych w aktach sprawy.
- § 5. Bez uszczerbku dla przepisów § 4 pisma procesowe włączone do akt spraw, których dotyczy połączenie, doręcza się stronom spraw połączonych, jeżeli

przedstawiciele tych stron o to wnoszą i jeżeli wyrazili oni zgodę na sposób doręczenia, o którym mowa w art. 57 § 4.

Artykuł 69

Przypadki zawieszenia postępowania

Bez uszczerbku dla art. 163 postępowanie może zostać zawieszone:

- a) w przypadkach określonych w art. 54 akapit trzeci statutu;
- b) w przypadku wniesienia do Trybunału Sprawiedliwości odwołania od orzeczenia Sądu, które rozstrzyga tylko częściowo o istocie sporu, rozstrzyga kwestie formalne związane z zarzutem niewłaściwości lub niedopuszczalności lub oddała wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta;
- c) na wniosek strony głównej za zgodą przeciwnej strony głównej;
- d) w innych szczególnych przypadkach, gdy wymaga tego prawidłowy przebieg postępowania.

Artykuł 70

Decyzja o zawieszeniu postępowania i decyzja o podjęciu postępowania

- § 1. Decyzję o zawieszeniu postępowania podejmuje prezes. Przed podjęciem tej decyzji prezes wyznacza stronom głównym termin na przedstawienie uwag w przedmiocie ewentualnego zawieszenia postępowania, jeżeli nie wypowiedziały się jeszcze w tej kwestii.
- § 2. Decyzję o podjęciu postępowania przed upływem okresu zawieszenia lub decyzję wskazaną w art. 71 § 3 podejmuje się zgodnie z zasadami określonymi w § 1.

Artykuł 71

Czas trwania i skutki zawieszenia postępowania

- § 1. Postępowanie zostaje zawieszone z dniem wskazanym w decyzji o zawieszeniu, a w braku takiego wskazania – z dniem wydania tej decyzji.
- § 2. Zawieszenie postępowania przerywa bieg wszystkich terminów procesowych, z wyjątkiem terminu określonego w art. 143 § 1 na złożenie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta.

- § 3. Jeżeli decyzja o zawieszeniu postępowania nie oznacza okresu, na jaki następuje zawieszenie, postępowanie podejmuje się z dniem wskazanym w decyzji o podjęciu postępowania albo, w braku takiego wskazania, z dniem wydania tej decyzji.
- § 4. Z chwilą podjęcia zawieszonego postępowania przerwane terminy procesowe zostają zastąpione nowymi terminami, których bieg rozpoczyna się z dniem podjęcia zawieszonego postępowania.

Rozdział 2 PISMA PROCESOWE

Artykuł 72

Przepisy wspólne w zakresie składania pism procesowych

- § 1. Pismo procesowe składa się w sekretariacie Sądu w wersji papierowej, w stosownym przypadku po przekazaniu za pośrednictwem faksu kopii oryginału tego pisma zgodnie z przepisami art. 73 § 3, albo w sposób określony w decyzji Sądu wydanej na podstawie art. 74.
- § 2. Każde pismo procesowe jest opatrzone datą. Przy obliczaniu terminów procesowych uwzględnia się wyłącznie datę i godzinę wpływu pisma do sekretariatu obowiązującą w Wielkim Księstwie Luksemburga.
- § 3. Do każdego pisma procesowego załącza się materiały wymienione w tym piśmie oraz ich spis.
- § 4. Jeżeli ze względu na obszerność materiału do pisma procesowego są załączone tylko jego próbka lub wyciąg z niego, cały materiał lub jego kompletny odpis składa się w sekretariacie.
- § 5. Instytucje przedkładają, w terminie wyznaczonym przez prezesa, przekłady wszystkich pism procesowych na inne języki, o których mowa w art. 1 rozporządzenia Rady nr 1.

Artykuł 73

Składanie w sekretariacie pisma procesowego w wersji papierowej

- § 1. Oryginał pisma procesowego w wersji papierowej jest opatrzony własnoręcznym podpisem pełnomocnika albo adwokata lub radcy prawnego strony.
- § 2. Pismo procesowe, wraz ze wszystkimi wymienionymi w nim załącznikami, wnosi się razem z trzema odpisami przeznaczonymi dla Sądu i dodatkowym odpisem dla każdej z pozostałych stron postępowania. Odpisy uwierzytelnia strona je składająca.
- § 3. W drodze odstępstwa od przepisów art. 72 § 2 zdanie drugie dzień i godzina wpływu do sekretariatu, za pośrednictwem faksu, kompletnej kopii podpisanego oryginału pisma procesowego wraz ze spisem materiałów, o którym mowa w art. 72 § 3, są, do celów zachowania terminów procesowych, datą wpływu, o ile podpisany oryginał pisma procesowego wraz z załącznikami i odpisami,

o których mowa w § 2, zostanie złożony w sekretariacie nie później niż dziesięć dni po tej dacie. Do tego dziesięciodniowego terminu nie stosuje się przepisów art. 60.

Artykuł 74

Składanie drogą elektroniczną

Sąd może, w drodze decyzji, określić zasady, na jakich pismo procesowe przekazane do sekretariatu drogą elektroniczną zostaje uznane za oryginał tego pisma. Decyzja ta podlega opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 75

Objętość pism procesowych

- § 1. Sąd określa, zgodnie z przepisami art. 224, maksymalną objętość pism procesowych składanych na podstawie niniejszego tytułu.
- § 2. Przekroczenie maksymalnej objętości pism procesowych może zostać dopuszczone przez prezesa jedynie w sprawach szczególnie złożonych pod względem prawnym lub faktycznym.

Rozdział 3
PISEMNY ETAP POSTĘPOWANIA

Artykuł 76
Zawartość skargi

Skarga, o której mowa w art. 21 statutu, zawiera:

- a) nazwisko lub nazwę oraz miejsce zamieszkania lub siedzibę skarżącego;
- b) wskazanie statusu i adresu przedstawiciela skarżącego;
- c) oznaczenie strony głównej, przeciwko której wnoszona jest skarga;
- d) przedmiot sporu, podnoszone zarzuty i argumenty, a także zwięzłe omówienie tych zarzutów;
- e) żądania skarżącego;
- f) w stosownym przypadku dowody lub wnioski dowodowe.

Artykuł 77
Informacje do celów doręczeń

- § 1. Do celów postępowania skarga wskazuje, czy przedstawiciel skarżącego wybrał sposób doręczeń, o którym mowa w art. 57 § 4, czy doręczenia za pośrednictwem faksu.
- § 2. Jeżeli skarga nie spełnia wymogów określonych w § 1, wszelkie doręczenia dla strony związane z postępowaniem są dokonywane, do czasu usunięcia braków, przesyłką poleconą na adres przedstawiciela tej strony. Doręczenie uważa się za dokonane prawidłowo z chwilą złożenia przesyłki poleconej na pocztę w miejscu, w którym ma siedzibę Sąd.

Artykuł 78 (3)
Załączniki do skargi

- § 1. W razie potrzeby do skargi załącza się dokumenty, o których mowa w art. 21 akapit drugi statutu.

- § 2. Do skargi wniesionej na podstawie art. 270 TFUE załącza się w stosownym przypadku zażalenie w rozumieniu art. 90 ust. 2 regulaminu pracowniczego oraz decyzję w przedmiocie tego zażalenia wraz ze wskazaniem dat, w których zażalenie zostało wniesione, a decyzja podana do wiadomości.
- § 3. Do skargi wniesionej zgodnie z postanowieniami art. 272 TFUE na podstawie klauzuli arbitrażowej umieszczonej w umowie prawa publicznego lub prywatnego zawartej przez Unię lub w jej imieniu załącza się egzemplarz umowy zawierającej taką klauzulę.
- § 4. Jeżeli skarżącym jest osoba prawna prawa prywatnego, do skargi dołącza on aktualny dowód posiadania osobowości prawnej (wyciąg z rejestru przedsiębiorstw, wyciąg z rejestru stowarzyszeń albo inny dokument urzędowy).
- § 5. Do skargi załącza się dokumenty, o których mowa w art. 51 §§ 2 i 3.
- § 6. Jeżeli skarga nie spełnia wymogów określonych w §§ 1–5, sekretarz wyznacza skarżącemu rozsądny termin na złożenie wyżej wymienionych dokumentów. Jeżeli skarżący nie usunie braków w wyznaczonym terminie, Sąd rozstrzyga, czy niespełnienie tych wymogów powoduje niedopuszczalność skargi ze względów formalnych.

Artykuł 79

Komunikat w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*

W *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* publikuje się informację zawierającą datę złożenia skargi wszczynającej postępowanie, nazwiska lub nazwy stron głównych, żądania skargi oraz zwięzłe omówienie zarzutów i głównych argumentów na poparcie skargi.

Artykuł 80 (3)

Doręczenie skargi

- § 1. Skargę doręcza się pozwanemu poprzez wysłanie uwierzytelnionego odpisu skargi przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru albo przekazanie go za potwierdzeniem odbioru bezpośrednio adresatowi. Jeżeli adresat wyraził uprzednio zgodę na doręczanie mu skarg w sposób, o którym mowa w art. 57 § 4, albo za pośrednictwem faksu, skargi mogą być doręczane we wskazany sposób.
- § 2. W przypadkach określonych w art. 78 § 6 doręczenia dokonuje się niezwłocznie po usunięciu braków skargi lub po uznaniu przez Sąd skargi za dopuszczalną bez spełnienia wymogów określonych w tym artykule.

Artykuł 81 (3)
Odpowiedź na skargę

- § 1. W terminie dwóch miesięcy od doręczenia skargi pozwany składa odpowiedź na skargę. Odpowiedź ta zawiera:
- a) nazwisko lub nazwę oraz miejsce zamieszkania lub siedzibę pozwanego;
 - b) wskazanie statusu i adresu przedstawiciela pozwanego;
 - c) podnoszone zarzuty i argumenty;
 - d) żądania pozwanego;
 - e) w stosownym przypadku dowody lub wnioski dowodowe.
- § 2. Do odpowiedzi na skargę stosuje się przepisy art. 77 i art. 78 §§ 4–6.
- § 3. W wyjątkowych okolicznościach termin przewidziany w § 1 może zostać przedłużony przez prezesa na uzasadniony wniosek pozwanego.

Artykuł 82
Przekazanie dokumentów

Jeżeli Parlament Europejski, Rada lub Komisja Europejska nie są stroną w sprawie, Sąd przekazuje im odpis skargi i odpowiedzi na skargę, bez załączników, w celu umożliwienia im stwierdzenia, czy w sprawie powołano się na niemożność stosowania jednego z ich aktów zgodnie z postanowieniami art. 277 TFUE.

Artykuł 83
Replika i duplika

- § 1. Skarga i odpowiedź na skargę mogą zostać uzupełnione repliką skarżącego i dupliką pozwanego, chyba że Sąd zdecyduje, iż druga wymiana pism procesowych nie jest konieczna ze względu na to, że akta sprawy są wystarczająco kompletne.
- § 2. Jeżeli Sąd zdecyduje, iż druga wymiana pism procesowych nie jest konieczna, może zezwolić stronom głównym na uzupełnienie akt sprawy, o ile skarżący

wystąpi z uzasadnionym wnioskiem w tym zakresie w terminie dwóch tygodni od doręczenia tej decyzji.

- § 3. Prezes określa terminy na wniesienie tych pism procesowych. Może on określić kwestie, których replika lub duplika powinna dotyczyć.

Rozdział 4
ZARZUTY, DOWODY I DOSTOSOWANIE SKARGI

Artykuł 84
Nowe zarzuty

- § 1. Nie można podnosić nowych zarzutów w toku postępowania, chyba że opierają się one na okolicznościach prawnych lub faktycznych ujawnionych dopiero po jego wszczęciu.
- § 2. Nowe zarzuty podnosi się w razie potrzeby w ramach drugiej wymiany pism procesowych i oznacza jako takie. Jeżeli okoliczności prawne lub faktyczne uzasadniające podniesienie nowych zarzutów stały się znane po drugiej wymianie pism procesowych lub po podjęciu decyzji o niedopuszczeniu takiej wymiany, zainteresowana strona główna przedstawia nowe zarzuty niezwłocznie po powzięciu wiadomości o tych okolicznościach.
- § 3. Niezależnie od przyszłego rozstrzygnięcia Sądu w przedmiocie dopuszczalności nowych zarzutów prezes umożliwia pozostałym stronom ustosunkowanie się do tych zarzutów.

Artykuł 85
Dowody i wnioski dowodowe

- § 1. Dowody i wnioski dowodowe przedstawia się w ramach pierwszej wymiany pism procesowych.
- § 2. Strony główne mogą przedstawiać na poparcie swojej argumentacji nowe dowody lub wnioski dowodowe w replice i duplice, o ile opóźnienie w ich złożeniu jest uzasadnione.
- § 3. W wyjątkowych przypadkach strony główne mogą przedstawiać nowe dowody lub wnioski dowodowe przed zamknięciem ustnego etapu postępowania lub przed podjęciem przez Sąd decyzji o rozstrzygnięciu sprawy z pominięciem ustnego etapu postępowania, o ile opóźnienie w ich złożeniu jest uzasadnione.
- § 4. Niezależnie od przyszłego rozstrzygnięcia Sądu w przedmiocie dopuszczalności dowodów lub wniosków dowodowych przedstawionych na podstawie §§ 2 i 3 prezes umożliwia pozostałym stronom ustosunkowanie się do nich.

Artykuł 86 (3)
Dostosowanie skargi

- § 1. W przypadku gdy akt, o którego stwierdzenie nieważności się wnosi, został zastąpiony lub zmieniony przez inny akt mający ten sam przedmiot, skarżący może, przed zamknięciem ustnego etapu postępowania lub przed podjęciem przez Sąd decyzji o rozstrzygnięciu sprawy z pominięciem ustnego etapu postępowania, dostosować skargę w celu uwzględnienia tej nowej okoliczności.
- § 2. Dostosowania skargi dokonuje się w odrębnym piśmie w terminie przewidzianym w art. 263 akapit szósty TFUE, w którym można wystąpić z żądaniem stwierdzenia nieważności aktu uzasadniającego dostosowanie skargi.
- § 3. W sprawach wniesionych na podstawie art. 270 TFUE dostosowania skargi dokonuje się w odrębnym piśmie i w odstępstwie od przepisów § 2 w terminie przewidzianym w art. 91 ust. 3 regulaminu pracowniczego, w którym można wystąpić z żądaniem stwierdzenia nieważności aktu uzasadniającego dostosowanie skargi.
- § 4. Pismo dostosowujące skargę zawiera:
- a) dostosowane żądania;
 - b) w stosownym przypadku dostosowane zarzuty i argumenty;
 - c) w stosownym przypadku dowody i wnioski dowodowe związane z dostosowaniem żądań.
- § 5. Do pisma dostosowującego skargę załącza się akt uzasadniający dostosowanie skargi. Jeżeli akt ten nie został załączony, sekretarz wyznacza skarżącemu rozsądny termin na jego przedstawienie. Jeżeli skarżący nie usunie tego braku w wyznaczonym terminie, Sąd rozstrzyga, czy niespełnienie tego wymogu powoduje niedopuszczalność pisma dostosowującego skargę.
- § 6. Niezależnie od przyszłego rozstrzygnięcia Sądu w przedmiocie dopuszczalności pisma dostosowującego skargę prezes wyznacza pozwanemu termin na ustosunkowanie się do tego pisma.
- § 7. W stosownym przypadku prezes wyznacza interwenientom termin na uzupełnienie ich uwag w świetle pisma dostosowującego skargę i odpowiedzi pozwanego na to pismo. W tym celu pisma te są doręczane jednocześnie interwenientom.

Rozdział 5
SPRAWOZDANIE WSTĘPNE

Artykuł 87

Sprawozdanie wstępne

- § 1. Jeżeli pisemny etap postępowania został zamknięty, prezes wyznacza datę przedstawienia Sądowi przez sędziego sprawozdawcę sprawozdania wstępnego.
- § 2. Sprawozdanie wstępne zawiera analizę istotnych kwestii faktycznych i prawnych podniesionych w skardze oraz zalecenia w przedmiocie zasadności zastosowania środków organizacji postępowania lub środków dowodowych, w przedmiocie przeprowadzenia ustnego etapu postępowania, w przedmiocie ewentualnego przekazania sprawy wielkiej izbie lub izbie rozpoznającej sprawę w składzie złożonym z innej liczby sędziów, a także w przedmiocie ewentualnego przekazania sprawy Sądowi w składzie jednego sędziego.
- § 3. Sąd decyduje o zalecanych przez sędziego sprawozdawcę czynnościach oraz, w stosownym przypadku, o otwarciu ustnego etapu postępowania.

Rozdział 6
ŚRODKI ORGANIZACJI POSTĘPOWANIA I ŚRODKI DOWODOWE

Artykuł 88
Przepis ogólny

- § 1. Środki organizacji postępowania i środki dowodowe mogą być podejmowane lub zmieniane w każdym stadium postępowania, z urzędu albo na wniosek strony głównej.
- § 2. Wniosek, o którym mowa w § 1, wskazuje precyzyjnie przedmiot zamierzonych środków oraz powody mające uzasadnić ich podjęcie. Jeżeli wniosek ten został złożony po pierwszej wymianie pism procesowych, strona go składająca wskazuje powody, dla których nie mogła wystąpić z nim wcześniej.
- § 3. W razie wystąpienia z wnioskiem o zastosowanie środków organizacji postępowania lub środków dowodowych, prezes umożliwia pozostałym stronom ustosunkowanie się do tego wniosku.

Sekcja 1. Środki organizacji postępowania

Artykuł 89
Przedmiot

- § 1. Celem środków organizacji postępowania jest zapewnienie, w jak najlepszy sposób, przygotowania spraw do rozpoznania, prawidłowego przebiegu postępowania oraz rozstrzygania sporów.
- § 2. Celem środków organizacji postępowania jest w szczególności:
 - a) zapewnienie prawidłowego przebiegu pisemnego lub ustnego etapu postępowania oraz ułatwienie przeprowadzania dowodów;
 - b) określenie kwestii, w odniesieniu do których argumentacja stron wymaga uzupełnienia lub które wymagają przeprowadzenia dowodu;
 - c) uściślenie zakresu żądań stron, ich zarzutów i argumentów oraz wyjaśnienie istniejących między nimi kwestii spornych;
 - d) ułatwienie przeprowadzenia postępowania ugodowego.

- § 3. Środki organizacji postępowania mogą w szczególności obejmować:
- a) zadawanie pytań stronom;
 - b) wzywanie stron do przedstawienia na piśmie lub ustnie stanowisk w przedmiocie niektórych aspektów sporu;
 - c) wzywanie stron lub podmiotów trzecich określonych w art. 24 akapit drugi statutu do przedstawienia informacji;
 - d) wzywanie stron do przedstawienia wszelkich materiałów dotyczących sprawy;
 - e) wzywanie stron na posiedzenia.
- § 4. Jeżeli wyznacza się rozprawę, Sąd w miarę możliwości wzywa strony do skoncentrowania ich wystąpień na określonej kwestii lub określonych kwestiach.

Artykuł 90
Procedura

- § 1. O środkach organizacji postępowania decyduje Sąd.
- § 2. Jeżeli Sąd decyduje o podjęciu środków organizacji postępowania, a sam ich nie przeprowadza, powierza ich przeprowadzenie sędziemu sprawozdawcy.

Sekcja 2. Środki dowodowe

Artykuł 91
Przedmiot

Bez uszczerbku dla postanowień art. 24 i 25 statutu do środków dowodowych należą:

- a) osobiste stawiennictwo stron;
- b) wezwanie strony do udzielenia informacji lub przedstawienia wszelkich materiałów dotyczących sprawy;
- c) wezwanie do przedstawienia dokumentów, których udostępnienia odmówiła instytucja w ramach postępowania w przedmiocie legalności tej odmowy;

- d) zeznania świadków;
- e) opinie biegłych;
- f) oględziny.

Artykuł 92 **Procedura**

- § 1. Sąd wydaje postanowienie określające środki właściwe ze względu na fakty, które mają zostać udowodnione.
- § 2. Przed wydaniem postanowienia w przedmiocie środków dowodowych określonych w art. 91 lit. d)–f) Sąd zapoznaje się ze stanowiskiem stron.
- § 3. Środek dowodowy określony w art. 91 lit. b) może zostać zastosowany tylko pod warunkiem, że strona, której dotyczy, nie zastosowała się do środka organizacji postępowania uprzednio podjętego w tym celu lub pod warunkiem, że strona, której środek dotyczy, wnosi wyraźnie o jego zastosowanie, uzasadniając konieczność jego zastosowania w drodze postanowienia w przedmiocie zastosowania środków dowodowych. Postanowienie w przedmiocie zastosowania środków dowodowych może przewidywać, że przedstawiciele stron mogą zapoznać się z informacjami i materiałami uzyskanymi przez Sąd na podstawie tego postanowienia wyłącznie w sekretariacie, bez możliwości sporządzenia ich kopii.
- § 4. Jeżeli Sąd decyduje o przeprowadzeniu postępowania dowodowego, a sam go nie przeprowadza, powierza jego przeprowadzenie sędziemu sprawozdawcy.
- § 5. Rzecznik generalny bierze udział w przeprowadzaniu środków dowodowych.
- § 6. Strony mogą być obecne przy przeprowadzaniu środków dowodowych.
- § 7. Dopuszcza się przedstawienie dowodów przeciwnych oraz rozszerzenie wniosków dowodowych.

Artykuł 93 **Wzywianie świadków**

- § 1. Świadka, którego przesłuchanie uznano za konieczne, wzywa się na podstawie postanowienia, o którym mowa w art. 92 § 1; postanowienie to zawiera:

- a) nazwisko, zawód lub stanowisko i miejsce zamieszkania świadka;
 - b) termin i miejsce przesłuchania;
 - c) wskazanie faktów, które mają zostać udowodnione, oraz świadków, których należy przesłuchać w odniesieniu do każdego z tych faktów.
- § 2. Świadcowie są wzywani przez Sąd, w stosownym przypadku po złożeniu zabezpieczenia, o którym mowa w art. 100 § 1.

Artykuł 94 **Przesłuchiwanie świadków**

- § 1. Po ustaleniu tożsamości świadka prezes informuje go, że ma on obowiązek potwierdzenia prawdziwości swoich oświadczeń w sposób określony w § 5 oraz w art. 97.
- § 2. Sąd przesłuchuje świadka po uprzednim wezwaniu stron. Po złożeniu przez świadka zeznań prezes może, na wniosek stron lub z urzędu, skierować do niego pytania.
- § 3. Takie samo uprawnienie przysługuje sędziom i rzecznikowi generalnemu.
- § 4. Prezes może zezwolić przedstawicielom stron na zadawanie świadkowi pytań.
- § 5. Z zastrzeżeniem przepisów art. 97 po złożeniu zeznań świadek składa przysięgę w następującym brzmieniu:
- „Przysięgam, że powiedziałem prawdę, całą prawdę i tylko prawdę”.
- § 6. Sąd może, po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron głównych, zwolnić świadka od złożenia przysięgi.

Artykuł 95 **Obowiązki świadków**

- § 1. Świadcowie, którzy zostali prawidłowo wezwani, zobowiązani są zastosować się do wezwania i stawić na przesłuchanie.
- § 2. Jeżeli bez uzasadnionego powodu świadek, który został prawidłowo wezwany, nie stawia się przed Sądem, Sąd może nałożyć na niego karę pieniężną

w wysokości nieprzekraczającej 5000 EUR i postanowić o doręczeniu kolejnego wezwania na koszt świadka.

- § 3. Taka sama kara może zostać nałożona na świadka, który bez uzasadnionego powodu odmawia składania zeznań lub złożenia przysięgi.

Artykuł 96 **Opinia biegłego**

- § 1. Postanowienie wyznaczające biegłego określa jego zadanie i termin sporządzenia opinii.
- § 2. Po złożeniu opinii przez biegłego i jej doręczeniu stronom Sąd może postanowić o jego przesłuchaniu; na przesłuchanie wzywa się strony. Na wniosek strony lub z urzędu prezes może zadawać biegłemu pytania.
- § 3. Takie samo uprawnienie przysługuje sędziom i rzecznikowi generalnemu.
- § 4. Prezes może zezwolić przedstawicielom stron na zadawanie biegłemu pytań.
- § 5. Z zastrzeżeniem przepisów art. 97 po złożeniu opinii biegły składa przysięgę w następującym brzmieniu:
- „Przysięgam, że wykonałem swoje zadanie sumiennie i bezstronnie”.
- § 6. Sąd może, po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron głównych, zwolnić biegłego od złożenia przysięgi.

Artykuł 97 **Przysięga składana przez świadków i biegłych**

- § 1. Prezes poucza każdą osobę wezwaną do złożenia przed Sądem przysięgi w charakterze świadka lub biegłego o obowiązku mówienia prawdy lub o obowiązku wykonywania powierzonego jej zadania sumiennie i bezstronnie oraz ostrzega o przewidzianej w jej prawie krajowym odpowiedzialności karnej za naruszenie tego obowiązku.
- § 2. Świadkowie i biegli składają przysięgę zgodnie z, odpowiednio, przepisami art. 94 § 5 i art. 96 § 5 albo w sposób przewidziany w ich prawie krajowym.

Artykuł 98

Złamanie przysięgi przez świadków i biegłych

- § 1. Sąd może zdecydować o zawiadomieniu wymienionego w regulaminie dodatkowym do regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości właściwego organu państwa członkowskiego, którego sądy mają właściwość w sprawach karnych, o wszelkich przypadkach zeznania nieprawdy lub oświadczenia nieprawdy złożonego przez świadka lub biegłego przed Sądem pod przysięgą.
- § 2. Sekretarz zapewnia przekazanie decyzji Sądu. W decyzji podawane są fakty i okoliczności, na których zawiadomienie się opiera.

Artykuł 99

Sprzeciw wobec wezwania świadka lub wyznaczenia biegłego

- § 1. Jeżeli jedna ze stron sprzeciwia się wezwaniu świadka lub wyznaczeniu biegłego ze względu na to, że jest on osobą niekompetentną lub niegodną, lub z innego powodu albo jeżeli świadek lub biegły odmawiają składania zeznań lub złożenia przysięgi, kwestię tę rozstrzyga Sąd.
- § 2. Sprzeciw wobec wezwania świadka lub wyznaczenia biegłego wnosi się na piśmie w terminie dwóch tygodni od doręczenia postanowienia wzywającego świadka lub wyznaczającego biegłego, ze wskazaniem powodów sprzeciwu i wniosków dowodowych.

Artykuł 100

Koszty wezwania świadków i wyznaczenia biegłych

- § 1. Jeżeli Sąd postanowi o przesłuchaniu świadków lub o zasięgnięciu opinii biegłego, może zażądać od stron głównych lub jednej z nich złożenia zabezpieczenia wystarczającego na pokrycie kosztów wezwania świadków lub wyznaczenia biegłych.
- § 2. Świadkom i biegłym przysługuje zwrot kosztów podróży i pobytu. Kasa Sądu może im przyznać zaliczkę na poczet tych kosztów.
- § 3. Świadkom przysługuje wynagrodzenie za utratę zarobku, a biegłym wynagrodzenie za wykonaną pracę. Kasa Sądu wypłaca świadkom i biegłym odpowiednie kwoty po wypełnieniu przez nich obowiązków lub spełnieniu zadań.

Artykuł 101
Pomoc sądowa

- § 1. Sąd może, na wniosek strony głównej lub z urzędu, zwrócić się o pomoc sądową przy przesłuchaniu świadków lub biegłych.
- § 2. Wniosek o udzielenie pomocy sądowej ma formę postanowienia. W postanowieniu wymienia się nazwisko, zawód lub stanowisko i miejsce zamieszkania świadka lub biegłego, określa się fakty, na okoliczność których świadek lub biegły będzie przesłuchiwany, wskazuje strony, ich przedstawicieli, a także adresy stron i ich przedstawicieli oraz przedstawia w sposób zwięzły przedmiot sporu.
- § 3. Sekretarz przesyła postanowienie wymienionemu w regulaminie dodatkowym do regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości właściwemu organowi państwa członkowskiego, na którego terytorium świadek lub biegły mają być przesłuchani. W stosownym przypadku do postanowienia załącza się jego przekład na język lub języki urzędowe państwa członkowskiego, do którego jest ono kierowane.
- § 4. Organ wyznaczony zgodnie z § 3 przekazuje postanowienie sądowi właściwemu według jego prawa krajowego.
- § 5. Właściwy sąd udziela pomocy sądowej zgodnie ze swoim prawem krajowym. Po udzieleniu pomocy właściwy sąd przekazuje organowi wyznaczonemu zgodnie z § 3 postanowienie zawierające wniosek o udzielenie pomocy sądowej, dokumenty związane z udzieloną pomocą sądową oraz zestawienie kosztów. Powyższe dokumenty są przesyłane do sekretarza.
- § 6. Sekretarz zapewnia dokonanie przekładu dokumentów na język postępowania.
- § 7. Sąd pokrywa koszty pomocy sądowej; w stosownym przypadku może obciążyć nimi strony główne.

Artykuł 102
Protokół posiedzeń wyznaczanych w celu przeprowadzenia dowodu

- § 1. Sekretarz sporządza protokół każdego posiedzenia wyznaczonego w celu przeprowadzenia dowodu. Protokół podpisywany jest przez prezesa oraz przez sekretarza. Stanowi on dokument urzędowy.
- § 2. Protokół posiedzenia wyznaczonego w celu przesłuchania świadków lub biegłych podpisywany jest przez prezesa lub sędziego sprawozdawcę odpowiedzialnego za przeprowadzenie przesłuchania oraz przez sekretarza. Przed podpisaniem

protokołu przez wyżej wymienione osoby świadkowi lub biegłemu umożliwia się sprawdzenie jego treści i podpisanie go.

§ 3. Protokół doręcza się stronom.

Sekcja 3. Przetwarzanie poufnych informacji, materiałów i dokumentów
przedstawionych w ramach postępowania dowodowego

Artykuł 103

Przetwarzanie poufnych informacji i materiałów

- § 1. Jeżeli Sąd ma zbadać, w oparciu o okoliczności prawne i faktyczne wskazane przez stronę główną, poufny charakter wobec przeciwnej strony głównej określonych informacji lub materiałów przedstawionych mu w wyniku zastosowania środka dowodowego przewidzianego w art. 91 lit. b), które mogą mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu, tych informacji lub materiałów nie podaje się do wiadomości tej strony przeciwnej na etapie takiego badania.
- § 2. Jeżeli w trakcie badania przewidzianego w § 1 Sąd uzna, że określone informacje lub materiały mu przedstawione mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu oraz mają wobec przeciwnej strony głównej poufny charakter, dokonuje on wyważenia tego poufnego charakteru i wymogów związanych z prawem do skutecznej ochrony sądowej, a w szczególności z poszanowaniem zasady kontryktoryjności.
- § 3. Po dokonaniu wyważenia, o którym mowa w § 2, Sąd może zdecydować o podaniu poufnych informacji lub materiałów do wiadomości przeciwnej strony głównej, w stosownym przypadku uzależniając ich udostępnienie od złożenia szczególnych zobowiązań, albo zdecydować o ich nieprzekazaniu i określić w drodze postanowienia z uzasadnieniem sposób umożliwiający przeciwnej stronie głównej przedstawienie, w możliwie najszerszym zakresie, jej uwag, w szczególności nakazując przedstawienie niepoufnej wersji lub niepoufnego streszczenia informacji lub materiałów, zawierających ich zasadniczą treść.
- § 4. Trybu postępowania określonego w niniejszym artykule nie stosuje się do przypadków, o których mowa w art. 105.

Artykuł 104

Dokumenty, których udostępnienia odmówiła instytucja

Jeżeli w wyniku zastosowania środka dowodowego, o którym mowa w art. 91 lit. c), dokument, którego udostępnienia odmówiła instytucja, został przedłożony Sądowi w postępowaniu mającym za przedmiot ocenę legalności tej odmowy, dokument ten nie jest podawany do wiadomości innych stron.

Rozdział 7
INFORMACJE LUB MATERIAŁY MAJĄCE WPŁYW NA BEZPIECZEŃSTWO
UNII, JEJ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO LUB PAŃSTW CZŁONKOWSKICH
LUB TEŻ NA UTRZYMYWANIE PRZEZ NIE STOSUNKÓW
MIĘDZYNARODOWYCH

Artykuł 105 (2)

**Przetwarzanie informacji lub materiałów mających wpływ na bezpieczeństwo Unii,
jej państwa członkowskiego lub państw członkowskich lub też na utrzymywanie
przez nie stosunków międzynarodowych**

- § 1. Jeżeli strona główna zamierza, wbrew wyrażonej w art. 64 zasadzie kontradyktoryjności, z której wynika, że wszystkie informacje i materiały są w całości przekazywane między stronami, oprzeć swoje roszczenia na określonych informacjach lub materiałach, jednocześnie podnosząc, że ich przekazanie zaszkodziłoby bezpieczeństwu Unii, jej państwa członkowskiego lub państw członkowskich lub też utrzymywaniu przez nie stosunków międzynarodowych, przedstawia ona te informacje lub materiały w odrębnym piśmie. Do pisma tego załącza się wniosek o zachowanie poufności tych informacji lub materiałów, wskazujący nadrzędne względy, które w zakresie ściśle wymaganym sytuacją uzasadniają zachowanie ich poufnego charakteru i stoją na przeszkodzie ich przekazaniu przeciwnej stronie głównej. Wniosek o zachowanie poufności składa się również w odrębnym piśmie; nie zawiera on żadnych poufnych danych. Jeżeli informacje lub materiały, w odniesieniu do których wnosi się o zachowanie poufności, zostały przekazane stronie głównej przez państwo lub państwa członkowskie, nadrzędne względy przedstawione przez stronę główną celem uzasadnienia zachowania poufności tych informacji lub materiałów mogą obejmować te, które zostały podane przez dane państwo lub państwa członkowskie.
- § 2. Sąd może zwrócić się o przedstawienie informacji lub materiałów, których poufny charakter jest oparty na względach określonych w § 1, w ramach środka dowodowego. W razie odmowy Sąd formalnie stwierdza ten fakt. W drodze odstępstwa od przepisów art. 103 do tych informacji lub materiałów przedstawionych w wyniku zastosowania środka dowodowego stosuje się tryb postępowania ustanowiony w niniejszym artykule.
- § 3. Na etapie badania przez Sąd istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu informacji lub materiałów przedstawionych przez stronę główną zgodnie z § 1 lub § 2 oraz ich poufnego charakteru względem przeciwnej strony głównej, tych informacji lub materiałów nie przekazuje się przeciwnej stronie głównej.
- § 4. Jeżeli w wyniku badania określonego w § 3 Sąd zdecyduje, że informacje lub materiały przedstawione mu mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu oraz

nie mają poufnego charakteru do celów postępowania przed Sądem, zwraca się do zainteresowanej strony o zgodę na przekazanie tych informacji lub materiałów przeciwnej stronie głównej. Jeżeli strona sprzeciwi się takiemu przekazaniu w terminie wyznaczonym przez prezesa lub nie udzieli odpowiedzi w tym terminie, tych informacji lub materiałów nie bierze się pod uwagę do celów rozstrzygnięcia sprawy i zwraca się je stronie.

- § 5. Jeżeli w wyniku badania określonego w § 3 Sąd zdecyduje, że pewne informacje lub materiały przedstawione mu mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu oraz mają wobec przeciwnej strony głównej poufny charakter, nie przekazuje ich tej stronie głównej. Dokonuje on następnie wyważenia wymogów związanych z prawem do skutecznej ochrony sądowej, a w szczególności z poszanowaniem zasady kontrydiktoryjności i wymogów związanych z bezpieczeństwem Unii, jej państwa członkowskiego lub państw członkowskich lub też z utrzymywaniem przez nie stosunków międzynarodowych.
- § 6. Po dokonaniu wyważenia, o którym mowa w § 5, Sąd wydaje postanowienie z uzasadnieniem określające zasady, zgodnie z którymi możliwe jest pogodzenie wymogów wymienionych w tym paragrafie, takich jak przedstawienie przez zainteresowaną stronę celem późniejszego przekazania przeciwnej stronie głównej, niepoufnej wersji lub niepoufnego streszczenia informacji lub materiałów zawierających ich zasadniczą treść i pozwalających przeciwnej stronie głównej na przedstawienie, w możliwie najszerszym zakresie, jej uwag.
- § 7. Informacje lub materiały o charakterze poufnym względem przeciwnej strony głównej mogą zostać usunięte, w całości lub w części, przez stronę główną, która je przedstawiła zgodnie z § 1 lub § 2, w terminie dwóch tygodni od doręczenia decyzji podjętej na podstawie § 5. Usuniętych informacji lub materiałów nie bierze się pod uwagę do celów rozstrzygnięcia sprawy i zwraca się je zainteresowanej stronie głównej.
- § 8. Jeżeli Sąd uzna, że informacje lub materiały, które ze względu na ich poufny charakter nie zostały przekazane przeciwnej stronie głównej zgodnie z zasadami określonymi w § 6, są niezbędne do rozstrzygnięcia sporu, może, w drodze odstępstwa od przepisów art. 64 i w ściśle niezbędnym zakresie, oprzeć swoje orzeczenie na tych informacjach lub materiałach. Przy dokonywaniu oceny tych informacji lub materiałów Sąd uwzględnia okoliczność, że jedna ze stron głównych nie mogła ustosunkować się do nich.
- § 9. Sąd zapewnia, by poufne dane zawarte w informacjach lub materiałach przedstawionych przez stronę główną zgodnie z § 1 lub § 2, które nie zostały przekazane przeciwnej stronie głównej, nie zostały ujawnione w postanowieniu wydanym na podstawie § 6 ani w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

- § 10. Informacje lub materiały, o których mowa w § 5, które nie zostały usunięte, na podstawie § 7, przez stronę główną, która je przedstawiła, zwraca się zainteresowanej stronie niezwłocznie po upływie terminu określonego w art. 56 akapit pierwszy statutu, chyba że w tym terminie zostało wniesione odwołanie od orzeczenia Sądu. Jeżeli takie odwołanie zostało wniesione, przedmiotowe informacje lub materiały zostają udostępnione Trybunałowi Sprawiedliwości na warunkach określonych w decyzji, o której mowa w § 11.
- § 11. Sąd określa w drodze decyzji zasady bezpieczeństwa w celu ochrony informacji lub materiałów przedstawianych, stosownie do przypadku, zgodnie z § 1 lub § 2. Decyzja ta podlega opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Rozdział 8 USTNY ETAP POSTĘPOWANIA

Artykuł 106

Ustny etap postępowania

- § 1. Postępowanie przed Sądem obejmuje, w ramach etapu ustnego, rozprawę wyznaczaną z urzędu lub na wniosek strony głównej.
- § 2. Wniosek o przeprowadzenie rozprawy złożony przez stronę główną wskazuje powody, dla których wnosi ona o przedstawienie swojego stanowiska ustnie. Wniosek ten składa się w terminie trzech tygodni od doręczenia stronom powiadomienia o zamknięciu pisemnego etapu postępowania. Termin ten może zostać przedłużony przez prezesa.
- § 3. W braku wniosku, o którym mowa w § 2, Sąd, jeżeli uzna, że akta sprawy wystarczająco wyjaśniają okoliczności zawisłej przed nim sprawy, może zdecydować o wydaniu rozstrzygnięcia w przedmiocie skargi z pominięciem ustnego etapu postępowania. W takim przypadku Sąd może jednakże następnie zdecydować o otwarciu ustnego etapu postępowania.

Artykuł 107

Data rozprawy

- § 1. Jeżeli Sąd zdecyduje o otwarciu ustnego etapu postępowania, prezes wyznacza datę rozprawy.
- § 2. W wyjątkowych okolicznościach prezes może, z urzędu lub na uzasadniony wniosek strony głównej, przesunąć datę rozprawy.

Artykuł 108

Nieobecność stron na rozprawie

- § 1. Jeżeli strona poinformuje Sąd, że nie będzie uczestniczyć w rozprawie lub jeżeli Sąd stwierdzi na rozprawie nieusprawiedliwioną nieobecność strony prawidłowo wezwanej, rozprawa odbywa się pod nieobecność zainteresowanej strony.
- § 2. Jeżeli strony główne powiadomią Sąd, że nie będą uczestniczyć w rozprawie, prezes decyduje, czy ustny etap postępowania może zostać zamknięty.

Artykuł 109

Rozprawa przy drzwiach zamkniętych

- § 1. Po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron Sąd może, zgodnie z postanowieniami art. 31 statutu, zdecydować o przeprowadzeniu rozprawy przy drzwiach zamkniętych.
- § 2. Wniosek strony o przeprowadzenie rozprawy przy drzwiach zamkniętych zawiera uzasadnienie i wskazuje, czy dotyczy całości czy części rozprawy.
- § 3. Jeżeli rozprawa jest prowadzona przy drzwiach zamkniętych, przebieg rozprawy nie podlega ujawnieniu.

Artykuł 110 (3)

Przebieg rozprawy

- § 1. Posiedzenia otwiera i prowadzi prezes, który czuwa nad utrzymaniem ich porządku.
- § 2. Strony mogą zwracać się do Sądu jedynie za pośrednictwem przedstawicieli.
- § 3. Członkowie składu orzekającego oraz rzecznik generalny mogą podczas rozprawy zadawać pytania przedstawicielom stron.
- § 4. W sprawach wniesionych na podstawie art. 270 TFUE członkowie składu orzekającego oraz rzecznik generalny mogą podczas rozprawy wezwać strony do wypowiedzenia się w przedmiocie określonych aspektów sporu.

Artykuł 111

Zamknięcie ustnego etapu postępowania

Jeżeli w sprawie nie został wyznaczony rzecznik generalny, prezes w końcowej części rozprawy zamyka ustny etap postępowania.

Artykuł 112

Przedstawienie opinii przez rzecznika generalnego

- § 1. Jeżeli w sprawie został wyznaczony rzecznik generalny i jeżeli przedstawia on opinię na piśmie, składa ją w sekretariacie Sądu, który przekazuje ją stronom.
- § 2. Po odczytaniu lub złożeniu opinii przez rzecznika generalnego prezes zamyka ustny etap postępowania.

Artykuł 113

Otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo

- § 1. Sąd postanawia o otwarciu ustnego etapu postępowania na nowo, jeżeli zostały spełnione przesłanki określone w art. 23 § 3 lub w art. 24 § 3.
- § 2. Sąd może postanowić o otwarciu ustnego etapu postępowania na nowo, jeżeli:
- a) uzna, że okoliczności zawisłej przed nim sprawy nie są wystarczająco wyjaśnione;
 - b) sprawa ma zostać rozstrzygnięta na podstawie argumentu, który nie był przedmiotem dyskusji między stronami;
 - c) wnosi o to strona główna, powołując się na fakty mogące mieć decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia Sądu, których nie mogła przedstawić przed zamknięciem ustnego etapu postępowania.

Artykuł 114

Protokół rozprawy

- § 1. Sekretarz sporządza protokół każdej rozprawy. Protokół jest podpisywany przez prezesa oraz przez sekretarza. Stanowi on dokument urzędowy.
- § 2. Protokół doręcza się stronom.

Artykuł 115

Zapis dźwiękowy rozprawy

Prezes Sądu może, na należycie uzasadniony wniosek, zezwolić stronie, która uczestniczyła w postępowaniu na etapie pisemnym lub ustnym, na odsłuchanie w pomieszczeniach Sądu zapisu dźwiękowego rozprawy w języku używanym przez mówcę podczas rozprawy.

Rozdział 9
WYROKI I POSTANOWIENIA

Artykuł 116
Data ogłoszenia wyroku

Strony są informowane o dacie ogłoszenia wyroku.

Artykuł 117
Zawartość wyroku

Wyrok zawiera:

- a) wskazanie, iż został wydany przez Sąd;
- b) oznaczenie składu orzekającego;
- c) datę jego ogłoszenia;
- d) nazwiska prezesa oraz sędziów, którzy uczestniczyli w naradzie, ze wskazaniem sędziego sprawozdawcy;
- e) nazwisko rzecznika generalnego, o ile został wyznaczony;
- f) nazwisko sekretarza;
- g) oznaczenie stron;
- h) nazwiska przedstawicieli stron;
- i) żądania stron;
- j) w stosownym przypadku – datę przeprowadzenia rozprawy;
- k) w razie potrzeby wzmiankę o zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego i, w stosownym przypadku, datę przedstawienia przez niego opinii;
- l) zwięzłe omówienie stanu faktycznego;
- m) motywy;
- n) sentencję wraz z rozstrzygnięciem w przedmiocie kosztów.

Artykuł 118
Ogłoszenie i doręczenie wyroku

- § 1. Wyrok ogłasza się na posiedzeniu jawnym.
- § 2. Oryginał wyroku podpisany przez prezesa, sędziów, którzy uczestniczyli w naradzie, oraz sekretarza zostaje opieczetowany i złożony w sekretariacie. Odpisy wyroku doręcza się stronom.

Artykuł 119
Zawartość postanowienia

Postanowienie, które podlega zaskarżeniu na podstawie art. 56 lub 57 statutu, zawiera:

- a) wskazanie, iż zostało wydane, stosownie do przypadku, przez Sąd, prezesa lub przez sędziego właściwego do orzekania w przedmiocie środków tymczasowych;
- b) w stosownym przypadku – oznaczenie składu orzekającego;
- c) datę jego wydania;
- d) wskazanie podstawy prawnej, na jakiej jest ono oparte;
- e) nazwiska prezesa oraz, w stosownym przypadku, sędziów, którzy uczestniczyli w naradzie, ze wskazaniem sędziego sprawozdawcy;
- f) nazwisko rzecznika generalnego, o ile został wyznaczony;
- g) nazwisko sekretarza;
- h) oznaczenie stron;
- i) nazwiska przedstawicieli stron;
- j) żądania stron;
- k) w razie potrzeby wzmiankę o zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego;
- l) zwięzłe omówienie stanu faktycznego;
- m) motywy;
- n) sentencję wraz z rozstrzygnięciem, w stosownym przypadku, w przedmiocie kosztów.

Artykuł 120 (3)

Podpisanie i doręczenie postanowienia

Oryginał każdego postanowienia podpisany przez prezesa oraz sekretarza zostaje opieczątowany i złożony w sekretariacie. Odpisy postanowienia doręcza się stronom oraz, w stosownym przypadku, Trybunałowi Sprawiedliwości.

Artykuł 121

Moc wiążąca wyroków i postanowień

- § 1. Z zastrzeżeniem postanowień art. 60 statutu wyrok wiąże od dnia jego ogłoszenia.
- § 2. Z zastrzeżeniem postanowień art. 60 statutu postanowienie wiąże od dnia jego doręczenia.

Artykuł 122

Publikacja w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*

W *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* publikuje się informację zawierającą datę oraz sentencję wyroków i postanowień Sądu kończących postępowanie w sprawie, z wyjątkiem orzeczeń wydanych przed doręczeniem skargi pozwanemu.

Rozdział 10
WYROKI ZAOCZNE

Artykuł 123
Wyroki zaoczne

- § 1. Jeżeli Sąd stwierdzi, że pozwany, któremu skarga została prawidłowo doręczona, nie złożył odpowiedzi na skargę w formie lub terminie przepisanych w art. 81, bez uszczerbku dla stosowania postanowień art. 45 akapit drugi statutu, skarżący może, w terminie wyznaczonym przez prezesa, wnieść do Sądu o wydanie wyroku zaocznego.
- § 2. Pozwany, który nie złożył odpowiedzi na skargę, nie uczestniczy w postępowaniu zaocznym; nie doręcza mu się dokumentów procesowych, z wyjątkiem orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.
- § 3. W wyroku zaocznym Sąd orzeka zgodnie z żądaniami skarżącego, chyba że jest oczywiście niewłaściwy do rozpoznania skargi lub skarga jest oczywiście niedopuszczalna albo prawnie oczywiście bezzasadna.
- § 4. Wyrok zaoczny podlega wykonaniu. Sąd może jednak zawiesić wykonanie wyroku do czasu wydania orzeczenia w przedmiocie sprzeciwu wniesionego na podstawie art. 166 lub uzależnić jego wykonanie od złożenia zabezpieczenia, którego wysokość i rodzaj określone są stosownie do okoliczności. Zabezpieczenie podlega zwrotowi w razie braku sprzeciwu albo jego nieuwzględnienia.

Rozdział 11
UGODA I COFNIĘCIE SKARGI

Artykuł 124 (3)

Ugoda

- § 1. Jeżeli przed wydaniem przez Sąd orzeczenia strony główne zawrą ugodę pozasądową w przedmiocie rozwiązania kończącego spór i poinformują Sąd o zrzeczeniu się wszelkich roszczeń, prezes postanawia o wykreśleniu sprawy z rejestru i rozstrzyga o kosztach zgodnie z przepisami art. 136 i 138, uwzględniając ewentualne propozycje stron w tym zakresie.
- § 2. Przepisu § 1 nie stosuje się do skarg określonych w art. 263 TFUE i 265 TFUE.

Artykuł 125

Cofnięcie skargi

Jeżeli skarżący poinformuje Sąd, na piśmie lub podczas rozprawy, że zamierza cofnąć skargę, prezes postanawia o wykreśleniu sprawy z rejestru i rozstrzyga o kosztach zgodnie z przepisami art. 136 i 138.

Rozdział 11a (3)
POSTĘPOWANIE UGODOWE Z INICJATYWY SĄDU W SPRAWACH
WNIESIONYCH NA PODSTAWIE ART. 270 TFUE

Artykuł 125a (3)
Zasady

- § 1. W każdej fazie postępowania Sąd może badać możliwość przeprowadzenia postępowania ugodowego w odniesieniu do całości lub części sporu między stronami głównymi.
- § 2. Sąd powierza sędziemu sprawozdawcy, wspieranemu przez sekretarza, zadanie podjęcia starań o przeprowadzenie postępowania ugodowego.
- § 3. Sędzia sprawozdawca może występować z propozycją rozwiązania lub rozwiązań kładących kres sporowi, podejmować stosowne środki w celu ułatwienia osiągnięcia ugody oraz wykonywać środki, które podjął w tym celu. Sędzia sprawozdawca może w szczególności:
- a) wezwać strony główne do przedstawienia informacji lub złożenia wyjaśnień;
 - b) wezwać strony główne do przedstawienia dokumentów;
 - c) wezwać na posiedzenia osoby reprezentujące strony główne, same strony główne lub każdego urzędnika lub innego pracownika instytucji umocowanego do prowadzenia negocjacji w przedmiocie ewentualnej ugody;
 - d) utrzymywać, przy okazji posiedzeń, o których mowa w lit. c), odrębne kontakty z każdą ze stron głównych, jeżeli wyrażą one na to zgodę.
- § 4. Paragrafy 1–3 stosuje się również do postępowania w przedmiocie zastosowania środków tymczasowych.

Artykuł 125b (3)
Znaczenie ugody stron głównych

- § 1. Jeżeli strony główne zawrą przed sędzią sprawozdawcą ugodę w przedmiocie rozwiązania kończącego spór, mogą one wnieść o stwierdzenie postanowień tej ugody w dokumencie podpisanym przez sędziego sprawozdawcę oraz sekretarza. Dokument ten doręcza się stronom głównym; stanowi on dokument urzędowy.
- § 2. Sprawa jest wykreślana z rejestru na podstawie wydanego przez prezesa postanowienia z uzasadnieniem. Na wniosek strony głównej za zgodą przeciwnej

strony głównej postanowienia ugody zawartej przez strony główne zostają ujęte w treści postanowienia o wykreśleniu sprawy.

- § 3. Prezes rozstrzyga o kosztach zgodnie z ugodą lub, w braku postanowień o kosztach w ugodzie, zgodnie z uznaniem. W stosownym przypadku rozstrzyga on o kosztach interwenienta zgodnie z art. 138.

Artykuł 125c (3)

Specjalny rejestr i odrębne akta

- § 1. Materiały przedłożone w ramach postępowania ugodowego w rozumieniu art. 125a:
- są wpisywane do specjalnego rejestru, który nie podlega przepisom art. 36 i 37;
 - są przechowywane w aktach odrębnych od akt sprawy.
- § 2. Materiały przedłożone w ramach postępowania ugodowego w rozumieniu art. 125a podaje się do wiadomości stron głównych, z wyjątkiem materiałów, które każda z nich przekazała sędziemu sprawozdawcy w ramach odrębnych kontaktów przewidzianych w art. 125a § 3 lit. d).
- § 3. Strony główne mogą mieć dostęp do materiałów zawartych w aktach odrębnych od akt sprawy, o których mowa w § 1, z wyjątkiem materiałów, które każda ze stron głównych przekazała sędziemu sprawozdawcy w ramach odrębnych kontaktów przewidzianych w art. 125a § 3 lit. d).
- § 4. Materiały zawarte w aktach odrębnych od akt sprawy, o których mowa w § 1, nie mogą zostać udostępnione interwenientowi.
- § 5. Strony mogą przeglądać w sekretariacie specjalny rejestr, o którym mowa w § 1.

Artykuł 125d (3)

Postępowanie ugodowe i postępowanie sądowe

W toku postępowania sądowego ani Sąd, ani strony główne nie mogą posługiwać się wyrażonymi, poczynionymi lub sporządzonymi do celów postępowania ugodowego opiniami, sugestiami, propozycjami i ustępstwami lub dokumentami.

Rozdział 12
SKARGI I KWESTIE INCYDENTALNE ROZSTRZYGANE W DRODZE
POSTANOWIENIA

Artykuł 126

Skarga, która oczywiście nie może zostać uwzględniona

Jeżeli Sąd jest oczywiście niewłaściwy do rozpoznania skargi lub jeżeli skarga jest oczywiście niedopuszczalna albo prawnie oczywiście bezzasadna, Sąd może, na wniosek sędziego sprawozdawcy, w każdej chwili orzec postanowieniem z uzasadnieniem, bez dalszych czynności procesowych.

Artykuł 127 (3)

Przekazanie sprawy do Trybunału Sprawiedliwości

Decyzje w przedmiocie przekazania sprawy, o których mowa w art. 54 akapit drugi statutu, Sąd podejmuje w drodze postanowienia z uzasadnieniem na wniosek sędziego sprawozdawcy.

Artykuł 128

Wyłączenie przez Sąd jego właściwości

Decyzje w przedmiocie wyłączenia właściwości, o których mowa w art. 54 akapit trzeci statutu, Sąd podejmuje w drodze postanowienia z uzasadnieniem na wniosek sędziego sprawozdawcy.

Artykuł 129

Bezwzględne przeszkody procesowe

Na wniosek sędziego sprawozdawcy Sąd może w każdej chwili, z urzędu, po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron głównych, stwierdzić w drodze postanowienia z uzasadnieniem wystąpienie bezwzględnych przeszkód procesowych.

Artykuł 130 (3)

Kwestie formalne i incydentalne

- § 1. Jeżeli pozwany wnosi o wydanie przez Sąd rozstrzygnięcia w przedmiocie niedopuszczalności skargi lub niewłaściwości Sądu bez rozpatrywania sprawy co do istoty, składa wniosek w odrębnym piśmie w terminie określonym w art. 81.
- § 2. Jeżeli strona wnosi o stwierdzenie przez Sąd, że skarga stała się bezprzedmiotowa i że należy umorzyć postępowanie lub o wydanie przez Sąd rozstrzygnięcia w przedmiocie innej kwestii incydentalnej, składa wniosek w odrębnym piśmie.
- § 3. Wnioski, o których mowa w §§ 1 i 2, zawierają zarzuty, argumenty na ich poparcie i żądania. Do wniosków załącza się materiały powołane na ich poparcie.
- § 4. Niezwłocznie po złożeniu wniosku, o którym mowa w § 1, prezes wyznacza skarżącemu termin na przedstawienie na piśmie jego zarzutów i żądań.
- § 5. Niezwłocznie po złożeniu wniosku, o którym mowa w § 2, prezes wyznacza pozostałym stronom termin na przedstawienie na piśmie ich uwag w przedmiocie wniosku.
- § 6. Sąd może zdecydować o otwarciu ustnego etapu postępowania w przedmiocie wniosków, o których mowa w §§ 1 i 2. Artykułu 106 nie stosuje się.
- § 7. Sąd rozstrzyga w przedmiocie wniosku w możliwie najkrótszym czasie lub pozostawia go do rozstrzygnięcia w wyroku, jeżeli uzasadniają to szczególne okoliczności. Sąd przekazuje sprawę do Trybunału Sprawiedliwości, jeżeli sprawa należy do jego właściwości.
- § 8. Jeżeli Sąd oddali wniosek lub pozostawi go do rozstrzygnięcia w wyroku, prezes wyznacza nowe terminy dla dalszych czynności procesowych.

Artykuł 131

Umorzenie postępowania z urzędu

- § 1. Jeżeli Sąd stwierdzi bezprzedmiotowość skargi, może w każdej chwili, z urzędu, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron, orzec w drodze postanowienia z uzasadnieniem o umorzeniu postępowania.
- § 2. Jeżeli skarżący przestaje odpowiadać na wezwania Sądu, Sąd może, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron, orzec z urzędu w drodze postanowienia z uzasadnieniem o umorzeniu postępowania.

Artykuł 132

Skarga oczywiście zasadna

Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości lub Sąd orzekały już w przedmiocie jednej lub wielu kwestii prawnych identycznych z kwestiami podniesionymi w zarzutach skargi, i Sąd uznał, że okoliczności faktyczne zostały ustalone, może on, po zamknięciu pisemnego etapu postępowania i na wniosek sędziego sprawozdawcy, po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron, stwierdzić w drodze postanowienia z uzasadnieniem zawierającego odniesienie do właściwego orzecznictwa, że skarga jest oczywiście zasadna.

Rozdział 13 KOSZTY POSTĘPOWANIA I KOSZTY SĄDOWE

Artykuł 133

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów

Sąd rozstrzyga o kosztach w wyroku lub postanowieniu kończącym postępowanie w sprawie.

Artykuł 134

Ogólne zasady podziału kosztów

- § 1. Kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę.
- § 2. Jeżeli więcej niż jedna strona przegrała sprawę, Sąd rozstrzyga o podziale kosztów.
- § 3. W razie częściowego tylko uwzględnienia żądań każdej ze stron, każda z nich pokrywa własne koszty. Jednakże, jeżeli jest to uzasadnione okolicznościami sprawy, Sąd może orzec, że jedna ze stron pokrywa, oprócz własnych kosztów, część kosztów poniesionych przez stronę przeciwną.

Artykuł 135 (3)

Względy słuszności oraz koszty nieuzasadnione lub wynikające ze złej wiary

- § 1. Jeżeli wymagają tego względy słuszności, Sąd może zdecydować, że strona przegrywająca sprawę pokrywa własne koszty i zostaje obciążona tylko częścią kosztów poniesionych przez stronę przeciwną, a nawet, że nie zostaje nimi obciążona w ogóle.
- § 2. Sąd może obciążyć stronę, nawet jeśli ta wygrała sprawę, częścią lub całością kosztów postępowania, jeżeli jest to uzasadnione jej postępowaniem, również przed wniesieniem skargi, w szczególności jeżeli strona przeciwna poniosła koszty, które zdaniem Sądu wynikały z działania tej pierwszej strony niemającego uzasadnienia lub podjętego w złej wierze.

Artykuł 136

Koszty w przypadku cofnięcia skargi

- § 1. Strona, która cofa skargę, zostaje obciążona kosztami na żądanie strony przeciwnej sformułowane w uwagach w przedmiocie cofnięcia skargi.
- § 2. Jednakże na żądanie strony, która cofa skargę, strona przeciwna pokrywa koszty, jeżeli jest to uzasadnione jej sposobem postępowania.
- § 3. W przypadku porozumienia między stronami w przedmiocie kosztów rozstrzyga się zgodnie z tym porozumieniem.
- § 4. Jeżeli strony nie zażądają zwrotu kosztów, każda z nich pokrywa własne koszty.

Artykuł 137

Koszty w przypadku umorzenia postępowania

W przypadku umorzenia postępowania Sąd rozstrzyga o kosztach według uznania.

Artykuł 138

Koszty interwenientów

- § 1. Państwa członkowskie i instytucje interweniujące w sprawie pokrywają własne koszty.
- § 2. Podobnie państwa będące stronami porozumienia EOG, inne niż państwa członkowskie, oraz Urząd Nadzoru EFTA interweniujące w sprawie pokrywają własne koszty.
- § 3. Sąd może zdecydować, że interwenient niewymieniony w §§ 1 i 2 pokrywa własne koszty.

Artykuł 139

Koszty sądowe

Postępowanie przed Sądem jest wolne od opłat z zastrzeżeniem następujących przepisów:

- a) jeżeli Sąd poniósł koszty, których można było uniknąć, zwłaszcza jeżeli skarga stanowi oczywiste nadużycie, może zasądzić zwrot tych kosztów od strony, która je spowodowała;

- b) strona, na której wniosek sporządzono kopie lub tłumaczenia, zwraca ich koszty zgodnie z ustaloną opłatą, o której mowa w art. 37, jeżeli sekretarz uzna te koszty za nadzwyczajne;
- c) w przypadku powtarzających się naruszeń wymogów niniejszego regulaminu lub praktycznych przepisów, o których mowa w art. 224, wymagających wezwania do usunięcia braków, zainteresowana strona zwraca, na wniosek sekretarza, koszty koniecznych czynności Sądu, zgodnie z ustaloną opłatą, o której mowa w art. 37.

Artykuł 140

Koszty podlegające zwrotowi

Bez uszczerbku dla przepisów art. 139 za koszty podlegające zwrotowi uznaje się:

- a) kwoty należne świadkom i biegłym na podstawie art. 100;
- b) niezbędne wydatki poniesione przez strony w związku z postępowaniem, w szczególności koszty podróży i pobytu oraz wynagrodzenie pełnomocników, doradców, adwokatów i radców prawnych.

Artykuł 141

Zasady płatności

- § 1. Kasa Sądu i jej dłużnicy dokonują płatności w euro.
- § 2. Jeżeli koszty podlegające zwrotowi zostały poniesione w innej walucie niż euro lub czynności stanowiące podstawę zwrotu zostały dokonane w kraju, którego walutą nie jest euro, wymiany dokonuje się po referencyjnym kursie Europejskiego Banku Centralnego z dnia płatności.

Rozdział 14 INTERWENCJA

Artykuł 142

Cel i skutki interwencji

- § 1. Interwencja może mieć na celu wyłącznie poparcie, w całości lub w części, żądań jednej ze stron głównych. Nie wynikają z niej te same uprawnienia proceduralne, jakie przysługują stronom głównym, w szczególności prawo do żądania przeprowadzenia rozprawy.
- § 2. Interwencja ma charakter akcesoryjny względem postępowania głównego. Staje się bezprzedmiotowa w razie wykreślenia sprawy z rejestru Sądu wskutek cofnięcia skargi lub zawarcia ugody między stronami głównymi, a także w razie uznania skargi za niedopuszczalną.
- § 3. Interwenient akceptuje stan sprawy, w jakim się ona znajduje w chwili jego wstąpienia.

Artykuł 143 (3)

Wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta

- § 1. Wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta składa się w terminie sześciu tygodni od publikacji, o której mowa w art. 79.
- § 2. Wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta zawiera:
 - a) oznaczenie sprawy;
 - b) oznaczenie głównych stron sporu;
 - c) nazwisko lub nazwę oraz miejsce zamieszkania lub siedzibę składającego wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta;
 - d) wskazanie statusu i adresu przedstawiciela składającego wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta;
 - e) żądania, które składający wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta zamierza popierać;

- f) omówienie okoliczności uzasadniających prawo do wstąpienia do sprawy w charakterze interwenienta, jeżeli wniosek składa się na podstawie art. 40 akapity drugi lub trzeci statutu.
- § 3. Składający wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta jest reprezentowany zgodnie z postanowieniami art. 19 statutu.
- § 4. Do wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta stosuje się przepisy art. 77, art. 78 §§ 4–6 i art. 139.

Artykuł 144

Rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta

- § 1. Wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta doręcza się stronom głównym.
- § 2. Prezes umożliwia stronom głównym przedstawienie na piśmie lub ustnie uwag w przedmiocie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta oraz, w razie potrzeby, wystąpienie z wnioskiem o wyłączenie z przekazania interwenientowi określonych danych o charakterze poufnym zawartych w aktach sprawy.
- § 3. Jeżeli pozwany podnosi zarzut niedopuszczalności skargi lub niewłaściwości Sądu, o którym mowa w art. 130 § 1, w przedmiocie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta rozstrzyga się po oddaleniu zarzutu lub pozostawieniu go do rozstrzygnięcia w wyroku.
- § 4. W przypadku wniosków złożonych na podstawie art. 40 akapit pierwszy statutu, jeżeli strony główne nie wskazały danych o charakterze poufnym zawartych w aktach sprawy, których przekazanie interwenientowi mogłoby wyrządzić im szkodę, prezes dopuszcza interwencję w drodze decyzji.
- § 5. W pozostałych przypadkach prezes orzeka w drodze postanowienia, w możliwie najkrótszym czasie, w przedmiocie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta oraz, w stosownym przypadku, w przedmiocie przekazania interwenientowi danych, na których poufny charakter powołano się.
- § 6. W razie oddalenia wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta, postanowienie, o którym mowa w § 5, zawiera uzasadnienie i rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów związanych z postępowaniem w przedmiocie tego wniosku, w tym kosztów składającego wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta, zgodnie z przepisami art. 134 i 135.

- § 7. Jeżeli interwencja zostanie dopuszczona, interwenientowi przekazuje się wszelkie dokumenty procesowe doręczone stronom głównym, z wyjątkiem danych poufnych niepodlegających przekazaniu w związku z zastosowaniem § 5.
- § 8. W razie cofnięcia wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta prezes postanawia o wykreśleniu ze sprawy składającego wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta i rozstrzyga o kosztach, w tym kosztach składającego wniosek, zgodnie z przepisami art. 136.
- § 9. W razie cofnięcia interwencji prezes postanawia o wykreśleniu interwenienta ze sprawy i rozstrzyga o kosztach zgodnie z przepisami art. 136 i 138.
- § 10. W razie wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie głównej przed wydaniem rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta, składający wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta i strony główne pokrywają własne koszty związane z postępowaniem w przedmiocie tego wniosku. Składającemu wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta przekazuje się odpis postanowienia kończącego postępowanie w sprawie.

Artykuł 145

Przedstawienie uwag interwenienta

- § 1. Interwenient może przedstawić uwagi w terminie wyznaczonym przez prezesa.
- § 2. Uwagi interwenienta zawierają:
- a) żądania interwenienta na poparcie całości lub części żądań jednej ze stron głównych;
 - b) zarzuty i argumenty, jakie interwenient podnosi;
 - c) w stosownym przypadku dowody lub wnioski dowodowe.
- § 3. Po przedstawieniu uwag interwenienta prezes wyznacza termin, w którym strony główne mogą odpowiedzieć na te uwagi.

Rozdział 15
POMOC PRAWNA

Artykuł 146
Przepisy ogólne

- § 1. Każda osoba, która ze względu na swoją sytuację materialną nie jest w stanie w całości lub w części ponieść kosztów postępowania, jest uprawniona do uzyskania pomocy prawnej.
- § 2. Pomocy prawnej nie przyznaje się, jeżeli Sąd jest oczywiście niewłaściwy do rozpoznania czynności, dla której wnosi się o jej przyznanie, albo jeżeli czynność jest oczywiście niedopuszczalna lub prawnie oczywiście bezzasadna.

Artykuł 147 (3)
Wniosek o przyznanie pomocy prawnej

- § 1. Wniosek o przyznanie pomocy prawnej może zostać złożony przed wniesieniem skargi lub kiedy sprawa jest zawisła.
- § 2. Wniosek o przyznanie pomocy prawnej składa się na formularzu opublikowanym w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* oraz dostępnym na stronie internetowej Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Bez uszczerbku dla przepisów art. 74 formularz ten podpisuje wnioskodawca, a jeżeli jest on reprezentowany przez adwokata lub radcę prawnego – adwokat lub radca prawny. Wniosek o przyznanie pomocy prawnej, który nie został wniesiony na formularzu, pozostawia się bez rozpoznania.
- § 3. Do wniosku o przyznanie pomocy prawnej załącza się wszelkie informacje i dokumenty pozwalające ocenić sytuację materialną wnioskodawcy, na przykład zaświadczenie właściwych organów krajowych potwierdzające tę sytuację.
- § 4. Jeżeli wniosek o przyznanie pomocy prawnej został złożony przed wniesieniem skargi, to zawiera on zwięzłe omówienie przedmiotu skargi, stanu faktycznego sprawy i argumentacji przedstawionej na poparcie skargi. Do wniosku załącza się dokumenty dowodzące powołanych w nim twierdzeń.
- § 5. W razie potrzeby do wniosku o przyznanie pomocy prawnej załącza się dokumenty, o których mowa w art. 51 §§ 2 i 3 oraz w art. 78 § 4. W takim przypadku stosuje się przepisy art. 51 § 4 oraz art. 78 § 6.
- § 6. Jeżeli w chwili składania wniosku o przyznanie pomocy prawnej wnioskodawca jest reprezentowany przez adwokata lub radcę prawnego, stosuje się przepisy art. 77.

- § 7. Złożenie wniosku o przyznanie pomocy prawnej powoduje zawieszenie w odniesieniu do wnioskodawcy biegu terminu na wniesienie skargi do dnia doręczenia postanowienia rozstrzygającego w przedmiocie tego wniosku lub, w przypadkach wskazanych w art. 148 § 6, postanowienia o wyznaczeniu adwokata lub radcy prawnego, który będzie reprezentował wnioskodawcę.

Artykuł 148

Rozstrzygnięcie w przedmiocie przyznania pomocy prawnej

- § 1. Przed rozpoznaniem wniosku o przyznanie pomocy prawnej prezes wyznacza przeciwnej stronie głównej termin na złożenie uwag na piśmie, chyba że z przedstawionych już informacji wynika, że nie zostały spełnione przesłanki określone w art. 146 § 1 albo że zostały spełnione przesłanki określone w art. 146 § 2.
- § 2. W przedmiocie przyznania pomocy prawnej rozstrzyga prezes w drodze postanowienia.
- § 3. Postanowienie o odmowie przyznania pomocy prawnej zawiera uzasadnienie.
- § 4. Jeżeli we wniosku o przyznanie pomocy prawnej wnioskodawca wskazał adwokata lub radcę prawnego, a ten wyraził zgodę na jego reprezentowanie, to w postanowieniu o przyznaniu pomocy prawnej można wyznaczyć tego adwokata lub tego radcę prawnego, który będzie reprezentował zainteresowanego przed Sądem.
- § 5. Jeżeli zainteresowany nie wskaże adwokata lub radcy prawnego we wniosku o przyznanie pomocy prawnej lub po wydaniu postanowienia o przyznaniu pomocy prawnej, albo jeżeli Sąd uzna, że jego wybór jest nie do przyjęcia, sekretarz wysyła postanowienie o przyznaniu pomocy prawnej i kopię wniosku o jej przyznanie do właściwego organu zainteresowanego państwa wymienionego w regulaminie dodatkowym do regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości. Jeżeli zainteresowany nie ma miejsca zamieszkania lub siedziby w Unii, sekretarz wysyła postanowienie o przyznaniu pomocy prawnej i kopię wniosku o jej przyznanie do właściwego organu państwa, w którym Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ma siedzibę.
- § 6. Bez uszczerbku dla § 4 adwokata lub radcę prawnego reprezentującego wnioskodawcę wyznacza się w drodze postanowienia z uwzględnieniem, stosownie do przypadku, sugestii zainteresowanego lub sugestii przekazanych przez organ, o którym mowa w § 5.

- § 7. Postanowienie o przyznaniu pomocy prawnej może określać kwotę, która zostanie wypłacona adwokatowi lub radcy prawnemu wyznaczonemu do reprezentowania zainteresowanego, albo określać górną granicę, której, co do zasady, koszty i wynagrodzenie adwokata lub radcy prawnego nie mogą przekroczyć. Postanowienie to może przewidywać udział zainteresowanego w kosztach, o których mowa w art. 149 § 1, z uwzględnieniem jego sytuacji materialnej.
- § 8. Postanowienia wydane na mocy niniejszego artykułu nie podlegają zaskarżeniu.
- § 9. Bez uszczerbku dla art. 147 § 6 doręczenia osobie, która złożyła wniosek o przyznanie pomocy prawnej, oraz pozostałym stronom dokonywane są w sposób określony w art. 80 § 1.

Artykuł 149

Zaliczki i pokrycie kosztów

- § 1. W razie przyznania pomocy prawnej kasa Sądu pokrywa, w stosownym przypadku w określonych granicach, koszty związane z doradztwem i reprezentacją wnioskodawcy przed Sądem. Prezes może zdecydować, że adwokatowi lub radcy prawnemu wyznaczonemu zgodnie z przepisami art. 148 zostanie, na jego wniosek, wypłacona zaliczka.
- § 2. Jeżeli na podstawie orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie korzystający z pomocy prawnej musi pokryć własne koszty, prezes ustala, w drodze niepodlegającego zaskarżeniu postanowienia z uzasadnieniem, koszty i wynagrodzenie adwokata lub radcy prawnego pokrywane przez kasę Sądu.
- § 3. Jeżeli w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie Sąd obciążył inną stronę kosztami korzystającego z pomocy prawnej, strona ta ma obowiązek zwrócić kasie Sądu kwoty wypłacone tytułem zaliczki na poczet pomocy.
- § 4. Sekretarz zapewnia odzyskanie kwot, o których mowa w § 3, od strony, która została nimi obciążona.
- § 5. Jeżeli korzystający z pomocy prawnej przegra sprawę, Sąd może, o ile wymagają tego względy słuszności, rozstrzygając w przedmiocie kosztów w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, zdecydować, że jedna strona lub większa liczba stron pokryją własne koszty lub że koszty te, w całości lub w części, zostaną pokryte przez kasę Sądu w ramach pomocy prawnej.

Artykuł 150

Cofnięcie pomocy prawnej

- § 1. Jeżeli w toku postępowania przed Sądem uległy zmianie okoliczności stanowiące podstawę przyznania pomocy prawnej, prezes może, z urzędu lub na wniosek i po zapoznaniu się ze stanowiskiem zainteresowanego, cofnąć tę pomoc.
- § 2. Postanowienie o cofnięciu pomocy prawnej zawiera uzasadnienie i nie podlega zaskarżeniu.

Rozdział 16 TRYBY PILNE

Sekcja 1. Tryb przyspieszony

Artykuł 151

Decyzja w przedmiocie trybu przyspieszonego

- § 1. Na wniosek strony skarżącej albo strony pozwanej i po zapoznaniu się ze stanowiskiem przeciwnej strony głównej Sąd może, ze względu na szczególnie pilny charakter oraz okoliczności sprawy, zdecydować o rozpoznaniu sprawy w trybie przyspieszonym. Decyzję tę podejmuje się w możliwie najkrótszym czasie
- § 2. W wyjątkowych okolicznościach Sąd może, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron głównych, zdecydować z urzędu o rozpoznaniu sprawy w trybie przyspieszonym.
- § 3. Decyzja Sądu o rozpoznaniu sprawy w trybie przyspieszonym może zostać uzależniona od spełnienia wymogów dotyczących objętości i sposobu przedstawiania pism stron głównych, dalszego przebiegu postępowania oraz zarzutów i argumentów, w przedmiocie których Sąd ma wydać rozstrzygnięcie.
- § 4. Jeżeli jedna ze stron głównych nie zastosuje się do jednego z wymogów, o których mowa w § 3, decyzja o rozpoznaniu sprawy w trybie przyspieszonym może zostać uchylona. W takim przypadku postępowanie jest dalej przeprowadzane w trybie zwykłym.

Artykuł 152

Wniosek o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym

- § 1. Wniosek o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym składa się w odrębnym piśmie jednocześnie z wniesieniem skargi lub odpowiedzi na skargę; wniosek ten zawiera uzasadnienie wskazujące na szczególnie pilny charakter sprawy oraz na inne istotne okoliczności.
- § 2. We wniosku o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym można wskazać, że niektóre zarzuty lub argumenty albo niektóre fragmenty skargi lub odpowiedzi na skargę zostały przedstawione wyłącznie na wypadek, gdyby sprawa nie była rozpoznawana w trybie przyspieszonym, w szczególności dołączając do wniosku skróconą wersję skargi oraz wykaz załączników oraz załączniki, które bierze się pod uwagę wyłącznie w razie rozpoznawania sprawy w trybie przyspieszonym.

Artykuł 153
Rozpoznanie w pierwszej kolejności

W drodze odstępstwa od przepisów art. 67 § 1 sprawy, które Sąd zdecydował rozpoznać w trybie przyspieszonym, rozpoznaje się w pierwszej kolejności.

Artykuł 154
Pisemny etap postępowania

- § 1. W drodze odstępstwa od przepisów art. 81 § 1, jeżeli skarżący wniósł o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym, termin na przedstawienie odpowiedzi na skargę wynosi miesiąc. Termin ten może zostać przedłużony zgodnie z przepisami art. 81 § 3.
- § 2. W przypadku nieuwzględnienia przez Sąd wniosku o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym pozwanemu wyznacza się dodatkowy miesięczny termin na przedstawienie lub, stosownie do przypadku, uzupełnienie odpowiedzi na skargę.
- § 3. W przypadku zastosowania trybu przyspieszonego pisma procesowe wskazane w art. 83 § 1 i art. 145 §§ 1 i 3 mogą zostać złożone tylko pod warunkiem, że Sąd na to zezwoli w ramach środków organizacji postępowania podjętych zgodnie z przepisami art. 88–90.
- § 4. W przypadku zastosowania trybu przyspieszonego prezes, przy wyznaczaniu terminów uregulowanych w niniejszym regulaminie, uwzględnia szczególną pilność rozpoznania skargi.

Artykuł 155
Ustny etap postępowania

- § 1. W przypadku zastosowania trybu przyspieszonego Sąd decyduje o otwarciu ustnego etapu postępowania w możliwie najkrótszym czasie po przedstawieniu przez sędziego sprawozdawcę sprawozdania wstępnego. Sąd może jednak zdecydować o rozstrzygnięciu sprawy bez przeprowadzania ustnego etapu postępowania, jeżeli strony główne zrezygnują z udziału w rozprawie, a Sąd uzna, że akta sprawy wystarczająco wyjaśniają okoliczności zawisłej przed nim sprawy.
- § 2. Bez uszczerbku dla art. 84 i 85 strony główne mogą uzupełniać argumentację oraz przedstawiać wnioski dowodowe na ustnym etapie postępowania, o ile opóźnienie w ich złożeniu jest uzasadnione.

Sekcja 2. Zawieszenie wykonania aktu i inne środki tymczasowe

Artykuł 156 (3)

Wniosek o zawieszenie wykonania aktu lub o zastosowanie innych środków tymczasowych

- § 1. Wniosek o zawieszenie wykonania aktu wydanego przez instytucję na podstawie art. 278 TFUE lub art. 157 TEWEA jest dopuszczalny tylko wtedy, gdy wnioskodawca zaskarżył ten akt przed Sądem.
- § 2. Wniosek dotyczący innego środka tymczasowego, o którym mowa w art. 279 TFUE, jest dopuszczalny tylko wtedy, gdy wnioskodawcą jest strona główna w postępowaniu toczącym się przed Sądem i gdy wniosek odnosi się do tego postępowania.
- § 3. W sprawach wniesionych na podstawie art. 270 TFUE wnioski, o których mowa w §§ 1 i 2, mogą być składane od chwili wniesienia zażalenia przewidzianego w art. 90 ust. 2 regulaminu pracowniczego, na zasadach określonych w art. 91 ust. 4 regulaminu pracowniczego.
- § 4. We wnioskach, o których mowa w §§ 1 i 2, określa się przedmiot sporu i okoliczności niecierpiące zwłoki, a także uprawdopodobnia się z faktycznego i prawnego punktu widzenia konieczność zastosowania środka. Wnioski te obejmują wszystkie dostępne dowody i wnioski dowodowe mające na celu uzasadnienie zastosowania środków tymczasowych.
- § 5. Wniosek składa się w odrębnym piśmie zgodnie z przepisami art. 76–78.

Artykuł 157

Procedura

- § 1. Wniosek doręcza się stronie przeciwnej, której prezes Sądu wyznacza krótki termin na przedstawienie uwag na piśmie lub ustnie.
- § 2. Prezes Sądu może uwzględnić wniosek również przed przedstawieniem uwag przez stronę przeciwną. Decyzja ta może następnie zostać zmieniona lub uchylona, również z urzędu.
- § 3. W razie potrzeby prezes Sądu decyduje o środkach organizacji postępowania i o przeprowadzeniu środków dowodowych.

- § 4. Jeżeli w odniesieniu do prezesa Sądu istnieje przeszkoda w wykonywaniu obowiązków, stosuje się przepisy art. 11 i 12.

Artykuł 158

Rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosku

- § 1. Prezes Sądu orzeka w przedmiocie wniosku postanowieniem z uzasadnieniem. Postanowienie to doręcza się natychmiast stronom.
- § 2. Wykonanie postanowienia może zostać uzależnione od złożenia przez wnioskodawcę zabezpieczenia, którego wysokość i rodzaj określa się stosownie do okoliczności.
- § 3. Postanowienie może wyznaczać dzień, z którym środek tymczasowy wygasa. W przeciwnym razie środek tymczasowy wygasa z dniem ogłoszenia wyroku kończącego postępowanie w sprawie.
- § 4. Postanowienie ma jedynie charakter tymczasowy i nie przesądza rozstrzygnięcia Sądu co do istoty sprawy.
- § 5. W postanowieniu kończącym postępowanie w przedmiocie zastosowania środka tymczasowego określa się, że rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów nastąpi w orzeczeniu Sądu co do istoty sprawy. Jeżeli jednak jest to uzasadnione okolicznościami sprawy, o kosztach związanych z postępowaniem w sprawie środka tymczasowego rozstrzyga się w postanowieniu na podstawie art. 134–138.

Artykuł 159

Zmiana okoliczności

Na wniosek strony postanowienie może w każdym czasie zostać zmienione lub uchylone w wyniku zmiany okoliczności.

Artykuł 160

Ponowny wniosek

Nieuwzględnienie wniosku o zastosowanie środka tymczasowego nie stoi na przeszkodzie wniesieniu przez tę samą stronę główną ponownego wniosku opartego na nowych okolicznościach.

Artykuł 161

Wniosek na podstawie art. 280 TFUE, art. 299 TFUE lub art. 164 TEWEA

- § 1. Przepisy niniejszej sekcji stosuje się do wniosków o zawieszenie postępowania egzekucyjnego mającego na celu wykonanie orzeczenia Sądu lub aktu Rady, Komisji Europejskiej lub Europejskiego Banku Centralnego złożonych na podstawie art. 280 TFUE, art. 299 TFUE lub art. 164 TEWEA.
- § 2. Postanowienie uwzględniające wniosek określa w razie potrzeby dzień, z którym środek tymczasowy wygasa.

Rozdział 17 WNIOSKI DOTYCZĄCE WYROKÓW I POSTANOWIEŃ

Artykuł 162

Przydzielenie wniosku

- § 1. Wnioski przewidziane w niniejszym rozdziale przydziela się składowi, który wydał orzeczenie, którego wniosek dotyczy.
- § 2. Jeżeli niemożliwe jest osiągnięcie kworum przewidzianego w art. 23 i 24, wniosek przydziela się innemu składowi orzekającemu, o tej samej liczbie sędziów. Jeżeli orzeczenie zostało wydane przez Sąd orzekający w składzie jednego sędziego, w odniesieniu do którego istnieje przeszkoda w wykonywaniu obowiązków, wniosek przydziela się innemu sędziemu.

Artykuł 163

Zawieszenie postępowania

Jeżeli odwołanie wniesione do Trybunału Sprawiedliwości oraz jeden z wniosków uregulowanych w niniejszym rozdziale, z wyjątkiem wniosków, o których mowa w art. 164 i 165, dotyczą tego samego orzeczenia Sądu, prezes może, po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron, zawiesić postępowanie do czasu rozpoznania odwołania przez Trybunał Sprawiedliwości.

Artykuł 164

Sprostowanie wyroków i postanowień

- § 1. Bez uszczerbku dla przepisów dotyczących wykładni wyroków i postanowień Sąd może, z urzędu lub na wniosek strony, sprostować błędy pisarskie i rachunkowe lub oczywiste omyłki.
- § 2. Wniosek o sprostowanie składa się w terminie dwóch tygodni od ogłoszenia wyroku lub doręczenia postanowienia.
- § 3. Jeżeli sprostowanie dotyczy sentencji lub motywu stanowiącego niezbędne uzasadnienie sentencji, strony mogą przedstawić uwagi na piśmie w terminie wyznaczonym przez prezesa.
- § 4. Sąd rozstrzyga w drodze postanowienia.

- § 5. Oryginał postanowienia o sprostowaniu załącza się do oryginału orzeczenia podlegającego sprostowaniu. Wzmiankę o tym postanowieniu zamieszcza się na marginesie oryginału orzeczenia podlegającego sprostowaniu.

Artykuł 165

Brak rozstrzygnięcia

- § 1. Jeżeli Sąd nie rozstrzygnął w przedmiocie jednego z żądań lub w przedmiocie kosztów, zainteresowana strona składa stosowny wniosek.
- § 2. Wniosek składa się w terminie miesiąca od ogłoszenia wyroku lub doręczenia postanowienia.
- § 3. Wniosek doręcza się pozostałym stronom, które mogą przedstawić uwagi na piśmie w terminie wyznaczonym przez prezesa.
- § 4. Po umożliwieniu stronom przedstawienia uwag Sąd rozstrzyga w drodze postanowienia jednocześnie o dopuszczalności wniosku i o jego zasadności.

Artykuł 166

Sprzeciw od wyroku zaocznego

- § 1. Zgodnie z postanowieniami art. 41 statutu od wyroku zaocznego można wnieść sprzeciw.
- § 2. Sprzeciw wnosi pozwany, który nie złożył odpowiedzi na skargę, w terminie miesiąca od doręczenia wyroku wydanego zaocznie. Sprzeciw wnosi się w sposób określony w art. 76–78.
- § 3. Po doręczeniu sprzeciwu prezes wyznacza stronie przeciwnej termin na przedstawienie uwag na piśmie.
- § 4. Postępowanie toczy się zgodnie z przepisami, stosownie do przypadku, tytułu III lub tytułu IV.
- § 5. Sąd rozstrzyga wyrokiem, od którego nie można wnieść sprzeciwu.
- § 6. Oryginał tego wyroku załącza się do oryginału wyroku zaocznego. Wzmiankę o wyroku wydanym wskutek sprzeciwu zamieszcza się na marginesie oryginału wyroku zaocznego.

Artykuł 167

Powództwo osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu

- § 1. Do powództwa osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu, wniesionego zgodnie z postanowieniami art. 42 statutu stosuje się przepisy art. 76–78. Powinno ono zawierać ponadto:
- a) oznaczenie zaskarżonego wyroku lub postanowienia;
 - b) wskazanie, w jaki sposób zaskarżony wyrok lub zaskarżone postanowienie narusza prawa osoby trzeciej wnoszącej powództwo;
 - c) wskazanie powodów, dla których osoba trzecia wnosząca powództwo nie mogła brać udziału w postępowaniu przed Sądem.
- § 2. Powództwo osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu wnosi się w terminie dwóch miesięcy od publikacji, o której mowa w art. 122.
- § 3. Na wniosek osoby trzeciej wnoszącej powództwo przeciwko prawomocnemu orzeczeniu wykonanie zaskarżonego wyroku lub postanowienia może zostać zawieszone w drodze postanowienia. Stosuje się przepisy art. 156–161.
- § 4. Powództwo osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu doręcza się stronom, które w terminie wyznaczonym przez prezesa mogą przedstawić uwagi na piśmie.
- § 5. Sąd orzeka po umożliwieniu stronom przedstawienia uwag.
- § 6. W razie uwzględnienia powództwa osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu zaskarżony wyrok lub zaskarżone postanowienie podlega zmianie w odpowiednim zakresie.
- § 7. Oryginał orzeczenia wydanego wskutek powództwa osoby trzeciej przeciwko prawomocnemu orzeczeniu załącza się do oryginału zaskarżonego wyroku lub postanowienia. Wzmiankę o wydanym orzeczeniu zamieszcza się na marginesie oryginału zaskarżonego wyroku lub postanowienia.

Artykuł 168

Wykładnia wyroków i postanowień

- § 1. Zgodnie z postanowieniami art. 43 statutu w przypadku wątpliwości co do znaczenia lub skutków wyroku albo postanowienia Sąd dokonuje jego wykładni na wniosek jednej ze stron lub jednej z instytucji Unii Europejskiej, która uzasadni swój interes w tym zakresie.

- § 2. Wniosek o dokonanie wykładni składa się w terminie dwóch lat od ogłoszenia wyroku lub doręczenia postanowienia.
- § 3. Wniosek o dokonanie wykładni sporządza się w sposób określony w art. 76–78. Wskazuje on ponadto:
- a) wyrok lub postanowienie, którego dotyczy;
 - b) fragmenty, o których wykładnię się wnosi.
- § 4. Wniosek o dokonanie wykładni doręcza się pozostałym stronom, które w terminie wyznaczonym przez prezesa mogą przedstawić uwagi na piśmie.
- § 5. Sąd orzeka po umożliwieniu stronom przedstawienia uwag.
- § 6. Oryginał orzeczenia interpretacyjnego załącza się do oryginału orzeczenia interpretowanego. Wzmiankę o orzeczeniu interpretacyjnym zamieszcza się na marginesie oryginału orzeczenia interpretowanego.

Artykuł 169

Wznowienie postępowania

- § 1. Zgodnie z postanowieniami art. 44 statutu skargę o wznowienie postępowania można wnieść do Sądu jedynie w związku z ujawnieniem okoliczności faktycznej mogącej mieć decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, nieznaney w chwili ogłoszenia wyroku lub doręczenia postanowienia ani Sądowi, ani stronie wnoszącej o wznowienie postępowania.
- § 2. Niezależnie od terminu dziesięciu lat przewidzianego w art. 44 akapit trzeci statutu skargę o wznowienie postępowania wnosi się w terminie trzech miesięcy od dnia, w którym skarżący dowiedział się o okoliczności, na której opiera skargę.
- § 3. Do skargi o wznowienie postępowania stosuje się przepisy art. 76–78. Zawiera ona ponadto:
- a) oznaczenie zaskarżonego wyroku lub postanowienia;
 - b) wskazanie części wyroku lub postanowienia, których dotyczy skarga;
 - c) wskazanie okoliczności faktycznych, na których oparta jest skarga;

- d) wskazanie środków dowodowych na potwierdzenie istnienia okoliczności uzasadniających wznowienie postępowania oraz dotrzymania terminów wskazanych w § 2.
- § 4. Skargę o wznowienie postępowania doręcza się pozostałym stronom, które w terminie wyznaczonym przez prezesa mogą przedstawić uwagi na piśmie.
- § 5. Po umożliwieniu stronom przedstawienia uwag Sąd, nie przesądzając o istocie sprawy, orzeka postanowieniem w przedmiocie dopuszczalności skargi.
- § 6. Jeżeli Sąd uzna skargę za dopuszczalną, orzeka co do istoty sprawy zgodnie z przepisami niniejszego regulaminu.
- § 7. Oryginał tego orzeczenia załącza się do oryginału orzeczenia, które zapadło we wznowionym postępowaniu. Wzmiankę o nim zamieszcza się na marginesie oryginału orzeczenia, które zapadło we wznowionym postępowaniu.

Artykuł 170

Spory w zakresie kosztów podlegających zwrotowi

- § 1. W razie sporu dotyczącego kosztów podlegających zwrotowi zainteresowana strona składa do Sądu stosowny wniosek. Wniosek ten sporządza się w sposób określony w art. 76–78.
- § 2. Wniosek doręcza się stronie, której wniosek dotyczy; w terminie wyznaczonym przez prezesa może ona przedstawić uwagi na piśmie.
- § 3. Po umożliwieniu przedstawienia uwag stronie, której wniosek dotyczy, Sąd orzeka postanowieniem niepodlegającym zaskarżeniu.
- § 4. Strony mogą wystąpić o uwierzytelniony odpis postanowienia na potrzeby postępowania egzekucyjnego.

TYTUŁ IV
POSTĘPOWANIE W SPRAWACH Z ZAKRESU WŁASNOŚCI
INTELEKTUALNEJ

Artykuł 171
Zakres stosowania

Przepisy niniejszego tytułu stosuje się do skarg skierowanych przeciwko decyzjom izb odwoławczych Urzędu, o którym mowa w art. 1, i dotyczących stosowania przepisów prawa własności intelektualnej.

Rozdział 1
STRONY POSTĘPOWANIA

Artykuł 172
Pozwany

Skargę wnosi się przeciwko Urzędowi, w którego skład wchodzi izba odwoławcza, która wydała zaskarżoną decyzję, jako pozwanemu.

Artykuł 173 (3)
Status przed Sądem pozostałych stron postępowania przed izbą odwoławczą

- § 1. Strona postępowania przed izbą odwoławczą inna niż skarżący może uczestniczyć w postępowaniu przed Sądem jako interwenient poprzez złożenie odpowiedzi na skargę w przepisanej formie i w przepisany terminie.
- § 2. Przed upływem terminu do wniesienia odpowiedzi na skargę strona postępowania przed izbą odwoławczą inna niż skarżący staje się stroną postępowania przed Sądem jako interwenient z chwilą złożenia pisma procesowego. Jeżeli niełoży odpowiedzi na skargę w przepisanej formie i w przepisany terminie, traci status interwenienta przed Sądem. W takim przypadku interwenient pokrywa własne koszty związane ze złożonymi przez siebie pismami procesowymi.
- § 3. Interwenient, o którym mowa w §§ 1 i 2, ma takie same prawa procesowe jak strony główne. Może on popierać żądania strony głównej, jak również wnosić żądania i zarzuty niezależnie od tych wniesionych przez strony główne.
- § 4. Strona postępowania przed izbą odwoławczą inna niż skarżący, która staje się stroną przed Sądem zgodnie z §§ 1 i 2, jest reprezentowana zgodnie z postanowieniami art. 19 statutu.

- § 5. Do pisma procesowego, o którym mowa w § 2, stosuje się przepisy art. 77 i art. 78 §§ 4–6.
- § 6. W drodze odstępstwa od przepisów art. 123 przepisy dotyczące postępowania zaocznego nie mają zastosowania, jeżeli interwenient, o którym mowa w §§ 1 i 2, złożył odpowiedź na skargę w przepisanej formie i w przepisany terminie.

Artykuł 174

Wstąpienie w miejsce strony

W razie przeniesienia prawa własności intelektualnej będącego przedmiotem sporu przez stronę postępowania przed izbą odwoławczą na osobę trzecią, następca prawny może złożyć wniosek o wstąpienie w miejsce strony pierwotnej w postępowaniu przed Sądem.

Artykuł 175 (3)

Wniosek o wstąpienie w miejsce strony

- § 1. Wniosek o wstąpienie w miejsce strony składa się w odrębnym piśmie. Wniosek ten może zostać złożony w każdym stadium postępowania.
- § 2. Wniosek ten zawiera:
- a) oznaczenie sprawy;
 - b) oznaczenie stron w sprawie oraz strony, w której miejsce wnioskodawca zamierza wstąpić;
 - c) nazwisko lub nazwę oraz miejsce zamieszkania lub siedzibę wnioskodawcy;
 - d) wskazanie statusu i adresu przedstawiciela wnioskodawcy;
 - e) omówienie okoliczności uzasadniających wstąpienie w miejsce strony wraz z odpowiednimi dowodami.
- § 3. Wnioskodawca jest reprezentowany zgodnie z postanowieniami art. 19 statutu.
- § 4. Do wniosku o wstąpienie w miejsce strony stosuje się przepisy art. 77, art. 78 §§ 4–6 i art. 139.

Artykuł 176

Rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosku o wstąpienie w miejsce strony

- § 1. Wniosek o wstąpienie w miejsce strony doręcza się stronom.
- § 2. Prezes umożliwia stronom przedstawienie na piśmie lub ustnie uwag w przedmiocie wniosku o wstąpienie w miejsce strony.
- § 3. W przedmiocie wniosku o wstąpienie w miejsce strony rozstrzyga się w drodze wydanego przez prezesa postanowienia z uzasadnieniem lub w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.
- § 4. W razie oddalenia wniosku o wstąpienie w miejsce strony rozstrzyga się w przedmiocie kosztów związanych z tym wnioskiem, w tym kosztów wnioskodawcy, zgodnie z przepisami art. 134 i 135.
- § 5. W razie uwzględnienia wniosku o wstąpienie w miejsce strony następca prawny wstępuje w spór w takim stanie, w jakim znajduje się on w chwili wstąpienia w miejsce strony. Następca prawny jest związany pismami procesowymi złożonymi przez stronę, w której miejsce wstępuje.

Rozdział 2
SKARGA I ODPOWIEDZI NA SKARGĘ

Artykuł 177
Skarga

- § 1. Skarga zawiera:
- a) nazwisko lub nazwę oraz miejsce zamieszkania lub siedzibę skarżącego;
 - b) wskazanie statusu i adresu przedstawiciela skarżącego;
 - c) oznaczenie Urzędu, przeciwko któremu wnoszona jest skarga;
 - d) przedmiot sporu, podnoszone zarzuty i argumenty, a także zwięzłe omówienie tych zarzutów;
 - e) żądania skarżącego.
- § 2. Jeżeli skarżący nie był jedyną stroną postępowania przed izbą odwoławczą Urzędu, skarga powinna również zawierać nazwiska lub nazwy wszystkich stron tego postępowania oraz wskazane przez nie adresy do doręczeń.
- § 3. Do skargi załącza się zaskarżoną decyzję izby odwoławczej. Konieczne jest wskazanie daty doręczenia tej decyzji skarżącemu.
- § 4. Jeżeli skarżącym jest osoba prawna prawa prywatnego, do skargi dołącza on aktualny dowód posiadania osobowości prawnej (wyciąg z rejestru przedsiębiorstw, wyciąg z rejestru stowarzyszeń albo inny dokument urzędowy).
- § 5. Do skargi załącza się dokumenty, o których mowa w art. 51 §§ 2 i 3.
- § 6. Stosuje się przepisy art. 77.
- § 7. Jeżeli skarga nie jest zgodna z §§ 2–5, sekretarz wyznacza skarżącemu rozsądny termin na usunięcie braków skargi. Jeżeli skarżący nie usunie braków w wyznaczonym terminie, Sąd rozstrzyga, czy niedopełnienie tej formalności powoduje niedopuszczalność skargi ze względów formalnych.

Artykuł 178
Doręczenie skargi

- § 1. O wniesieniu skargi sekretarz informuje pozwanego i wszystkie strony postępowania przed izbą odwoławczą w sposób przewidziany w art. 80 § 1. Po ustaleniu języka postępowania zgodnie z przepisami art. 45 § 4 sekretarz doręcza skargę oraz, w stosownym przypadku, tłumaczenie skargi na język postępowania.
- § 2. Skargę doręcza się pozwanemu poprzez wysłanie uwierzytelnionego odpisu skargi przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru albo przekazanie jej za potwierdzeniem odbioru bezpośrednio adresatowi. Jeżeli adresat wyraził uprzednio zgodę na doręczanie mu skarg w sposób, o którym mowa w art. 57 § 4 albo za pośrednictwem faksu, skargi mogą być doręczane we wskazany sposób.
- § 3. Stronie postępowania przed izbą odwoławczą skargę doręcza się w sposób, na który wyraziła zgodę przy składaniu pisma procesowego, o którym mowa w art. 173 § 2, a w braku takiego pisma – przesyłką poleconą za potwierdzeniem odbioru, wysłaną na adres wskazany przez stronę do doręczeń dokonywanych w toku postępowania przed izbą odwoławczą.
- § 4. W przypadkach określonych w art. 177 § 7 doręczenia dokonuje się niezwłocznie po usunięciu braków skargi lub po uznaniu przez Sąd skargi za dopuszczalną bez spełnienia wymogów określonych w tym artykule.
- § 5. Po doręczeniu skargi pozwany przekazuje Sądowi akta postępowania przed izbą odwoławczą.

Artykuł 179
Strony uprawnione do złożenia odpowiedzi na skargę

Pozwany oraz strony postępowania przed izbą odwoławczą inne niż skarżący składają odpowiedzi na skargę w terminie dwóch miesięcy od doręczenia skargi. W wyjątkowych okolicznościach termin ten może zostać przedłużony przez prezesa na uzasadniony wniosek strony.

Artykuł 180
Odpowiedź na skargę

- § 1. Odpowiedź na skargę zawiera:
 - a) nazwisko lub nazwę oraz miejsce zamieszkania lub siedzibę składającego odpowiedź;

- b) wskazanie statusu i adresu przedstawiciela strony;
 - c) podnoszone zarzuty i argumenty;
 - d) żądania strony, która ją składa.
- § 2. Do odpowiedzi na skargę stosuje się przepisy art. 177 §§ 4–7.

Artykuł 181

Zamknięcie pisemnego etapu postępowania

Bez uszczerbku dla przepisów rozdziału 3 pisemny etap postępowania zostaje zamknięty po złożeniu odpowiedzi na skargę przez pozwanego oraz, w stosownym przypadku, przez interwenienta w rozumieniu art. 173.

Rozdział 3 SKARGA WZAJEMNA

Artykuł 182 **Skarga wzajemna**

- § 1. Strony postępowania przed izbą odwoławczą inne niż skarżący mogą wnieść skargę wzajemną w terminie przewidzianym na złożenie odpowiedzi na skargę.
- § 2. Skargę wzajemną sporządza się w odrębnym od odpowiedzi na skargę piśmie.

Artykuł 183 **Zawartość skargi wzajemnej**

Skarga wzajemna zawiera:

- a) nazwisko lub nazwę oraz miejsce zamieszkania lub siedzibę wnoszącego skargę wzajemną;
- b) wskazanie statusu i adresu przedstawiciela strony;
- c) podnoszone zarzuty i argumenty;
- d) żądania.

Artykuł 184 **Żądania, zarzuty i argumenty skargi wzajemnej**

- § 1. Żądania skargi wzajemnej mają na celu stwierdzenie nieważności lub zmianę decyzji izby odwoławczej w kwestiach niepodniesionych w skardze.
- § 2. Podnoszone zarzuty i argumenty wskazują precyzyjnie motywy zaskarżonej decyzji, które wnoszący skargę wzajemną kwestionuje.

Artykuł 185 **Odpowiedź na skargę wzajemną**

W razie wniesienia skargi wzajemnej pozostałe strony mogą w terminie dwóch miesięcy od jej doręczenia złożyć pismo procesowe, ograniczone do odpowiedzi na żądania,

zarzuty i argumenty podniesione w skardze wzajemnej. W wyjątkowych okolicznościach termin ten może zostać przedłużony przez prezesa na uzasadniony wniosek strony.

Artykuł 186

Zamknięcie pisemnego etapu postępowania

W razie wniesienia skargi wzajemnej pisemny etap postępowania zostaje zamknięty po złożeniu ostatniej odpowiedzi na tę skargę wzajemną.

Artykuł 187

Związek między skargą główną a skargą wzajemną

Skargę wzajemną uznaje się za bezprzedmiotową w razie:

- a) cofnięcia przez skarżącego skargi głównej;
- b) uznania skargi głównej za oczywiście niedopuszczalną.

Rozdział 4
INNE ASPEKTY POSTĘPOWANIA

Artykuł 188

Przedmiot sporu przed Sądem

Pisma procesowe składane przez strony w toku postępowania przed Sądem nie mogą zmieniać przedmiotu sporu przed izbą odwoławczą.

Artykuł 189

Objętość pism procesowych

- § 1. Sąd określa, zgodnie z przepisami art. 224, maksymalną objętość pism procesowych składanych na podstawie niniejszego tytułu.
- § 2. Przekroczenie maksymalnej objętości pism procesowych może zostać dopuszczone przez prezesa jedynie w sprawach szczególnie złożonych pod względem faktycznym lub prawnym.

Artykuł 190

Rozstrzygnięcie o kosztach

- § 1. Jeżeli skarga na decyzję izby odwoławczej zostanie uwzględniona, Sąd może postanowić, że pozwany pokrywa jedynie własne koszty.
- § 2. Niezbędne koszty poniesione przez strony w związku z postępowaniem przed izbą odwoławczą uznaje się za koszty podlegające zwrotowi.

Artykuł 191

Inne przepisy mające zastosowanie

Z zastrzeżeniem przepisów szczególnych zawartych w niniejszym tytule do uregulowanych w nim postępowań stosuje się przepisy tytułu III.

TYTUŁ V
ODWOŁANIA OD ORZECZEŃ SĄDU DO SPRAW SŁUŻBY PUBLICZNEJ

Artykuł 192
Zakres stosowania

Przepisy niniejszego tytułu stosuje się do odwołań od orzeczeń Sądu do spraw Służby Publicznej, o których mowa w art. 9 i 10 załącznika I do statutu.

Rozdział 1
ODWOŁANIE

Artykuł 193 (3)
Wniesienie odwołania

Odwołanie wnosi się poprzez złożenie pisma w sekretariacie Sądu.

Artykuł 194
Zawartość odwołania

§ 1. Odwołanie zawiera:

- a) nazwisko lub nazwę oraz miejsce zamieszkania lub siedzibę strony, która wnosi odwołanie, zwanej wnoszącym odwołanie;
- b) wskazanie statusu i adresu przedstawiciela wnoszącego odwołanie;
- c) oznaczenie zaskarżonego orzeczenia Sądu do spraw Służby Publicznej;
- d) oznaczenie pozostałych stron w danej sprawie przed Sądem do spraw Służby Publicznej;
- e) podnoszone zarzuty i argumenty prawne, a także zwięzłe omówienie tych zarzutów;
- f) żądania wnoszącego odwołanie.

§ 2. Wskazuje się dzień, w którym zaskarżone orzeczenie zostało doręczone wnoszącemu odwołanie.

- § 3. Jeżeli skarżącym jest osoba prawna prawa prywatnego, do skargi dołącza on aktualny dowód posiadania osobowości prawnej (wyciąg z rejestru przedsiębiorstw, wyciąg z rejestru stowarzyszeń albo inny dokument urzędowy).
- § 4. Do odwołania załącza się dokumenty, o których mowa w art. 51 §§ 2 i 3.
- § 5. Stosuje się przepisy art. 77.
- § 6. Jeżeli odwołanie nie jest zgodne z §§ 2–4, sekretarz wyznacza wnoszącemu odwołanie rozsądny termin na usunięcie braków odwołania. Jeżeli wnoszący odwołanie nie usunie braków w wyznaczonym terminie, Sąd rozstrzyga, czy niedopełnienie tej formalności powoduje niedopuszczalność odwołania ze względów formalnych.

Artykuł 195

Żądania, zarzuty i argumenty odwołania

- § 1. Żądania odwołania mają na celu uchylenie, w całości lub w części, orzeczenia Sądu do spraw Służby Publicznej, w brzmieniu zawartym w sentencji.
- § 2. Podnoszone zarzuty i argumenty prawne wskazują precyzyjnie motywy orzeczenia Sądu do spraw Służby Publicznej, które wnoszący odwołanie kwestionuje.

Artykuł 196 (3)

Żądania na wypadek uwzględnienia odwołania

- § 1. Żądania odwołania mają na celu, na wypadek uznania go za zasadne, uwzględnienie, w całości lub w części, żądań przedstawionych w pierwszej instancji z wykluczeniem wszelkich nowych żądań. Odwołanie nie może zmieniać przedmiotu sporu przed Sądem do spraw Służby Publicznej.
- § 2. Jeżeli wnoszący odwołanie żąda, na wypadek uchylenia zaskarżonego orzeczenia, odesłania sprawy do Sądu orzekającego jako sąd pierwszej instancji, wskazuje powody, dla których stan postępowania nie pozwala na wydanie ostatecznego orzeczenia w sprawie przez Sąd orzekający jako sąd odwoławczy.

Rozdział 2
ODPOWIEDŹ NA ODWOŁANIE, REPLIKA I DUPLIKA

Artykuł 197

Doręczenie odwołania

- § 1. Odwołanie doręcza się pozostałym stronom w danej sprawie przed Sądem do spraw Służby Publicznej. Stosuje się przepisy art. 80 § 1.
- § 2. W przypadku przewidzianym w art. 194 § 6 doręczenia dokonuje się niezwłocznie po usunięciu braków odwołania lub po uznaniu przez Sąd odwołania za dopuszczalne bez spełnienia wymogów formalnych określonych w tym artykule.

Artykuł 198

Strony uprawnione do złożenia odpowiedzi na odwołanie

Strona w danej sprawie przed Sądem do spraw Służby Publicznej mająca interes prawny w uwzględnieniu lub oddaleniu odwołania może złożyć odpowiedź na odwołanie w terminie dwóch miesięcy od doręczenia odwołania. Termin nie podlega przedłużeniu.

Artykuł 199

Zawartość odpowiedzi na odwołanie

- § 1. Odpowiedź na odwołanie zawiera:
- a) nazwisko lub nazwę oraz miejsce zamieszkania lub siedzibę składającego odpowiedź;
 - b) wskazanie statusu i adresu przedstawiciela strony;
 - c) datę doręczenia odwołania;
 - d) podnoszone zarzuty i argumenty prawne;
 - e) żądania.
- § 2. Do odpowiedzi na odwołanie stosuje się przepisy art. 194 §§ 3–6.

Artykuł 200
Żądania odpowiedzi na odwołanie

Żądania odpowiedzi na odwołanie mają na celu uwzględnienie lub oddalenie, w całości lub w części, odwołania.

Artykuł 201
Replika i duplika

- § 1. Odwołanie i odpowiedź na odwołanie mogą zostać uzupełnione repliką i dupliką tylko pod warunkiem, iż prezes, na należycie uzasadniony wniosek wnoszącego odwołanie złożony w terminie siedmiu dni od doręczenia odpowiedzi na odwołanie, uzna to za niezbędne, w szczególności w celu umożliwienia wnoszącemu odwołanie ustosunkowania się do zarzutu niedopuszczalności lub nowych elementów podniesionych w odpowiedzi na odwołanie.
- § 2. Prezes wyznacza termin złożenia repliki, a wraz z jej doręczeniem – termin złożenia dupliki. Prezes może ograniczyć liczbę stron oraz przedmiot tych pism.

Rozdział 3 ODWOŁANIE WZAJEMNE

Artykuł 202 **Odwołanie wzajemne**

- § 1. Strony określone w art. 198 mogą wnieść odwołanie wzajemne w terminie przewidzianym na złożenie odpowiedzi na odwołanie.
- § 2. Odwołanie wzajemne sporządza się w odrębnym od odpowiedzi na odwołanie piśmie.

Artykuł 203 **Zawartość odwołania wzajemnego**

Odwołanie wzajemne zawiera:

- a) nazwisko lub nazwę oraz miejsce zamieszkania lub siedzibę wnoszącego odwołanie wzajemne;
- b) wskazanie statusu i adresu przedstawiciela strony;
- c) datę doręczenia odwołania;
- d) podnoszone zarzuty i argumenty prawne;
- e) żądania.

Artykuł 204 **Żądania, zarzuty i argumenty odwołania wzajemnego**

- § 1. Żądania odwołania wzajemnego mają na celu uchylenie, w całości lub w części, orzeczenia Sądu do spraw Służby Publicznej.
- § 2. Mogą one również mieć na celu uchylenie rozstrzygnięcia, wyraźnego lub dorozumianego, w przedmiocie dopuszczalności skargi do Sądu do spraw Służby Publicznej.
- § 3. Podnoszone zarzuty i argumenty prawne wskazują precyzyjnie motywy orzeczenia Sądu do spraw Służby Publicznej, które wnoszący odwołanie wzajemne kwestionuje. Winny one być odrębne od zarzutów i argumentów podnoszonych w odpowiedzi na odwołanie.

Rozdział 4
WYMIANA PISM PO WNIESIENIU ODWOŁANIA WZAJEMNEGO

Artykuł 205

Odpowiedź na odwołanie wzajemne

W razie wniesienia odwołania wzajemnego wnoszący odwołanie lub inna strona w danej sprawie przed Sądem do spraw Służby Publicznej mająca interes prawny w uwzględnieniu lub oddaleniu odwołania wzajemnego może złożyć, w terminie dwóch miesięcy od doręczenia odwołania wzajemnego, odpowiedź na odwołanie wzajemne, ograniczoną do zakresu zarzutów w nim podniesionych. Termin nie podlega przedłużeniu.

Artykuł 206

Replika i duplika po wniesieniu odwołania wzajemnego

- § 1. Odwołanie wzajemne i odpowiedź na odwołanie wzajemne mogą zostać uzupełnione repliką i dupliką tylko pod warunkiem, iż prezes, na uzasadniony wniosek wnoszącego odwołanie wzajemne złożony w terminie siedmiu dni od doręczenia odpowiedzi na odwołanie wzajemne uzna to za niezbędne, w szczególności w celu umożliwienia wnoszącemu odwołanie wzajemne ustosunkowania się do zarzutu niedopuszczalności lub nowych elementów podniesionych w odpowiedzi na odwołanie wzajemne.
- § 2. Prezes wyznacza termin złożenia repliki, a wraz z jej doręczeniem – termin złożenia dupliki. Prezes może ograniczyć liczbę stron oraz przedmiot tych pism.

Rozdział 5
USTNY ETAP POSTĘPOWANIA

Artykuł 207

Ustny etap postępowania

- § 1. Strony postępowania odwoławczego mogą wnieść o umożliwienie im przedstawienia swego stanowiska na rozprawie. Wniosek taki, który musi zawierać uzasadnienie, składa się w terminie trzech tygodni od doręczenia stronom powiadomienia o zamknięciu pisemnego etapu postępowania. Termin ten może zostać przedłużony przez prezesa.
- § 2. Sąd, jeżeli uzna, że akta sprawy wystarczająco wyjaśniają okoliczności zawisłej przed nim sprawy, może zdecydować o wydaniu rozstrzygnięcia w przedmiocie odwołania z pominięciem ustnego etapu postępowania. Może on jednak następnie zdecydować o otwarciu ustnego etapu postępowania.

Rozdział 6
ODWOŁANIA, W PRZEDMIOCIE KTÓRYCH ORZEKA SIĘ W DRODZE
POSTANOWIENIA

Artykuł 208

Odwołanie oczywiście niedopuszczalne lub oczywiście bezzasadne

Jeżeli odwołanie, główne lub wzajemne, jest w całości lub w części oczywiście niedopuszczalne lub oczywiście bezzasadne, Sąd może, w każdej chwili, na wniosek sędziego sprawozdawcy, odpowiednio odrzucić lub oddalić to odwołanie w całości lub w części w drodze postanowienia z uzasadnieniem.

Artykuł 209

Odwołanie oczywiście zasadne

Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości lub Sąd orzekał już w przedmiocie jednej lub wielu kwestii prawnych identycznych z kwestiami podniesionymi w zarzutach odwołania, głównego lub wzajemnego, i jeżeli Sąd uznaje odwołanie za oczywiście zasadne, może, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron, stwierdzić w drodze postanowienia z uzasadnieniem zawierającego odniesienie do właściwego orzecznictwa, że odwołanie jest oczywiście zasadne.

Rozdział 7
SKUTKI WYKREŚLENIA ODWOŁANIA GŁÓWNEGO DLA ODWOŁANIA
WZAJEMNEGO

Artykuł 210

**Skutki cofnięcia lub oczywistej niedopuszczalności odwołania głównego dla
odwołania wzajemnego**

Odwołanie wzajemne uznaje się za bezprzedmiotowe w razie:

- a) cofnięcia odwołania głównego;
- b) uznania odwołania głównego za oczywiście niedopuszczalne ze względu na niedochowanie terminu na jego wniesienie;
- c) uznania odwołania głównego za oczywiście niedopuszczalne tylko z tego względu, że nie jest ono skierowane przeciwko orzeczeniu Sądu do spraw Służby Publicznej kończącemu postępowanie w sprawie, orzeczeniu rozstrzygającemu w części spór co do istoty albo rozstrzygającemu w przedmiocie zarzutu braku kompetencji lub niedopuszczalności, w rozumieniu art. 9 akapit pierwszy załącznika I do statutu.

Rozdział 8
KOSZTY POSTĘPOWANIA I KOSZTY SĄDOWE W POSTĘPOWANIU
ODWOŁAWCZYM

Artykuł 211

Koszty w postępowaniu odwoławczym

- § 1. Z zastrzeżeniem poniższych przepisów, przepisy art. 133–141 niniejszego regulaminu stosuje się odpowiednio do postępowania przed Sądem mającego za przedmiot odwołanie od orzeczenia Sądu do spraw Służby Publicznej.
- § 2. Jeżeli odwołanie jest bezzasadne lub jest zasadne i Sąd wydaje orzeczenie kończące postępowanie w sprawie, rozstrzyga on również o kosztach.
- § 3. W przypadku odwołań wniesionych przez instytucje pokrywają one własne koszty, bez uszczerbku dla przepisów art. 135 § 2.
- § 4. W drodze odstępstwa od przepisów art. 134 §§ 1 i 2 Sąd w przypadku odwołań wniesionych przez urzędników lub innych pracowników instytucji może rozstrzygnąć, że koszty zostaną podzielone między stronami, o ile wymagają tego względy słuszności.
- § 5. Interwenient w pierwszej instancji, który nie wniósł odwołania, nie może zostać obciążony kosztami w postępowaniu odwoławczym, chyba że brał udział w postępowaniu przed Sądem na etapie pisemnym lub na etapie ustnym. Jeżeli interwenient taki brał udział w postępowaniu, Sąd może zdecydować, że pokrywa on własne koszty.

Rozdział 9
INNE PRZEPISY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO POSTĘPOWAŃ
ODWOŁAWCZYCH

Artykuł 212

Objętość pism procesowych

- § 1. Sąd określa, zgodnie z przepisami art. 224, maksymalną objętość pism procesowych składanych na podstawie niniejszego tytułu.
- § 2. Przekroczenie maksymalnej objętości pism procesowych może zostać dopuszczone przez prezesa jedynie w sprawach szczególnie złożonych.

Artykuł 213 (3)

Inne przepisy mające zastosowanie do postępowań odwoławczych

- § 1. Do postępowania przed Sędem mającego za przedmiot odwołanie od orzeczenia Sądu do spraw Służby Publicznej, stosuje się przepisy art. 51–58, 60–74, 79, 84, 87, 89, 90, 107–122, 124, 125, 129, 131, 142–162, 164, 165 i 167–170.
- § 2. W drodze odstępstwa od przepisów art. 143 § 1 wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta składa się przed upływem terminu miesiąca, którego bieg rozpoczyna się od dnia publikacji, o której mowa w art. 79.
- § 3. Orzeczenia wydane na podstawie art. 256 ust. 2 TFUE przekazuje się Trybunałowi Sprawiedliwości.

Rozdział 10
ODWOŁANIA OD ORZECZEŃ O ODMOWIE DOPUSZCZENIA DO UDZIAŁU
W SPRAWIE W CHARAKTERZE INTERWENIENTA ORAZ OD ORZECZEŃ
W PRZEDMIOCIE ŚRODKÓW TYMCZASOWYCH

Artykuł 214

**Odwołania od orzeczeń o odmowie dopuszczenia do udziału w sprawie
w charakterze interwenienta oraz od orzeczeń w przedmiocie środków
tymczasowych**

W drodze odstępstwa od przepisów niniejszego tytułu prezes Sądu rozstrzyga w przedmiocie odwołań, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 2 załącznika I do statutu w trybie przewidzianym w art. 157 §§ 1 i 3 oraz w art. 158 § 1.

TYTUŁ VI POSTĘPOWANIE PO PRZEKAZANIU SPRAWY DO PONOWNEGO ROZPOZNANIA

Rozdział 1 ORZECZENIA SĄDU WYDANE PO UCHYLENIU JEGO ORZECZENIA I PRZEKAZANIU SPRAWY DO PONOWNEGO ROZPOZNANIA

Artykuł 215 **Uchylenie orzeczenia przez Trybunał Sprawiedliwości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania**

W przypadku uchylenia przez Trybunał Sprawiedliwości wyroku lub postanowienia Sądu i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd – Sąd jest związany orzeczeniem przekazującym sprawę do ponownego rozpoznania.

Artykuł 216 **Przydzielenie sprawy**

- § 1. W przypadku uchylenia przez Trybunał Sprawiedliwości wyroku lub postanowienia izby prezes Sądu może przydzielić sprawę innej izbie rozpoznającej sprawę w składzie liczącym taką samą liczbę sędziów.
- § 2. W przypadku uchylenia przez Trybunał Sprawiedliwości wyroku lub postanowienia wydanego przez Sąd w składzie wielkiej izby sprawa zostaje przydzielona temu składowi.
- § 3. W przypadku uchylenia przez Trybunał Sprawiedliwości wyroku lub postanowienia wydanego przez Sąd orzekający w składzie jednego sędziego prezes Sądu może przydzielić sprawę Sądowi w składzie jednego sędziego, bez uszczerbku dla przekazania przez tego sędziego sprawy izbie, w której skład wchodzi.

Artykuł 217 **Przebieg postępowania**

- § 1. Jeżeli orzeczenie, które zostało następnie uchylone przez Trybunał Sprawiedliwości, zostało wydane po zamknięciu przed Sądem pisemnego etapu postępowania obejmującego istotę sprawy, strony postępowania przed Sądem mogą w terminie dwóch miesięcy od doręczenia orzeczenia Trybunału

Sprawiedliwości przedstawić na piśmie uwagi w przedmiocie wniosków, jakie z tego wyroku wynikają dla rozstrzygnięcia sporu. Termin ten nie może zostać przedłużony.

- § 2. Jeżeli orzeczenie, które zostało następnie uchylone przez Trybunał Sprawiedliwości, zostało wydane przed zamknięciem przed Sądem pisemnego etapu postępowania obejmującego istotę sprawy, postępowanie zostaje podjęte w stadium, w którym się znajdowało.
- § 3. Jeżeli jest to uzasadnione okolicznościami, prezes może zezwolić na przedstawienie uzupełniających uwag na piśmie.

Artykuł 218

Przepisy mające zastosowanie w postępowaniu

Z zastrzeżeniem przepisów art. 217 postępowanie prowadzone jest, stosownie do przypadku, zgodnie z przepisami tytułu III lub tytułu IV.

Artykuł 219

Koszty

Sąd orzeka o kosztach postępowania przed Sądem oraz postępowania odwoławczego przed Trybunałem Sprawiedliwości.

Rozdział 2
ORZECZENIA SĄDU WYDANE PO PODDANIU JEGO ORZECZENIA
SZCZEGÓLNEJ PROCEDURZE KONTROLI I PO PRZEKAZANIU SPRAWY DO
PONOWNEGO ROZPOZNANIA

Artykuł 220

Szczególna procedura kontroli i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania

W przypadku poddania przez Trybunał Sprawiedliwości wyroku lub postanowienia Sądu szczególnej procedurze kontroli i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd – Sąd jest związany wyrokiem przekazującym sprawę do ponownego rozpoznania.

Artykuł 221

Przydzielenie sprawy

- § 1. W przypadku przekazania przez Trybunał Sprawiedliwości do ponownego rozpoznania sprawy, w której pierwotnie orzekała określona izba, prezes Sądu może przydzielić sprawę innej izbie rozpoznającej sprawę w składzie liczącym taką samą liczbę sędziów.
- § 2. W przypadku przekazania przez Trybunał Sprawiedliwości do ponownego rozpoznania sprawy, w której Sąd pierwotnie orzekał w składzie wielkiej izby, sprawa zostaje przydzielona temu składowi.

Artykuł 222

Przebieg postępowania

- § 1. W terminie miesiąca od doręczenia wyroku Trybunału Sprawiedliwości strony postępowania przed Sądem mogą przedstawić na piśmie uwagi w przedmiocie wniosków, jakie z tego wyroku wynikają dla rozstrzygnięcia sporu. Termin ten nie może zostać przedłużony.
- § 2. Sąd może, tytułem środków organizacji postępowania, wezwać strony toczącego się przed nim postępowania do złożenia pism procesowych oraz zdecydować o zapoznaniu się z ich stanowiskiem na rozprawie.

Artykuł 223

Koszty

Sąd orzeka o kosztach toczącego się przed nim postępowania po poddaniu jego orzeczenia szczególnej procedurze kontroli.

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 224

Przepisy wykonawcze

Sąd przyjmuje, w odrębnym akcie, praktyczne przepisy wykonawcze do niniejszego regulaminu.

Artykuł 225

Postępowanie egzekucyjne

Nałożone kary lub środki zastosowane na podstawie niniejszego regulaminu podlegają egzekucji zgodnie z postanowieniami art. 280 TFUE, 299 TFUE oraz art. 164 TEWEA.

Artykuł 226

Uchylenie

Niniejszy regulamin zastępuje regulamin postępowania przed Sądem z dnia 2 maja 1991 r., ostatnio zmieniony dnia 19 czerwca 2013 r.

Artykuł 227

Publikacja i wejście w życie niniejszego regulaminu

- § 1. Niniejszy regulamin, którego tekstami autentycznymi są jego wersje sporządzone w językach określonych w art. 44, podlega opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
- § 2. Niniejszy regulamin wchodzi w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po jego opublikowaniu.
- § 3. Przepisy art. 105 stosuje się od dnia wejścia w życie decyzji, o której mowa w art. 105 § 11.
- § 4. Przepisy art. 45 § 4, art. 139 lit. c) i art. 181 stosuje się wyłącznie do postępowań w przedmiocie skarg wniesionych do Sądu po wejściu w życie niniejszego regulaminu.
- § 5. Przepisy art. 106 i 207 stosuje się wyłącznie w sprawach, w których w dniu wejścia w życie niniejszego regulaminu pisemny etap postępowania nie został jeszcze zamknięty.
- § 6. Przepisy art. 115 § 1, art. 116 § 6, art. 131 i art. 135 § 2 regulaminu postępowania przed Sądem z dnia 2 maja 1991 r., ostatnio zmienionego dnia 19 czerwca

2013 r., stosuje się nadal do postępowań w przedmiocie skarg wniesionych do Sądu przed dniem wejścia w życie niniejszego regulaminu.

- § 7. Przepisy art. 135a i 146 regulaminu postępowania przed Sądem z dnia 2 maja 1991 r., ostatnio zmienionego dnia 19 czerwca 2013 r., stosuje się nadal do postępowań w sprawach zawisłych przed Sądem, w których pisemny etap postępowania został zamknięty przed dniem wejścia w życie niniejszego regulaminu.